

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਨਵੰਬਰ 25, 1983

November 25, 1983

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

P.O. BOX 67344 STN. 'O'
VANCOUVER, B.C. V5W 3T1

Vol. 2. No. 27 Weekending Nov. 25, 1983
PHONE. (604)321-6360

The Canada Darpan
Punjabi Weekly Newspaper

ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਦੌਰੇ ਸਮੇਂ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ — ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ, ਤਿੰਨ ਜ਼ਖਮੀ

ਗੁਹਾਟੀ—ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਆਸਾਮ ਦੌਰੇ ਸਮੇਂ ਇਥੇ ਮੁਕੰਮਲ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਸਭਕਾਂ ਅਤੇ ਰੇਲਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾਓ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 28 ਘੰਟੇ ਰੇਲਾਂ ਤੇ ਸਭਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਬੰਦ ਰਹੀ। ਰੇਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਦੋਂ ਉਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਇਕ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਤੀਹ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਿਸ਼ ਪਲੇਟਾਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਪੰਜ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਬਲੈਕ ਆਊਟ ਤੇ ਰੋਕਾਂ ਪਾਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਆਸਾਮ ਐਜੀਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ

ਗੁਹਾਟੀ ਆਉਣ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਉਸ ਕੋਲ ਬੰਬ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੀ ਫਟ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੱਸਾਂ ਬੰਦ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਰੋਕਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਡੀਬਰੂਗੜ੍ਹ, ਸਿਵਸਾਗਰ ਅਤੇ ਗੋਲਪਾਰਾ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਰਿਹਾ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਪਥਰਾਓ ਨਾਲ ਕੁਝ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ।

ਦੇਸ-ਪ੍ਰਦੇਸ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਪੁਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ-ਪ੍ਰਦੇਸ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਤਰਸੇਮ ਪੁਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਦਿੱਲੀ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲੰਡਨ ਦੀ ਫਲਾਈਟ ਤੇ ਵਾਪਸ ਇੰਗਲੈਂਡ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰਸੇਮ ਪੁਰੇਵਾਲ 28-29 ਅਕਤੂਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਸ਼ਿਕਰ (ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ) ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਜਿਥੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਚੱਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤਰਸੇਮ ਪੁਰੇਵਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਵੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਖਬਰ ਲੈਣ ਗਈਆਂ ਸਨ। 12 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪੁਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਪੀ. ਜੀ. ਆਈ. ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਸਨ।

ਬੇਸ਼ੱਕ ਪੁਰੇਵਾਲ ਕੋਲ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਰੈਸ ਕਾਰਡ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੰਡਨ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪੁਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਇਕਾ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਕਦਮ ਚੁਕਿਆ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਘਰ ਰੋਸ ਲਈ ਚੋਣਾਂ 3 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ

ਵੈਨਕੂਵਰ—ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰੋਸ ਮੋਰਚੇ ਵੇਨਕੂਵਰ ਦੀ ਸਾਲ 1984 ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਚੋਣ 3 ਦਸੰਬਰ 1983 ਦਿਨ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਵੋਟਾਂ 3 ਦਸੰਬਰ ਸਵੇਰ ਦੇ 7 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 7 ਵਜੇ ਤੱਕ ਪਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਦਾ ਸਥਾਨ ਗੁਰੂ ਘਰ ਰੋਸ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਨਿਵਾਸ, ਜੋ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਹੋਵੇਗਾ। ਵੋਟਾਂ 19000 ਤੋਂ ਉਪਰ ਬਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦੋਸੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵੋਟਾਂ ਬਣਨ ਦੀ ਤਾਰੀਕ 1 ਅਕਤੂਬਰ ਸੀ। 15 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਨੀਮੀਨੇਸ਼ਨ ਸੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ —ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਇਲਾਹਾਬਾਦ—ਸਿੱਖ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਮਾਰਸ਼ਲ ਲਾਅ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਭਾਰੀ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਚਲਣ ਨਾਲ ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਸਕੂਰ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਚਲਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਵੀ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਭਿੜ ਬਿਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਥਰੂ ਗੈਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜ਼ਿਆ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮਿਸਟਰ ਮਾਲਿਕ ਮੁਹੰਮਦ ਕਾਸਿਮ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਰਾਚੀ ਵਿਚ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਕੂਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ਼ਿਆ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਝੰਡੇ ਵੀ ਜਲਾਏ ਗਏ। ਵਿਰੋਧੀ ਆਗੂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਇਸ ਲਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਜ਼ਿਆ ਦੀਆਂ ਡਿਕਟੇਟਰਾਨਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਰਾਚੀ ਵਿਚ ਇਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਉਪਰ ਵੀ ਅਥਰੂ ਗੈਸ ਛੱਡ ਗਈ। ਦੋ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਉਪਰ ਕਾਲੇ ਝੰਡੇ ਲਹਿਰਾਏ ਗਏ।

ਮਾਰਸ਼ਲ ਲਾਅ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਖੁਆਜਾ ਖੋਰੇਦੀਨ, ਮਿਸਟਰ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਨ, ਗੁਲਾਮ ਮੁਸਤਫਾ ਜਤੋਈ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਅੰਦਰ ਪੜ੍ਹੋ

- ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਪਲੀਮੈਂਟ
- ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਵਾਰਤਕ
- ਸਿੱਖ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ
- ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਨਾਲ ਭੇਂਟ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਵਧਾਈ

Bombay Sweet Manufacturer Inc.

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਵਧਾਈ

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟ ਮਠਿਆਈ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵੀ ਹੈ

HEAD OFFICE

6556-6560 Main St.

(Between 49th & 50th Ave.)

Vancouver, B.C.

Ph. (604)321-1414

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰ ਇ:

BRANCH

4405 Main St.(at 28th Ave.)

Vancouver, B.C. V5V 3R2

Ph. (604)874-5722

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਓ

ਸਰੀ ਵਿਚ ਐਲਡਰਮੈਨ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਮੈਂਬਰ ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇਨ ਨਾਰਥ ਅਮੈਰੀਕਾ (ਇਪਾਨਾ) ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਨਾਉਂ ਇਕ ਅਪੀਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਪਾਨਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਿਦਰ ਮਾਹਲ ਨੇ ਪਰੈਸ ਦੇ ਨਾਉਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਅਤੇ ਫਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਲਹਿਰ ਦੀ ਅਣਥੱਕ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਕਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਸਕੱਤਰ ਸਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸਮੇਤੀ (B.C. Organization to Fight Racism) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ। ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸਮੇਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੈ, ਨੇ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਖਿਲਾਫ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹੋਰਨਾਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਭੀ ਇਕ ਮੁੱਠ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਪਾਨਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, “ਸਾਰੀ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਸੋਲੋਡੈਰਿਟੀ ਗੱਠ ਜੋੜ, ਜਿਸਨੇ ਕਿ ਬੀ. ਸੀ. ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜਾਬਰ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਦੀ ਸੁਥਾਈ ਕਾਰਜਕਾਰਣੀ ਕਮੇਟੀ (Provincial Steeving Committee) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸਦਕਾ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸੋਲੋਡੈਰਿਟੀ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਦੀ ਬਣਤਰ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਕਿ ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਬੀ. ਸੀ. ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜਾਬਰ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਉਠਾਈ ਹੈ।”

ਇਪਾਨਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਿਦਰ ਮਾਹਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ, ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭੀ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੀ ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਮਦਦ ਕਰੀਏ। ਇਪਾਨਾ ਨੇ ਸਰੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਅਲਬਰਟਾ ਦਾ ਵਜ਼ੀਰ ਵੇਸਵਾ ਗਮਨੀ ਵਿਚ ਫੜਿਆ ਗਿਆ

ਐਡਮਿੰਟਨ—ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਨੇ ਗਰਾਹਮ ਹਾਰਲੀ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਗਰਾਹਮ ਹਾਰਲੀ ਅਲਬਰਟਾ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਸੋਲੋਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਸੀ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਸ ਵਜ਼ੀਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਫੜਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਵੇਸਵਾ ਵੀ ਸੀ।

ਹਾਰਲੀ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵੇਸਵਾ ਗਮਨੀ ਉਤੇ ਖੋਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪੁਲਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਸਵਾ ਨਾਲ ਫੜਿਆ ਹਾਰਲੀ ਵਿਆਹਿਆ ਵਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਹੈ। ਗਰਾਹਮ ਹਾਰਲੀ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਲੜਕੀ ਰਾਈਡ ਮੰਗਦੀ ਸੀ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਸਨੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਕਾਰ ਵਿਚ ਬਿਠਾ ਲਿਆ।

ਬੈਨਿਟ ਵਲੋਂ ਫਿਰ ਧਮਕੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ

ਪਿਛਲੇ ਐਤਵਾਰ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਮੁੜ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿੱਲ ਬੈਨਿਟ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਚਲਣ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਬਿੱਲ ਬੈਨਿਟ ਨੇ ਸੋਲੋਡੈਰਿਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਖਾਮੋਸ਼ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਸਕੇ। ਜੇ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਆਈ. ਡਬਲਯੂ. ਏ. ਦੇ ਪਰਧਾਨ ਜੈਕ ਮੂਨਰੇ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਬੈਨਿਟ ਨੂੰ ਹੀ ਪਤਾ ਹੈ। ਬਿੱਲ ਬੈਨਿਟ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਦੇ ਵਜ਼ੀਰ ਫਿਰ ਧਮਕੀਆਂ ਤੇ ਉਤਰ ਆਏ ਹਨ। ਅਤੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਅਧਿਆਪਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਨਸਲਵਾਦ ਅਤੇ ਮੀਡੀਏ ਤੇ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ

ਐਡਮਿੰਟਨ—ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਨਸਲਵਾਦ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਨਸਲਵਾਦ ਅਤੇ ਮੀਡੀਏ ਜੋ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਤੇ ਕਰਤੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਡ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਕੇ ਮੀਡੀਏ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਨਸਲਵਾਦੀ ਪਰਚਾਰ ਲਈ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੀਡੀਏ ਵਿਰੁਧ ਸੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਸੁਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਡਮਿੰਟਨ ਦੇ ਰੋਬਨਸਨ ਕੁਇਲ ਪਿਲੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁਕੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮੀਡੀਏ ਜੋ ਗੈਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਭੜਕਾਊ ਖਬਰਾਂ ਛਾਪਦਾ ਹੈ ਉਸ ਉਪਰ ਸਖਤ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਪਰੈਸ ਕੌਂਸਲਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਪਰੈਸ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਕੁਇਲ ਪਿਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਸੇਫਵੇ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿਚ ਦਾੜੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ

ਵਿਨੀਪੈਗ—ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੇਫਵੇ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿਚ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾੜੀ ਨਾ ਰੱਖੀ ਹੋਵੇ। ਤੇ ਇਹ ਕੇਸ ਹੁਣ ਕਚਿਹਰੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਸੇਫਵੇ ਸਟੋਰਾਂ ਨੇ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਦਾੜੀ ਰੱਖਣਾ ਨਿੱਜੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਇਹ ਰੋਲਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਸਲਾ ਪੈਰੋਵਿਸ਼ਲ ਲੇਬਰ ਆਰਵੀਟਰੇਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਵੀ ਜਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਫ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਸੇਫਵੇ ਸਟੋਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿਤਾ ਸੀ।

ਵਿਖਾਵਾਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਾਂ ਤੇ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ਼ਿਆ ਉਲ ਹੱਕ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਮਦਦ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਝੰਡੇ ਸਾੜੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੀਗਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆ ਉਲ ਹੱਕ ਦੇ ਪੁਤਲੇ ਵੀ ਸਾੜੇ।

ਰਾਜ ਸੁਮਲ ਕਾਰਨਰ

ਬਾਬਾ, ਆਪਾਂ ਇੰਡੀਆ ਜਾਵਾਂਗੇ ?

ਹਾਂ ਪੁੱਤਰ ਆਪਾਂ ਇੰਡੀਆ ਜਾਵਾਂਗੇ

ਬਾਬਾ! ਉਥੇ ਸਨੇਕ ਬਹੁਤ ਹਨ।

ਹਾਂ ਪੁੱਤਰ ਸਨੇਕ ਤਾਂ ਇਥੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹਨ

ਪਰ ਸਾਡਾ ਖੂਨ ਇਤਨਾ ਮਿੱਠਾ ਹੋ ਗਿਆ

ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ

ਇਸ ਰੁੱਖ ਵਲ ਵੇਖ ਪੁੱਤਰ ਇਸਨੂੰ

ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕਿਤਨਾ ਮਾਣ ਹੈ

ਪਰ- ਆਪਾਂ — ਖੇਰ

ਜੋਗਿੰਦਰ ਨਾਹਲ ਸਵਰਗਵਾਸ

ਟੋਰੋਂਟੋ—ਹੋਟਲਰ ਨੌਜਵਾਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨਾਹਲ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੀ ਅਚਾਨਕ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਚੌਦਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਟੋਰੋਂਟੋ ਦੇ ਵਾਸੀ ਸਨ ਆਪਣੇ ਪਿਛੇ ਸੁਪਤਨੀ ਅਤੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਇਸ ਅਸਹਿ ਸਮੇਂ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ੇ।

ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੋਟਾਂ ਕਰਾਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ

ਵਿਨੀਪੈਗ—ਇਥੇ ਇਕ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਦੇ ਵਜ਼ੀਰ ਮਿਸਟਰ ਪੈਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰੈਫਰੈਂਡਮ ਜਾਂ ਵੋਟਾਂ ਕਰਾਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਮਿਸਟਰ ਪੈਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਚਾਹੇ ਜ਼ਬਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੋਣ, ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ, ਨਸਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਜਾਂ ਅਪਾਹਜ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਝੰਡੇ ਸਾੜੇ ਫੌਜੀ ਚੁੰਡੀ ਵਿਰੁਧ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰੋਸ ਜਾਰੀ

ਕਰਾਚੀ—ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਗੜਬੜ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਕਲ ਫੈਕਟਰੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰੋਲੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਦੋ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਝੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਕਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਪ੍ਰੋਟੈਸਟ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਬਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੁਲਫਕਾਰ ਅਲੀ ਭੁਟੋ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲੜਕਾਣਾ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਫੈਕਟਰੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵਲੋਂ ਰੋਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਸੰਮਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ-੫੧੪

ਨੰ: ੨੬੬੦/SPL

ਤਾਰੀਖ ੨੮-੧੦-੧੯੮੩

ਪ੍ਰਮ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਕਨੇਡਾ ਨਿਵਾਸੀ ਖਾਲਸਾ ਜੀਓ,

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਆਪ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ “ਧਰਮ ਯੁੱਧ” ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਭੋਜੀ ਗਈ ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦਾ ਹਾਰਦਿਕ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ।

“ਧਰਮ ਯੁੱਧ” ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਿਕ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਨਾ ਕੇਵਲ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੇ ਹੀ ਸਗੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਕਨੇਡਾ ਨਿਵਾਸੀ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਨੇ ਅਤਿਅੰਤ ਸ਼ਲਾਘਾ ਯੋਗ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਭੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਲਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਾਡੀ, ਆਪ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ, ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਆਪਸੀ ਮਤਭੇਦ ਭੁਲਾ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਲਤ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪੰਥ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਨਸਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪਿਨ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਰਹੋ।

ਆਸ ਹੈ, ਆਪਸੀ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਮੁਢਾਦ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਪੂਰਨ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ, ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ “ਧਰਮ ਯੁੱਧ” ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੰਦੇ ਰਹੋਗੇ।

ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ,

ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ,

ਦਸਤਖਤ

(ਹਰਚੰਦ ਸਿਘ(ਸੰਤ) “ਲੋਗੋਵਾਲ”),

ਪਰਧਾਨ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਗੁਰੂਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਵਧਾਈ

TOOR SPICES & FOODS LTD

6669 FRASER st VENCOUVER B . C. PH .324 - 3432

ਤੁਰ ਸਪਾਈਸਜ਼ ਐਂਡ ਫੂਡਜ਼ ਲਿਮ: ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਗਰੋਸਰੀ ਵਧੀਆ, ਅਤੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਦੇਗ ਤੇਗ ਫਤਹਿ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ਪੰਥ ਕੀ ਜੀਤ

ਦੇਹ ਬਿਵਾ ਬਰ ਮੋਹਿ ਇਹੈ, ਸੁਭ ਕਰਮਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਟਰੇ ॥
ਨ ਡਰੇ ਅਰਿ ਸੇ ਜਬ ਜਾਇ ਲਰੇ, ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਆਪਨੀ ਜੀਤ ਕਰੇ ॥

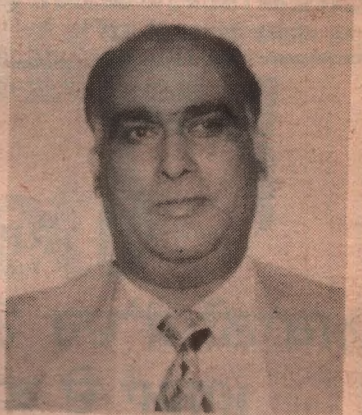
ਆਉ ਭਰਾਵੋ, ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ, 8000 ਰੌਸ ਸਟਰੀਟ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਸਾਲ 1984 ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਏਕਤਾ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰੀਏ।

Amarjit S. Sandhu ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
Secretary - ਸਕੱਤਰ
590-3608

Jarnail S. Bhandal ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ
President - ਪ੍ਰਧਾਨ
255-5941

Gurdip S. Gill "Singhpuri" ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ "ਸਿੰਘਪੁਰੀ"
Vice-President - ਮੀਤ-ਪ੍ਰਧਾਨ
325-0744

Gurnam S. Uppal ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਉਪਲ
Rec. Secretary-ਰੀਕਾਰਡਿੰਗ ਸਕੱਤਰ
590-1956

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥
ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸਦਕਾ ਧੜੇਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ, ਕੌਮ ਵਿਚ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਬੋਲਬਾਲੇ ਉਚੇ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਧਰਾਂ ਅਤੇ ਗੀਤਾਂ ਲੈ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ।

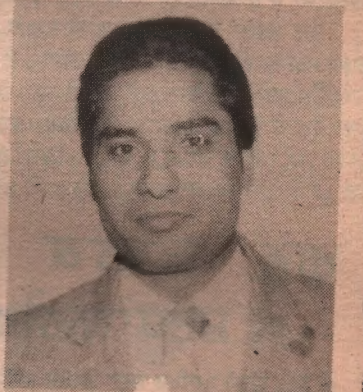
ਹਰਿ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ, ਗੀਤਿ ਹੈ ਹਰਿ ਮੇਰੀ, ਹਰਿ ਮੇਰੀ ਕਥਾ ਕਹਾਨੀ ਜੀ ॥
ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਭੀਜੈ, ਏਹਾ ਸੇਵ ਬਨੀ ਜੀਉ ॥
ਭਾਈ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਸਕੱਤਰ ਜੀ ਦੀ ਸਲੇਟ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਹੈ :—

Jarnail Singh Bhandal ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ President - ਪ੍ਰਧਾਨ	X
Gurdip Singh Gill "Singhpuri" ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ "ਸਿੰਘਪੁਰੀ" Vice-President - ਮੀਤ-ਪ੍ਰਧਾਨ	X
Amarjit Singh Sandhu ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ Secretary - ਸਕੱਤਰ	X
Gurnam Singh Uppal - ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਉਪਲ Rec. Secretary - ਰੀਕਾਰਡਿੰਗ ਸਕੱਤਰ	X
Vikram Singh Gill - ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ Rec. Secretary - ਰੀਕਾਰਡਿੰਗ ਸਕੱਤਰ	X
Sarwan Singh Randhawa ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ Treasurer - ਖਜ਼ਾਨਚੀ	X
Kirpal Singh Gill ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ Asst. Treasurer - ਮੀਤ-ਖਜ਼ਾਨਚੀ	X
Parmjit Singh Mann ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ Member - ਮੈਂਬਰ	X
Lakhvinder Singh Mroke ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਰੋਕ Member - ਮੈਂਬਰ	X
Gurnam Singh Moore ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮੋਰ Member - ਮੈਂਬਰ	X
Bhag Singh Sandhu ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ Member - ਮੈਂਬਰ	X

Vikram S. Gill ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
Rec. Secretary ਰੀਕਾਰਡਿੰਗ ਸਕੱਤਰ
872-0729

Kirpal S. Gill ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
Asst. Treasurer ਮੀਤ ਖਜ਼ਾਨਚੀ
327-2973

Lakhvinder S. Mroke ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਰੋਕ
Member - ਮੈਂਬਰ 271-6286

Sarwan S. Randhawa ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ
Treasurer - ਖਜ਼ਾਨਚੀ 873-9036

Parmjit S. Mann ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
Member - ਮੈਂਬਰ
324-6805

Gurnam S. Moore ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮੋਰ
Member - ਮੈਂਬਰ
433-4175

ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਪਤਾ :—
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਨਿਵਾਸ
1071 ਸਾਊਥ ਈਸਟ ਮਾਰੀਨ ਡਰਾਈਵ ਵੈਨਕੂਵਰ ਬੀ. ਸੀ.
(ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ)

ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ :—
3 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਦਿਨ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰ ਦੇ
7 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 7 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਅਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੇਨਤੀ :— ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਉਪਰ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਸਮੇਂ, ਉਪਰ ਦਿੱਤੇ ਹਰ ਇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ☒ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਨੀ ਜੀ। ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਆਉਣ ਸਮੇਂ ਆਪਣਾ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਉਸ ਉਪਰ ਦਿੱਤੀ ਆਪਣੀ ਆਡੈਂਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣੀ ਜੀ।

Bhag S. Sandhu ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
Member - ਮੈਂਬਰ
324-2510

THE CANADA DARPAN WEEKLY

P.O.BOX 67344 STN. 'O'
Vancouver, B.C. V5W 3T1

Chief Editor(Hon.) : DARSHAN GILL
Editor : HARBHAJAN SINGH DEOL
PHONE : (604)321-6360

All Officeholders of CANADA DARPAN are honorary associates

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਨ' ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਅਕਾਲੀ-ਕੇਂਦਰ ਟੱਕਰ ਵਿਚ ਮਾਸੂਮਾਂ ਦੇ ਕਤਲ

6 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਪਿਛੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਘਟਣ ਦੀ ਥਾਂ ਵਧੀ ਹੈ। ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਵੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਠਲ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਿੰਸਾ ਬੇਖ਼ਬਰੀ ਨਾਲ ਦਾ ਲਗੂ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਤੇ ਗੈਰ-ਸਮਾਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਰੋਧ ਮੁਹਿੰਮ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਲਗਪਗ ਹੋ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ। 19 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਅੰਤਰ ਹੋਇਆ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦਾ ਚੱਕਰ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੰਵਾਰ ਸਕਿਆ। ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਨਾਮੀ ਅਤਿਵਾਦੀ ਪੁਲਸ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਸਕੀ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਪਿਛੋਂ 41 ਜਾਨਾਂ ਅੰਦਾਈਂ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਿਨਮਾ ਹਾਲਾਂ ਦੇ ਬੰਬਾਂ ਕਾਰਨ ਮਰੇ ਬੇਕਸੂਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਕ ਚੁਣੌਤੀ ਸਨ। ਫਿਰ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਨੇੜੇ 19 ਵਿਅਕਤੀ ਗੱਡੀ ਦੇ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ। ਅਣਗਿਣਤ ਬਾਵਾਂ ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਬੰਬਾਂ ਲੁੱਟੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ - ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹੈ।

29 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਗਈ ਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ 2 ਵਿਅਕਤੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਕਤਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਚਾਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਏ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਚਲ ਵਸੇ।

ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਦਿਨ ਦੀਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਵਾਂ ਪੈਂਤੜਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਲੀਡਰ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ, ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਰਾਜਸੀ ਸੌਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਦਾ ਬਨਣਾ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਮੂਲੋਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ 15 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਘੋਲ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਇਹ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਨਾ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ-ਕਾਂਗਰਸ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਹੋ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਦੇਰੀ ਦਾ ਵਤੀਰਾ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਿੰਨ ਹੱਲ ਸੁਝਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਦੂਜਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਵਿਚਾਲੇ ਵੰਡ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਤੀਜਾ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਹਟਾਇਆ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਲਾਗੇ ਦੇ 17 ਤੋਂ 21 ਪਿੰਡ ਦੇ ਦਿਤੇ ਜਾਣ।

ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਦੂਜੀਆਂ ਦੇ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਮਸਲਾ ਕੇਵਲ ਇਲਾਕਾਈ ਝਗੜੇ ਦਾ ਹੈ। ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਾਲੀ ਮੰਗ ਬਾਕੀ ਸੂਬਿਆਂ ਨੇ ਅਪਣਾ ਲਈ ਹੈ ਤੇ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਕਲਕੱਤੇ ਵਿਚ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਫੈਲੇ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਗਲਬਾਤ ਕਰਨ, ਇਹ ਮਸਲਾ ਏਡਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੁਲਝਾਇਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਅਪਣਾ ਲੈਣ ਤਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਲਗੂ ਡੁਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ

- ਫਿਰ ਉਠੀ ਆਖਿਰ ਸੱਦਾ ਤੋਹੀਦ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਸੇ।
ਹਿਦ ਕੇ ਇਕ ਮਰਦਿ-ਕਾਮਿਲ ਨੇ ਜਗਾਇਆ ਖੁਸ਼ ਸੇ।
—ਡਾ: ਇਕਬਾਲ
- ਨਾਨਕ ਨੇ ਜਿਸ ਚਮਨ ਮੇਂ ਵਹਿਦਤ ਕੀ ਗੀਤ ਕਾਇਆ,
ਮੇਰਾ ਵਤਨ ਵੋਹੀ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਵਤਨ ਵੋਹੀ ਹੈ। —ਡਾ: ਇਕਬਾਲ
- ਪਾਂਗਸ ਜਿਸੇ ਫਰਾਇਜ਼-ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਰ ਦੀਆ।
ਸਰ ਜਿਸ ਕੇ ਆਗੇ ਖਮ ਸ਼ਾਹਿ ਲੋਧੀ ਨੇ ਕਰ ਦੀਆ।
—ਮੁਨਸ਼ੀ ਬਲਰਾਮ ਪੁਸ਼ਾਦ ਮਨਵਰ ਲਖਨਵੀ
- ਤੁਝੇ ਸਾਰਾ ਜਹਾਂ ਪੇਗੰਬਰ-ਤੋਹੀਦ ਕਹਿਤਾ ਹੈ,
ਤੇਰੀ ਅਜਮਤ ਸੇ ਹੋ ਸਕਤਾ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਭੀ ਇਨਕਾਰੀ।
—ਸ਼੍ਰੀ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਵਰਾ
- ਵੇਹ ਇਤਨੇ ਪਾਕ ਬੇ, ਪਾਕੀਜ਼ਗੀ ਕੇ ਨਾਜ ਬਾ ਉਨ ਪਰ।
—ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਸਾਹਿਰ
- ਰਾਸਤੀ ਮਜ਼ਹਬ ਬਾ ਤੇਰਾ, ਆਸਤੀ ਪੈਗਾਮ ਬਾ।
ਹਰ ਘੜੀ ਹਰ ਵਕਤ ਤੇਰੇ ਲਬ ਪੇ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮ ਬਾ।
—ਸਾਹਿਰ ਸਿਆਲਕੋਟੀ
- ਆਜ ਤਕ ਗੁਨਗੁਨਾਤੀ ਹੈਂ ਯੇ ਗੰਗਾ ਕੀ ਲਹਿਰੇਂ,
ਖੁਦ ਤਮਾਸਾ ਬਨ ਕੇ, ਰਸਮੋਂ ਕੇ ਤਮਾਸਾ ਕਰ ਦੀਆ।
—ਕਮਾਲ ਸਾਹਿਬ

ਕਾ: ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਉਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹਰੀਸ਼ ਖਾੜੇ ਨਾਲ ਭੇਟ

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਐਨੀ ਅਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਐਨੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹੋ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਤਰਕਪੂਰਣ ਤੇ ਸੰਜੀਦਾ ਸੋਚਣੀ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਹੀ ਗੁਆ ਬੈਠੇ ਹਨ।

ਕਾ: ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲਹਿਰ ਦਾ ਇਕ ਪੁਰਾਣਾ ਘੁਲਾਟੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਬੌਝਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੋਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਸੀ। ਉਹ ਕਮਿ: ਪਾਰਟੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟੇਰੀਅਨ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਸੁਰਜੀਤ ਦੀ ਦਿਖ, ਇਲਾਕੇ ਬਾਰੇ ਸਥਾਨਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ (ਅਕਸ) ਵੀ ਹੈ। ਸੁਰਜੀਤ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲਹਿਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉਤੇ ਉਲਝੀ ਹੋਈ "ਕੌਮ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ" ਦੇ ਨਿਖੇੜਾਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਇਸ ਤਰਕਾਰ ਦਾ ਕਿ "ਸਿੱਖ ਇਕ ਕੌਮ" ਹੈ। ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਜਮਾਤੀ ਸਮਾਜ" ਜਿਵੇਂ ਸਾਡਾ ਹੈ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਇਕੱਠਾ ਰਖ ਸਕੋ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਝਗੜਾ ਹੀ ਲਵੋ ਅਸੀਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦਾ ਸਿੱਖ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਣੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਹਰਿਆਣੇ ਦਾ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਿੱਖ ਵੀ, ਜੋ ਇਸ ਤਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਸੁਆਲ ਕਿਥੇ ਹੈ? ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਸੁਆਲਾਂ ਲਈ ਅਕਾਲੀਆਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜੁਆਬ ਨਹੀਂ।

ਕਾ: ਸੁਰਜੀਤ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ।

ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ

ਕਾ: ਸੁਰਜੀਤ ਇਸ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਇਕ ਉਪ-ਕੌਮੀ ਅੰਦੋਲਨ ਹੈ, ਹੋਇਆ ਇਸ ਤਰਾਂ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਮੰਗਾਂ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਨੇਤਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ 46 ਬੇਜੋੜ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 10 ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 6 ਮੰਗਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਨ ਜੋ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਚਾਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਚਾਰ ਮੰਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿਦ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲੀ ਜਾ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਬਾਰੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਬਾਰੇ (ਕਾਨੂੰਨ 1956) ਦੇ ਥਲੇ ਝਗੜਾ ਟਰੀਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ-ਅਬੋਹਰ ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੁਰਜੀਤ ਇਥੇ ਧਿਆਨ ਦਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ 30 ਜੂਨ ਨੂੰ 16 ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਮਤੇ ਵਿਚ ਇਕ ਧਿਰ ਸੀ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮਸਿਆ ਸੁਲਝਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਸਲੇ ਵਿਚ ਘੁੰਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਥ ਉਤੇ ਹਥ ਪਰਕੇ ਬਹਿਣ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿਠਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਹੁੰਚ ਤੰਗ ਰਾਜਨੀਤਕ ਖਿਆਲਾਂ ਵਿਚ ਜਕੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਆਈ ਹੁਣ ਨਿਕੰਮੀ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀ। ਸੁਰਜੀਤ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਤੱਥ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਮੁਲਕ ਅਤਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਉਤੇ ਨਾਖੁਸ਼ ਹੈ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਵਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਸਨੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਜਲੂਸ ਕੱਢਿਆ? ਕਾਂਗਰਸ ਆਈ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ

ਤੰਗ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲਾਭ ਭਾਰੂ

ਬਾਦਲ-ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਸਾਧਾਰਣ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਨਾ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੋਇਆ ਸੁਰਜੀਤ ਧਿਆਨ ਦਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਦਾ ਕੁਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਖੜੇ ਹਨ। ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਂਦ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪਾਸੇ ਹੈ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਉਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਉਤੇ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੌਣ ਮੁਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਸ਼ਕਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪਖ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਇਥੋਂ ਤਕ ਕੇ ਸਹੀ ਹਲ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸੋਚਣਾ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਕੌਣ ਸਚੇਦੇ ਕੋਈ ਕਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਸੁਰਜੀਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਸਹੀ ਸੋਧ ਤੇ ਨੀਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਨਾਲ ਬੌਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਹਾਂਸਲ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ

ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਨੂੰ ਸਦਮਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗਿਆਨੀ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਦਰਦ 28 ਅਕਤੂਬਰ 1983 ਨੂੰ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਮਿਤ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਮਿਤੀ 6 ਨਵੰਬਰ 1983 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰ ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਸ਼੍ਰੀ ਫਤਹਿ ਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਿਆ।

- ਪੀਰਿ ਨਲਕਾਣਾ! ਤੇਰੀ ਰੂਹਿ-ਸਦਾਕਤ ਕੇ ਸਲਾਮ,
ਜਾਵਦਾਂ ਪਰਚਮਿ ਉਲਫਤ ਤੇਰਾ ਲਹਿਰਾਤਾ ਹੈ।
—ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ
- ਰੂਹ ਪਰਵਰ ਹੈ ਤੇਰਾ ਰੰਗਿ-ਕਲਾਮ,
ਇਸ ਸੇ ਹਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਿਖਰਤੀ ਹੈ। — ਕੈਸ ਸਾਹਿਬ
- ਹਿੰਦੋਸਤਾਂ ਕੀ ਖਾਤਿਰ ਸਾਰੇ ਜਹਾਂ ਕੀ ਖਾਤਿਰ
ਇਕ ਰਾਹਬਰ ਹੈ ਨਾਨਕ ਇਕ ਪੇਸ਼ਵਾ ਹੈ ਨਾਨਕ।
ਨਾਨਕ ਕੇ ਢੂੰਡ ਲੋ, ਤੋ ਦਿਲ ਕੇ ਸੁਧੂੰ ਮਿਲੇਗਾ,
ਦੁਖ ਦਰਦ ਕੇ ਜਹਾਂ ਮੇਂ ਰਾਹਤ-ਫਜ਼ਾ ਹੈ ਨਾਨਕ।
—ਡਾ: ਭਵਾਨੀ ਦਾਸ 'ਸਮਰ' ਮੁਲਤਾਨੀ

ਹਨ? ਕੀ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਆਈ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਹਨ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੇ? ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ. ਨੇਤਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅੱਖਾ ਨਹੀਂ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤੰਗ ਖਿਆਲ ਦੇ ਹਿਤ ਉਸਦੇ ਚੰਗੇ ਫੈਸਲੇ ਉਤੇ ਭਾਰੂ ਹਨ।

ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਹਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਤਨਾਅ ਦਾ ਸਹੀ ਚੇਹਰਾ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਸੁਰਜੀਤ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦੇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਲ ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਰਹੀ ਤੇ ਇਹ ਘੋਲ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਥ ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹਨ ਤੁਹਾਡੇ? ਸੁਰਜੀਤ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲਾ ਕਾਂਗਰਸ(ਆਈ) ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਅਸੈਂਬਲੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਸਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਆਈ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਚਲਾਈਆਂ। ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਨੇਤਾ ਇਹ ਦੱਸਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਜਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਸੋਤ ਲਈ ਨਰਮ ਦਿਲ ਹੈ।

ਕੀ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਆਈ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਭੁਲਾਉਂਦੀ ਹੈ? "ਹਾਂ" ਬਿਲਕੁਲ ਸੁਰਜੀਤ ਦਾ ਮੂੰਹ ਤੌੜਵਾ ਜੁਆਬ ਸੀ। ਇਹ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰ ਭਿਡਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਭੋਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੋਤ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਮਿਕ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਨਖੇੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਈ। ਕਿਉਂ? ਕਿਉਂਕਿ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਆਦਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤਰਾਂ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਰੈਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪਰੈਸ ਨੇ ਇਸਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਚੰਗਾਚਮਕਾਇਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਆਈ ਦੀ ਹੁਣ ਇਹਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

ਸੁਰਜੀਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕਮਿ: ਪਾਰਟੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਆਈ ਹੈ ਚਿੱਟੇ ਚਿੱਟੇ ਬਾਰੇ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੌਣ ਕਿਸਨੂੰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਗਲ ਜਦੋਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਬਾਰੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਝੂਠਾ "ਚਿੱਟਾ ਚਿੱਟਾ" ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਬਾਰੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗਲਬਾਤ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਰਖਦੀ ਹੈ। ਸੁਰਜੀਤ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੋਚੇ ਉਤੇ ਉਹ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੁਰਜੀਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਥ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੰਡਣ ਲਈ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਸੀ ਹਰ ਤਰਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਨਿੰਦਣ ਲਈ ਉਸੇ ਤਾਕਤ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ। ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਤੇ ਨਿਖੇੜਦੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਦ ਨਿਖੜ ਜਾਣਗੇ।

ਤੁਸੀਂ ਐਨੇ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਹੋ ਨਿਰਨੇ ਬਾਰੇ? ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਾਲੀ ਘੋਲ ਦਾ ਵਡਾ ਆਧਾਰ ਕਿਸਾਨੀ ਅਤੇ ਮਧ ਵਰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੁਰਾਹੇ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਵਾਸਤਵ ਵਿਚ ਇਹੀ ਹੀ ਇਕ ਸਹੀ ਤਥ ਹੈ ਇਸ ਵਿਚ ਜੇ ਇਕ ਯੋਗ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਮਧ ਵਰਗ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਥਿਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨਖੇੜਨ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਦੋ ਹਫਤੇ ਲਗਣਗੇ।

ਪੰ: ਰੂਪ ਇਕਬਾਲ ਕਾਹਲੋਂ

੧੯ ਵਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ

ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ

ਨੰ: 196/5-83

ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 26-10-1983

ਗਿਆਨੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਰੀਬ ਪਿੰਡ ਅਲੀਮਾਜਰਾ, ਡਾਕਖਾਨਾ ਫੰਬੂ, ਜ਼ਿਲਾ ਪਟਿਆਲਾ ਅੱਜ ਮਿਤੀ 26-10-83 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰੋਸ ਸਟਰੀਟ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਕਥਾ ਸਥੰਧੀ ਸਪਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਗੋਂ ਵੀ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਗਿਆਨੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਰੀਬ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤੋਂ ਮੇਰੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਪੁਰ ਸਿੱਖ ਸਟੇਜਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਸਥੰਧੀ ਲਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸੰਗਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਈਆਂ ਰਹਿਣ।

ਦਸਤਖਤ

(ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ)

ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

“ਕੁਝ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਲਕ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਰਦੇ ਹਨ”— ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—12 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੱਖ ਬੈਂਕ ਦੀ 600ਵੀਂ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਾਕਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਗੈਰ ਦੋਸਤਾਨਾ ਵਤੀਰਾ ਅਪਣਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਈਰਖਾ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅੱਗੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਂ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਸ ਅਸਥਿਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਿਲ ਚਸਪੀ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਫਲਾਸਫੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਬਰਾਬਰਤਾ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਭਾਰਤ ਦੀ ਬਾਂਹ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਂਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾ ਹਟਾਇਆ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਬਹੁਤ ਬੋਲੀਆਂ, ਬਹੁਤ ਧਰਮਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੇਕਤਾ ਵਿਚ ਈਕਤਾ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਮਸਲੇ ਗਲਬਤ ਕਰਕੇ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪਾਡੇ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਭਿੰਡਰਾਂ- ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ

ਕਰਨਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਸਾਬਕਾ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਵਿਚ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦੋ ਘੰਟੇ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੱਲ ਲੱਭੇ ਜਾਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਰਨਲ ਗਿੱਲ ਇਕ ਦੋ ਦਿਨ ਅੰਦਰ ਸੰਤ ਲੋਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨਲ ਗਿੱਲ ਦੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧ ਹਨ।

ਮੁਹੱਰਰ ਲੁੱਟ ਲਿਆ

ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ—ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਚੁੰਗੀ ਤੇ ਇਕ ਚੁੰਗੀ ਮੁਹੱਰਰ ਕੋਲੋਂ ਪਸਤੌਲ ਦਿਖਾ ਕੇ 2200 ਰੁਪਏ ਲੁੱਟ ਲਏ ਗਏ। ਚੁੰਗੀ ਮੁਹੱਰਰ ਦਿਆ ਰਾਮ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਨਾਕਾਬ ਪੋਸ਼ ਆਦਮੀ ਪਸਤੌਲਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਘਟਨਾ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਗੈਰ ਸਮਾਜੀ ਅਨਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਨਾਗੋਕੇ ਵਿਚ ਕਤਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ—ਕਾਂਗਰਸ ਆਈ ਦੇ ਇਕ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਾਗੇ ਨਾਗੋਕੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਿਖ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦਰਪਣ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਮੰਦਰ ਉਡਾ ਦੇਣ ਦੀ ਧਮਕੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ—ਵਿਸ਼ਕਰਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਨੂੰ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਇਕ ਧਮਕੀ ਪੱਤਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਸਨੇ ਮੰਦਰ ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਸਵੇਰ ਦਾ ਭਜਨ ਬੰਦ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਕਰਮ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਉਡਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਚਿੱਠੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਨੂੰ (ਮੰਦਰ ਪੁਜਾਰੀ) ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਲਿਸਟ ਉੱਤੇ ਉਸਦਾ 100ਵਾਂ ਨੰਬਰ ਨੂੰ। ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿਲਰ ਗੰਜ ਦੇ ਦੁਰਗਾ ਮੰਦਰ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹ ਸਲੂਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਵਿਚਾਰਕ ਹੋ ਰਹੇ ਝਗੜੇ ਵਿਚ ਦੁਕਾਨ ਦੇਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਦੇ ਇਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਤਮ ਲਾਲ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਕੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ੰਤਮ ਲਾਲ ਦੀ ਖੋਬੀ ਗੱਲ 'ਚ ਗੋਲੀ ਵੱਜੀ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪੀ. ਜੀ. ਆਈ ਦਾਖਲ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਗ਼ੜਬੜ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਦੁਕਾਨ ਬੰਦ ਕਰ ਰਹੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸੋਧ ਮੰਗੀ।

ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਲ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ 'ਤੇ ਦੁਖ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—ਮਾਰਕਸੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਸੰਦ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਖੇੜਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਬੜੇ ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ ਨੱਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਮਤੇ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੋਲਿਟ ਬਿਯੂਰੋ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਇਸ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਤਾਕਤਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖਿਚਾਅ ਲਈ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਛੱਡਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਦੋਸ਼-ਵਿਆਪੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਅਮਰ ਕੌਰ ਵਲੋਂ ਅਮਨ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਲੁਧਿਆਣਾ—ਸ਼ਹੀਦੇ ਆਜ਼ਮ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੈਣ ਬੀਬੀ ਅਮਰ ਕੌਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਫਿਰਤ ਸੁੱਚ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਭਰੋਸਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਇਕ ਸੁਨੇਹੇ ਵਿਚ ਬੀਬੀ ਅਮਰ ਕੌਰ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਚ 'ਰਾਜਨੀਤਕ ਗੁਡਿਆ' ਵਲੋਂ ਮਾਸਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਉੱਤੇ ਗਹਿਰਾ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਥੇ ਦਯਾਨੰਦ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ 'ਡਿਸਕੋ' ਬੁਖਾਰ ਜੋਰਾਂ ਤੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਸੁਮੇਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵੀ ਡਿਸਕੋ ਬੁਖਾਰ ਦੀ ਜਕੜ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਆਬਾਦੀਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਡਿਸਕੋ' ਬੁਖਾਰ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਦੋ ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ 'ਡਿਸਕੋ' ਦਾ ਬੁਖਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੱਪ ਅਤੇ 'ਖਾਲਸਤਾਨ'-----

ਜੰਮੂ — ਇਥੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਲੀਡਰ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਦੱਤ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ 'ਚੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਕ ਟੁਕੜੇ ਵਿਚ ਵਲੋਟ ਕੇ ਬੋਤਲ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੱਪ ਮਿਲਿਆ। ਜਿਸ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਸੱਪ ਬੋਤਲ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਕਾਂਗਰਸ ਉੱਤੇ "ਖਾਲਸਤਾਨ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ" ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਪੁਲਸ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਪਿਆਰੇ ਦੀ ਛੱਤ ਸਵਰਗ ਸੀ, ਉਸ ਭੱਠ ਸੀ ਖੇੜੇ।

ਸੱਥਰ ਚੰਗਾ ਯਾਰ ਦਾ, ਯਾਰਾਂ ਦਾ ਯਾਰਾਨਾ।

'ਕਤਲ ਸੂਚੀ' ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਕੀ ਜਿਪਸੀ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਤੇ ਜੱਟਾਂ ਦੀ ਔਲਾਦ ਹਨ ...?

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—ਕੀ ਜਿਪਸੀ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਅਤੇ ਜੱਟਾਂ ਦੀ ਵੇਸ ਵਿਚੋਂ ਹਨ ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਕ ਭਖਦਾ ਮਸਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁਝ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤਾਜ਼ਾ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਗਲ ਦੀ ਹੋਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੈ। ਪਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਏਸ਼ੀਅਨ ਸਟਡੀਜ਼ ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇਕ ਖੋਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਰ. ਐਸ. ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਤਾਜ਼ਾ ਲੇਖ ਵਿਚ ਇਹ ਗਲ ਗਲਤ ਸਿੱਧ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਮਾਂ (ਜਿਪਸੀ) ਨੂੰ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਜਾਂ ਜੱਟਾਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਕਹਿਣਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਮਰੋੜਨ ਤੋਂ ਵਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਲ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ ਰਾਜਪੂਤ ਅਤੇ ਜੱਟ ਸਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਮੁਗਲਾਂ ਅਤੇ ਤਰਕਾਂ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਵੇਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਏਸ਼ੀਆ, ਯੋਰਪ, ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲ ਜਬਰੀ ਧਕੇਲ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।

ਯੋਰਪੀਨ ਸਕਾਲਰਾਂ ਨੇ ਯੂਨਾਨੀ ਅਤੇ ਲਤਾਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਹਿਤ ਨੂੰ ਉਲਟਾ-ਪੁਲਟਾ ਕੇ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਹਿੰਦੂ ਸਿਥੀਅਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਕਾਲਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰੁਝੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕੁਸ਼ਤਰੀਆਂ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਜੱਟਾਂ ਅਤੇ ਜਿਪਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਰਲਾ ਮਿਲਾ ਕੇ ਵੇਖਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗਲ ਵੀ ਐਵੇਂ ਖਿਆਲੀ ਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਤਰਕਾਂ ਅਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਵਲੋਂ ਜਿਹੜੇ ਜੱਟਾਂ ਨੂੰ ਕੈਦੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹੀ ਹੁਣ ਵਾਲੇ ਡੇਢ ਕੁ ਕਰੋੜ ਜਿਪਸੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਹੀ ਸਹੀ ਗਿਣਤੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਫੇਰ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਇਹਨਾਂ ਜਿਪਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 40 ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜੱਟ ਉਤਰੀ-ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਕਰਦੇ ਜੱਟ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਆਮ ਸਾਜ਼ੀ ਇਕੋ ਭਾਸ਼ਾ ਸੀ, ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੰਘਣੀ ਆਬਾਦੀ ਬਣ ਗਏ ਅਤੇ ਇਹੀ "ਸਹੀ ਆਰੀਆ" ਸਨ। ਜਿਪਸੀਆਂ ਦਾ ਕੁਝ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਜੱਟਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਹ ਜਿਪਸੀ ਤਾਂ ਗਾਇਕ, ਨਾਚੇ, ਲੁਹਾਰ, ਬਾਲਟੀਆਂ ਕੁੜਾਹੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਜੋਤਸ਼ੀ ਅਤੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਅਤੇ ਜੱਟਾਂ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਜਾਂ ਰਸਮਾਂ ਰਿਵਾਜ ਉਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਢੰਗ ਵੀ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਅਤੇ ਜੱਟਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਚਲਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਰਕਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਵੇਲੇ ਇਥੋਂ ਦੇ ਜੱਟ ਪੂਰਬ ਵਲ ਗਏ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਪੱਛਮ ਵੱਲ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਫਾਈਨਲ ਵਿਚ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ—ਪੰਦਰਵੇਂ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਹਾਕੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਨਦਰਨ ਰੇਲਵੇ ਫਾਈਨਲ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਨੇ ਰੁੜਕੀ ਨੂੰ 4-1 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ 2-1 ਦੇ।

ਭਿੰਡਰ, ਭਿੰਡਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ

ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਰੀਪੋਰਟ ਨੂੰ ਇਕ ਦਮ ਨਿਰਾਧਾਰ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਜੀ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਵਿਚ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ।

ਇਹ ਖੰਡਨ ਉਸ ਰੀਪੋਰਟ ਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਭਿੰਡਰ ਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ।

ਦੋ ਹਥ ਗੋਲੇ ਤੇ ਇਕ ਪੁਲਸ ਵਰਦੀ ਬਰਾਮਦ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ—ਪੁਲਸ ਨੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਗਿਆਨੀ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਕੋਲੋਂ ਇਕ ਝੋਲਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋ ਫੌਜੀ ਹੱਥ ਗੋਲੇ ਅਤੇ ਹਿਕ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਦੀ ਵਰਦੀ ਹੈ।

29 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਇਸੇ ਦੁਕਾਨ ਉੱਤੇ ਤਿੰਨ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਗੰਨਮੈਨ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਕਰਿੰਦਾ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਹੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਡਕਾਂਸਟੇਬਲ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ। ਗਿਆਨੀ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੀ

JIM PATTISON 1984 ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕੈਡਲਿਕ
ON MAIN
SERVICE AFTER SALE

PARLAD GILL

BUS. 879-4233 3434 MAIN ST. VANCOUVER, B.C. RES. 435-1834

BOMBAY SWEETS MANUFACTURER Inc.

ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ

LOCATED AT 6556—6560 Main St.

Between 49th & 50th Ave. on Main St. Vancouver

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰ
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਮਠਿਆਈਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸਭ
ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ
ਮਠਿਆਈਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਹੈ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਦੀ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

ਆਪ ਆਓ ਤੇ ਵਧੀਆ ਵਧੀਆ ਮਠਿਆਈਆਂ ਖਾਓ ਜਾਂ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਓ।

ਨਰੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਐਂਡ ਬ੍ਰਦਰਜ਼

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟ ਤੇ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੋ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹੋ ਇਸ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਬੈਠ ਕੇ
ਛੋਲੇ ਭਟੂਰੇ, ਸਮੋਸੇ, ਗੋਲ ਗੱਪੇ, ਆਲੂ ਟਿਕੀਆਂ ਤੇ ਚਾਟ ਆਦਿ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਲੈ
ਜਾਣ ਲਈ ਵੀ ਆਰਡਰ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰ

PHONE. 321-1414, 874-5722

ਭਾਰਤ ਦਰਪਣ

ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਕਲਕਤਾ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਕਾਇਮ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਵਾਧਾ, ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੰਦਾ ਹਾਲ ਅਤੇ ਇਕਾ ਵਲੋਂ ਕੁਝ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਆਦਿ ਭਵਿੱਖ ਮਸਲੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਐਕਸ਼ਨ ਲਈ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ। ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਇਥੇ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਬਹੁਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਸਲੇ ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਰ ਮਸਲੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਸਾਂਝੇ ਐਕਸ਼ਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਨਗਰ ਮੀਟਿੰਗ ਦੁ ਵਿਚਾਰਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਅਗੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾਣਗੇ।

ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਅਧਿਅਨ ਲਈ ਇਕ ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਨਗਰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਿਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਾਥੀ ਈ. ਐਮ. ਐਸ. ਨੰਬੁਦਰੀਪਾਦ ਹੋਣਗੇ। ਕਮੇਟੀ ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸੁਝਾਏ ਹੋਰ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਅਨ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾਏਗੀ ਜਿਹੜੀਆਂ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਕਲਕੱਤਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸਮੇਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਥੀ ਨੰਬੁਦਰੀਪਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਵਿਰੁਧ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਥੀ ਨੰਬੁਦਰੀਪਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਇਹਨਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਜਨਤਕ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰਖਦੀ ਹੈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ।

ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਮਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸਮ, ਡੀ. ਐਮ. ਕੇ., ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ, ਜਿਸਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰੇ ਪਿੱਛੋਂ ਅਧਿਅਨ ਕਰੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਸੀ।

ਇਹ ਪੁੱਛ ਜਾਣ ਤੇ ਕਿ ਕਲਕੱਤਾ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਲੋਕ ਦਲ ਨੂੰ ਵੀ ਸਦਿਆ ਜਾਏਗਾ। ਸਾਥੀ ਨੰਬੁਦਰੀਪਾਦ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰਨਾ, ਤਾਲਾਬੰਦੀ, ਕੰਮ ਬਦਲੇ ਅਨਾਜ ਪ੍ਰਗਰਮ ਜਾਰੀ ਰਖਣ ਤੇ ਇਸਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਜਰਤ ਦੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਭਾਅ ਨਾ ਮਿਲਣ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੁਧਾਰ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮੀ, ਕੁਰਪਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਾਤਵਾਦੀ, ਫਿਰਕੂ ਤੇ ਦੁਰੋਤਸਾਹ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਕਮਰਾਨ ਪਾਰਟੀ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਮਸਲੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਸੀ ਜਨਤਕ ਐਕਸ਼ਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸਾਥੀ ਨੰਬੁਦਰੀਪਾਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਵ ਸਾਥੀ ਐਲ. ਕੇ. ਕਿਸ਼ਨਨ ਤੇ ਐਮ. ਕੇ. ਫਾਰੂਕੀ (ਹਿੰਦ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ), ਜਿਓਤੀ ਬਾਸੂ, ਪੀ. ਰਾਮਮੂਰਤੀ ਤੇ ਐਚ. ਐਸ. ਸੁਰਜੀਤ(ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ), ਸਰਵ ਸ਼੍ਰੀ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ, ਜਾਰਜ ਫਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮੋਹਣ(ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ), ਐਚ. ਐਨ. ਬਹਗੁਣਾ ਤੇ ਰਘੁਨਾਥ ਰੈਡੀ(ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ.), ਚੰਦਰਜੀਤ ਯਾਦਵ, ਐਮ. ਏ. ਹਾਸ਼ਮੀ ਤੇ ਐਮ. ਪੀ. ਸੈਣੀ (ਜਨਵਾਦੀ), ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਬਿਕਾ ਸੋਨੀ(ਕਾਂਗਰਸ ਐਸ.) ਤੇ ਚਿਤਾ ਬਾਸੂ (ਫਾਰਵਰਡ ਬਲਾਕ)।

ਆਸਾਮ ਦਾ ਮਸਲਾ ਛੇਤੀ ਹੱਲ ਹੋਵੇਗਾ — ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ

ਗੁਹਾਟੀ—ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਸਾਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਛੇਤੀ ਹੀ ਸਭ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭ ਲੈਣਗੇ। ਅਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਹੱਦ ਉੱਤੇ ਲਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਤਾਰ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਆਸਾਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਹ ਮੰਗ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਤਾਰ ਲਾਉਣ ਲਈ ਰਜ਼ਾਮੰਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਹੱਦ ਉੱਤੇ ਤਾਰ ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਰੰਭ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ।

ਭਾਰੀ ਅਸਲਾ ਕਾਬੂ

ਗੋਨਿਆਨਾ—ਥਾਣਾ ਨਹੀਆਂ ਵਾਲਾ ਪੁਲਸ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਛਾਪਾ ਮਾਰਕੇ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਅਸਲਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਅਬਲੂ ਤੋਂ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਪਾਸੋਂ ਇਕ ਬਾਰਾਂ ਬੋਰ ਪਸਤੋਲ ਇਕ ਕਾਰਤੂਸ, ਮਿੰਨੂ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਵਿਰਕ ਖੁਰਦ ਪਾਸੋਂ ਇਕ ਪਿਸਤੋਲ ਬਾਰਾਂ ਬੋਰ ਤੇ ਇਕ ਕਾਰਤੂਸ, ਪਿੰਡ ਅਕਲੀਆ ਕਲਾਂ ਦੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ, ਇਕ ਬੰਦੂਕ ਤੇ 2 ਕਾਰਤੂਸ ਬਰਾਮਦ ਕਰਕੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਚਾਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

● ਵੱਡੇ ਹਸਤੀ, ਮਹਿਵ ਥੀ ਜੋ ਦੋਨੋਂ ਫਿਰਕੇ ਕੇ ਮਿਲਾਨੇ ਮੇਂ।

ਵੱਡੇ ਹਸਤੀ ਆਈ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਮੇਂ, ਲੋਧੀ ਕੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਮੇਂ।

—ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਧੀ ਨਾਥ ਅਮਨ

ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਕੈਂਪ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ -- ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਚਾਰ ਪੰਜ ਕੈਂਪ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਵੀ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਵਿਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੋਮੀਨਾਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲੋਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਵੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਾਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਤੇਲ ਟੈਂਕਰ ਫਟਣ ਨਾਲ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 56 ਹੋ ਗਈ

ਗੁਹਾਟੀ—ਉਤਰ ਪੂਰਬੀ ਫਰੰਟੀਅਰ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਪੁਲਬਾਜ਼ੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਇਕ ਤੇਲ ਟੈਂਕਰ ਫਟ ਜਾਣ ਨਾਲ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 50 ਤਕ ਪੁੱਜ ਗਈ ਹੈ ਮਿਲੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ 22 ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਹੀ ਭੁਲਸ ਗਏ ਜਦ ਕਿ ਬਾਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂਦਿਆਂ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਮਰੇ।

ਗੰਭੀਰ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ 150 ਵਿਚੋਂ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੈ। ਰੇਲਵੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤੇਲ ਟੈਂਕਰ ਲੀਕ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਖੜਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟੈਂਕਰ ਫਟ ਜਾਣ ਨਾਲ ਦੋ ਤੇਲ ਟੈਂਕਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁੱਜਾ

ਤਲਵੰਡੀ ਧੜਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਲੱਗਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ—ਤਲਵੰਡੀ ਧੜੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਦੁਵਾਰਾ ਖੜੀ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਰਾਹ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰਨ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਅਜ ਕੱਲ ਕੋਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅੰਬਾਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਥੱਲੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤਲਵੰਡੀ ਧੜੇ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁਕਿਆ।

ਫਨੀਅਰ ਸੱਪ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਮਰ ਗਏ

ਸਿਲੀਗੁੜੀ—ਇਕ ਸ਼ਰਾਬੀ ਆਦਮੀ ਇਕ ਫਨੀਅਰ ਸੱਪ ਨਾਲ ਲੜਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਟਿਆ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਮਰ ਗਏ ਪੁਲਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਰਾਬੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਸੜਕ ਤੋਂ ਇਕ ਫਨੀਅਰ ਸੱਪ ਨੂੰ ਚੁਕ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਫਨ ਅਤੇ ਪੁਛ ਤੋਂ ਪਕੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸੱਪ ਉਸ ਦੀ ਜਕੜ ਵਿਚੋਂ ਫੁਟ ਨਾ ਸਕਿਆ ਪਰ ਜਿਉਂ ਹੀ ਸ਼ਰਾਬੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੱਪ ਉੱਤੇ ਤਰਸ ਖਾ ਕੇ ਉਸਨੇ ਇਕ ਹੱਥ ਨਾਲ ਕੁਝ ਬਿਸਕੁਟ ਪੈਂਟ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਖਵਾਉਣ ਲਗਾ ਤਾਂ ਸੱਪ ਨੇ ਉਸਦੀ ਕਮਰ ਉੱਤੇ ਡੰਗ ਮਾਰਿਆ ਜੋ ਉਸ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸਿਧ ਹੋਇਆ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਤੜਫਕੇ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦਾ, ਉਸ ਨੇ ਸੱਪ ਨੂੰ ਫਨ ਤੋਂ ਪਕੜਕੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦੰਦੀ ਵੱਢੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੱਪ ਮਰ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਰ ਗਿਆ।

ਚੌਂਕ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਡ ਦਾ ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ—ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਗਲੀ ਗੁਜਰਾਂ ਚੌਂਕ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਡੇਰਾ ਮਤਲਾਨੀ ਦੇ ਗੋਲੀਕਾਂਡ ਦੇ ਇਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੁਖ ਦੋਸ਼ੀ ਤਾਰੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਨੇ ਉਸਦੇ ਘਰ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਤੋੜ ਕੇ ਅੰਦਰ ਵੜ ਗਏ ਪਰ ਤਾਰੀ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਮਹੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਭਤੀਜੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਫੱਟੜ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਰੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਮਹੰਤਾਂ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ।

ਐਂਗਲੋ-ਇੰਡੀਅਨ ਆਗੂ ਦੀ ਤਾੜਨਾ

“ਹਿੰਦ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ‘ਅਸਥਿਰਤਾ ਸੂਚੀ’ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਸਿਖਰ ਉਤੇ ਹੈ”

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—ਐਂਗਲੋ ਇੰਡੀਅਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਫਰੈਂਕ ਐਨਬਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦ ਸੀ. ਆਈ. ਏ., ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨਾ ਤੇ ਉਲਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮਿ: ਐਨਬਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ‘ਜੰਗੀ ਮੱਧਤਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ’ ਉੱਤੇ ਆਮ ਰਾਏ ਉੱਤੇ ਪਜ ਗਏ ਹਨ, ਜਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਗਠਜੋੜ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਨਾਕ ਅਮਰੀਕੀ ਹਥਿਆਰ ਧੜਾ ਧੜ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਐਨਬਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਿੰਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਲਈ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹਿੰਦ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਸਮਰਥਾ ਨੂੰ ਕਈ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਖਤਰੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਇਲਾਕਾਈ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸ਼ਾਵਨਵਾਦ ਬਹੁਤ ਭੜਕ ਉਠਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਕਬਾਇਲੀ ਤੰਗ ਨਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਦਿਤੀ ਹੈ

ਬੱਸ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿਚ 39 ਮਰੇ

ਹੈਦਰਾਬਾਦ—ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦੋ ਬੱਸ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿਚ 39 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਦੋ ਬੱਸ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿਚ 55 ਆਦਮੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਚਤੋੜ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਜੱਥੇ ਦੇ 34 ਆਦਮੀ ਮਰੇ ਅਤੇ 28 ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ 5 ਮਰੇ ਅਤੇ 27 ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਦੋਵੇਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰੀ।

ਪੈਪਸੂ ਅਫਸਰ ਦਾ ਫੋਨ-ਬਿਲ 4443 ਰੁਪਏ

ਪਟਿਆਲਾ — ਪੀ. ਆਰ. ਟੀ. ਸੀ. ਦੇ ਇਕ ਅਫਸਰ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਬਿਲ ਦਾ ਖਰਚਾ 4443 ਰੁਪਏ 20 ਪੈਸੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਪੀ. ਆਰ. ਟੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਹੇ ਅਨ ਦਸ ਅਫਸਰ ਹਨ ਅਤੇ ਲਗ ਭਗ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਹਾਲ ਹੈ।

ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਚ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਮੰਗੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਰਫ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਟੱਕਰ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਰਿਆਣਾ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇਣ।

ਇਥੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇਕ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਕਾਲਜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਮਨਾ ਨਗਰ ਅਤੇ ਜਗਾਧਰੀ ਵਿਚ ਫਸਾਦਾਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜ਼ਬ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ।

ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਬੈਂਕ ਡਾਕੂ ਛੇਤੀ ਫੜਨ ਲਈ ਕਿਹਾ

ਫਗਵਾੜਾ—ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ (ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ) ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਇਥੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁੱਢਾਂ ਵਿਚ ਪਏ ਬੈਂਕ ਡਾਕੂ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ। ਇਥੋਂ ਡਾਕੂ 80964 ਰੁਪਏ ਲੁਟ ਕੇ ਲੈ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਸ. ਸ. ਪ. ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ. ਐਸ. ਚਾਲੀਆ ਨਾਲ ਲਗਪਗ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਚਾਲੀਆ ਨੂੰ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਝਰੰਡ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਚਾਲੀਆ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਾਕੂ ਪਛਾਣ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਪੂਰਥਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਹਨਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਵਲ ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਭਜਣ ਦਾ ਸ਼ਕ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਵਲ ਚਾਰ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ

Goyal Travels Inc.

4152 Fraser Street, Vancouver, B.C., Canada V5V 4E8

PH: (604) 872-7658 CABLE: GOYALTRAVE

B.C. Toll Free Number 112-800-663-9079

Alberta 1-800-663-9079

Cheapest Fares to India & Pakistan

THINKING OF TRAVEL?

WE CAN SAVE YOU

TIME—TROUBLE—MONEY

ASSOCIATED OFFICES IN INDIA:

- Opposite Nehru Gardens, G.T. Road, Jullundur City Phone 77526
- Court Road, Moga, Distt. Faridkot Phone 2798
- Court Road, Jagraon, Distt. Ludhiana Phone 252

ਯੂਗੰਡਾ 'ਚ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਏਸ਼ੀਅਨ ਬ੍ਰਤਾਨਵੀ ਸਰਕਾਰ ਉਤੇ ਮੁਕਦਮਾ ਕਰਨਗੇ

ਲੰਦਨ—ਯੂਗੰਡਾ ਵਿਚੋਂ 1972 ਵਿਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਏਸ਼ੀਅਨ ਹੁਣ ਬ੍ਰਤਾਨਵੀ ਸਰਕਾਰ ਉਤੇ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਮੁਕਦਮਾ ਚਲਾ ਸਕਣਗੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਉਥੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਲੜਨ ਤੋਂ ਬ੍ਰਤਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਕਿਉਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਬ੍ਰਤਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਉਤੇ ਮੁਕਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਜਿਸਦਾ ਅਸਰ ਯੂਗੰਡਾ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਕਰੀਬਨ 6700 ਉਹਨਾਂ ਏਸ਼ੀਅਨਾਂ ਉਤੇ ਪਵੇਗਾ ਜਿਹੜੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 15 ਕਰੋੜ ਪੌਂਡ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਤੇ ਅਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਉਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਏਸ਼ੀਅਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ 5 ਲੱਖ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਪੌਂਡ ਦੇ ਮੁਲ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਬ੍ਰਤਾਨਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਖੁਦ ਜਾ ਕੇ ਯੂਗੰਡਾ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਲੜਨ। ਇਹਨਾਂ ਏਸ਼ੀਅਨਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਾ ਇਨਸਾਫੀ ਕਰਾਰ ਦੇਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਯੂਗੰਡਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵੀਕਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਲੜਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਖਾਨ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਪਾਕਿ ਵਿਚ ਹੀ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਏਗਾ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ — ਬਿਮਾਰ ਬਲੋਚ ਲੀਡਰ ਖਾਨ ਅਬਦੁਲ ਗੁਫਾਰ ਖਾਨ ਨੇ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਲਈ ਕਾਬਲ ਜਾਣ ਦਾ ਮਨ ਬਦਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਖਾਨ ਗੁਫਾਰ ਖਾਨ ਦਾ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਦੇ ਗੇਂਡਗ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਾਬਲ ਜਾ ਕੇ ਇਲਾਜ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਇਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੀ।

ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਸ਼ਾਇਦ ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਕਰੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਜੋ ਅਪਰੈਲ-ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤਕ ਫਸਲ ਦੇ ਸਭ ਅਨੁਮਾਨ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਉਪਰ ਕਿ ਸਾਰੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹਿਮਤੀ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਵਿਚ ਇਕੋ ਮੁਸ਼ਕਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ 6 ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਜਾਂ ਫੇਰ 18 ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਰੇਗਾ।

ਜ਼ਿਆ ਵਲੋਂ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਉਤੇ ਉਲਟੇ ਦੋਸ਼

ਕਰਾਚੀ—ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਉਲ ਹਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਖਤਮ ਹੋਈ ਗਲਬਾਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਨੁਕਤੇ ਉਤੇ ਕੋਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗਲਬਾਤ ਅਗੋਂ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਕਰਾਚੀ ਪਹੁੰਚਣ ਉਤੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉਤੇ ਹੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਹ ਗਲਬਾਤ ਅਧ ਕੁ ਤਕ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਗੋਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਉਤੇ ਮਤਭੇਦ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਮੁੱਖ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉਤੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਰਟੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ “ਮੈਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਫੱਟੇ ਤੋਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਹਕ ਵਿਚ ਹਾਂ”

ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ

ਵੈਨਕੂਵਰ—ਨਵੰਬਰ 12, 83 ਮੈਨ ਸਟਰੀਟ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਟੈਪਲ ਵਿਚ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਮਨਾਈ ਗਈ।

ਬਾਰਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਕੱਤਰਤਾ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਵਧਦੀ ਹੀ ਗਈ ਅਤੇ ਥੋੜੇ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਹਾਲ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਡੀਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤਕ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੇ ਚਾਨਣ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਤੇ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਖਾਸ ਬੁਲਾਰੇ ਸਨ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਦਿਆਲ ਬੈਂਸ, ਹਰਭਜਨ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿੰਦਰ ਪੁਰੇਵਾਲ।

ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਗਰੇਨਾਡਾ ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਡੀਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਕਈ ਲੋਕਲ ਕਨੇਡੀਅਨ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪੁਰ ਜ਼ੋਰ ਸਹਿਮਤੀ ਕੀਤੀ।

ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕਲਚਰਲ ਅਤੇ ਖੇਲਾਂ ਦੇ ਚੌਥੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਵੈਸਟੀਵਲ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੁਲਾਈ 29 ਤੋਂ ਅਗਸਤ 6, 84 ਤੱਕ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਬੱਡੀ, ਘੋਲੂ, ਭਾਰ ਚੁਕਣ ਅਤੇ ਦੌੜਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਦਿਆਲ ਬੈਂਸ ਨੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਲੌਸ ਏਂਜਲਸ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਵਿਚ World Olympic ਖੇਲਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਉਸੇ ਮਿਆਰ ਤੇ ਇਹ ਖੇਲਾਂ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹੋਵਾਂਗੇ।

ਪ੍ਰੀਤੀ ਭੋਜਨ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਇਕ ਅਤੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਆਈਟਮ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੱਗ ਪਰ 700 ਦੇ ਕਰੀਬ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਅਤੇ ਸਾਥੇ ਕਨੇਡੀਆਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਪ੍ਰੀਤੀ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ਿੰਦਰ ਪੁਰੇਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੋਕ ਨਿਰਤ ‘ਭੰਗੜਾ’ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜ ਯੁਵਕ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਭੰਗੜੇ ਦਾ ਰੰਗ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸੀ।

ਸੂ: ਕੌਂਸਲ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਇਖਲਾਕੀ ਹਾਰ

ਗਰੇਨਾਡਾ ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਨਿੰਦਾ ਨਿਊਯਾਰਕ — ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸੁਰਖਿਆ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਇਖਲਾਕੀ ਸ਼ਿਕਸਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਦੋਂ ਗਰੇਨਾਡਾ ਉਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਦੇ ਮਤੇ ਉਤੇ ਵੋਟਿੰਗ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਕੋਂ ਟੜ ਹਮਾਇਤੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ‘ਚੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵਸ ਨਾਲ ਖੜੇ ਹੋਣ ਦਾ ਹੀਆ ਨਾ ਪਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਅਧਿਕਾਰ ਵਰਤਕੇ ਮਤੇ ਦਾ ਰਾਹ ਰੋਕਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਏਨੀ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਨਿਖੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਵੋਟ ਨ ਵਰਤਦਾ ਤਾਂ ਮਤਾ 1 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 11 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਜਦਕਿ 3 ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਵੋਟ ਨ ਪਾਇਆ।

ਗੁਟ ਨਿਰਲੇਪ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਿੰਦ ਦੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ‘ਅਪ੍ਰਵਾਨ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ’ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਰਿਬੀਅਨ ਸਾਗਰ ਦੇ ਇਸ ਛੋਟੇ ਜਹੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੌਜਾਂ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਈਆਂ ਜਾਣ।

ਜੰਡਿਆਲਵੀ ਚੰਦਨ ਤੇ ਨੀਲਗਿਰੀ ਸਭਾ ਵਿਚੋਂ ਖਾਰਜ

ਸਾਊਥਾਲ—ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ (ਗਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟਨ) ਸਾਊਥਾਲ ਬਰਾਂਚ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਾ: ਲੁਧਿਆਣਵੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸੰਮੇਲਨ ਤਿਆਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੁਆਰਡੀਨੇਟਰ ਸ਼ਿਵਚਰਨ ਗਿੱਲ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭਾ ਦੇ “ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ” ਕਰਕੇ ਸਰਵ ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਜੰਡਿਆਲਵੀ, ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ ਅਤੇ ਤਰਸੇਮ ਨੀਲਗਿਰੀ ਨੂੰ ਸਭਾ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਨਾਲ ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਸੱਜਣ ਵਿਸ਼ਵ ਸੰਮੇਲਨ ਤਿਆਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਵੀ ਸੁਰਖਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਦਿਤੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸਭਾ ਦੀ ਬਹੁਸੰਮਤੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ।

ਤਿੰਨ ਉੱਚ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ 'ਚ ਬੈਠਕ

ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ—ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਸੂ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਜਥੇਦਾਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਉਮਰਾ ਨੰਗਲ ਅਤੇ ਸੂ: ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦਰਮਿਆਨ ਇਕ ਘੰਟਾ ਬੰਦ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਉਮਰਾ ਨੰਗਲ ਦੇ ਸ਼ੈਲਰ ਵਿਚ ਹੋਈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਜਪਾਈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜਦੂਤ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਐਸ. ਵਾਜਪਾਈ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਰਾਜਦੂਤ ਡਾ: ਆਰ. ਕੇ. ਨਰਾਇਣਨ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣਗੇ।

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੌਟਰੀ ਪਬਲਿਕ

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ B.A.L.L.B. (Pb.U.)
(ਸਾਬਕਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ

ਸ਼ੁਭ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਵਧਾਈ

- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਨੌਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਆਮ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ :—
- ਘਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ੀਦਣ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਾਂ ਮੋਰਗੇਜ਼ ਲੈਣ, ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੌਂਸਲ ਕਰਨੀ ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ
 - ਵਸੀਅਤ, ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮੇ, ਐਵੀਡੈਂਟ, ਡੈਕਲਾਰੇਸ਼ਨ, ਐਗਰੀਮੈਂਟ, ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਲਈ “ਰਾਹਦਾਰੀ”
 - ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ

ਅਤੇ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ

ਦੇ ਆਮ ਮਸਲੇ ਤੇ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੇਸ ਲੜਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ

7-4857 Kingsway (Opp. Sears)
Burnaby, B.C. V5H 2C8

PHONE—Off. 433-8366

Res. 324-4160

ਸਮਾਂ : ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ
(ਦਫਤਰ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਖੁਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ)

ਗੁਰੂ

ਨਾਨਕ

ਦੇਵ ਜੀ

ਦੇ

ਸ਼ੁਭ

ਜਨਮ

ਦਿਨ

ਦੀ

ਵਧਾਈ

KANAK GROCERY STORE

9377 - 120th Street, DELTA

Ph. 584-4443

ਅਦਰਕ

99¢ lb.

Ginger

ਲਸਣ

99¢ lb.

Garlic

ਸਾਬਤ ਮਸਰ

99¢ 2 lb.

Whole Massure

ਮਾਂਹ

99¢ 2 lb.

Manh

ਮੱਕੀ

99¢ 2 lb.

Corn

ਮੂੰਗੀ

99¢ 2 lb.

Moongi

Movie Rent 99¢ for 2 day

There lot of Stock movies now.

ਗੁਰੂ

ਨਾਨਕ

ਸਪਲੀਮੈਂਟ

ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ

ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਚਿੰਨੀ

ਬਾਬਾ ਜੀ,

ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਆਦਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਹੋ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਬਦ ਫਰੀਦ ਹੋਏ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜਾਚ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸਿੱਖੀ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ 'ਬਾਬਾ ਜੀ' ਉਚਾਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਹਿਵਨ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਮੂੰਹ-ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਖਲੋਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਬਾਬਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲੱਭਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਰੋਲ ਬਾਬਾ ਜੀ ਤੁਹਾਡਾ ਹੀ ਸਭਿਆਚਾਰ-ਨਾਂ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਮੂਲ ਆਦਰਸ਼ ਹੋ।

ਅੱਜ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜੀ ਕਰ ਆਇਆ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਤੁਹਾਡਾ ਪੁਰਬ-ਦਿਹਾੜਾ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਜਾਤੀ ਸੁਭਾਉ ਮੁਤਾਬਕ ਕਦੀ ਕਦੀ ਤੁਹਾਡੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਕੁਝ-ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਰਨ ਲਗ ਪਿਆ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਟੁਕੜੇ-ਟੋਟਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪੂਰਣ-ਸੰਪੂਰਣ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵਕਤੀ ਲੋੜਾਂ ਸਾਰਨ ਲਈ ਕਦੀ ਕੁਝ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਕਦੀ ਕੁਝ। ਸਾਡੇ ਬੋਲ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਟਦੇ, ਹੱਦ ਕਰਦੇ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਬੋਲਾਂ ਵਿਚ ਪਕਿਆਈ ਨਹੀਂ, ਕਦੀ ਕੋਈ ਸਾਡੀ ਕਹੀ-ਸੁਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਵੀ ਮੰਨਦਾ। ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਰੀ ਬਾਣੀ ਤਾਂ ਇਕ ਵਡਾ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ, ਹਰ ਥਾਂ ਇਕੋ ਜਿਹੀ। ਕਿਤੋਂ ਵੀ ਚੁਲੀ ਭਰ ਲਵੋ, ਹੱਥ ਵਿਚ ਨਿਰਮਲ ਤੇ ਸਵੱਛ ਜਲ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਕਹੀ ਗੱਲ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਟੋਟੇ ਵਿਚ ਵੀ ਪੂਰੀ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਪੂਰ ਮੂਲ ਵਿਚੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋ। ਸਤਹ ਤੋਂ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੋਲ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹਾਂ।

ਅੱਜ ਵੀ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਸਤਹ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਹੱਸੋਗੇ ਕਿ ਸਤਹ ਤੇ ਪੂਰ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ 'ਏਕ ਘੜੀ ਆਧੀ ਘੜੀ' ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਹ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਬੋਝਾ ਜਿਹਾ ਸਮਾ ਵੀ ਸਤਹ ਦੇ ਲੱਖੇ ਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਜਿਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਦੁਖ ਤੇ ਸੁਖ ਸਾਰੇ ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਤਹੀ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਬੋਲੀ ਵੀ ਸਤਹੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਤਹੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਪੂਰ ਡੂੰਘ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਪੁੱਛਾ ਪੁੱਛਾਗਾ। ਆਪਣੇ ਸਤਹ-ਦੇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੈਂ ਕਦੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪੂਰ-ਦੇਸ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਵੀ ਸਕਾਂਗਾ ਕਿ ਨਹੀਂ? ਅਜੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਤਹ ਉਪਰ ਵਿਚਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਏਥੋਂ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਬੇਨਤੀ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਸੰਬੰਧ 'ਭਰ' ਵਾਲਾ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਭਰਦਾ ਹਾਂ। ਭਰ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਡਾ ਪਰਮਾਣੀਕ ਬੁਲਾਰਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸ਼ੌਕ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਦਾ ਸਿਰ ਭੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਬੋਲਾਂ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਵਾਰਾ-ਪਹਿਰਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਰੂਹਾਨੀ ਬੋਲਾਂ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਫਿਰਕੂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਤੋਂ ਇਹੋ ਉਮੀਦ ਰਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸੇ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਬੋਲਾਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਅਰਥ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜੀਉਣ ਵਾਲੇ ਅਸੀਂ ਦੂਜੇਲੀਆਂ ਤਿਜੇਲੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਜੀਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮੂਲ ਸੋਮਿਆਂ ਤਕ ਸਾਡੀ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਕਈ ਰੋਕਾਂ, ਕਈ ਅੜਿੱਚਣਾਂ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਾਣ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤਕ ਆਪਣੇ ਮੋਚ ਦਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਫੈਲਣ ਵਿਗਸਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਤ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਦੰਡ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਰਾਹ ਸੁਝਾਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੰਡੀਆਂ ਨੇ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਢਾਲਣ ਦਾ ਸੁਚੇਤ ਜਾਂ ਅਚੇਤ ਨਿਰਣਾ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਏਨੇ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਮੁਤਾਬਕ ਤੁਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਬਾਣੀ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਸੰਪਰਦਾਇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਹਰ

ਖੂਬਸੂਰਤ ਫੁਲ ਦੀ ਇਹੋ ਹੋਣੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭਾਲੀ ਤੋਂ ਤੋੜ ਕੇ ਬਦਸੂਰਤ ਬੰਦਾ ਆਪਣੇ ਗਲੇ ਦਾ ਸਿੰਗਾਰ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲਾ ਰਾਹ ਸੰਪਰਦਾਇ ਦੀ ਸੰਘਣੀ ਭੀੜ ਬਾਣੀ ਲੰਘਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸ਼ੌਰ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਣ ਵਾਸਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਾਂ। ਸੱਚ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਸ਼ੌਰ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਕੈਦ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਯਥਾਰਥ ਨੂੰ ਬੰਧਨ ਸਮਝਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰੇ ਲਈ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਬੰਧਨ ਵਿਚ ਹਾਂ, ਤੇ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਅਜੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਵਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ। ਨਾਲੇ ਮੁਕਤੀ ਨਿਰਾ ਰਾਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਰਾਹ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਵੀ ਤਾਂ ਹੈ। ਅਣਤੁਰੇ ਰਾਹਾਂ ਦੀ ਦੌਲਤ ਕਿਸ ਕੰਮ? ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ 'ਕਲਿ ਕਾਤੀ' ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ 'ਰਾਜੇ ਕਾਸਾਈ' ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਪਰ ਨਵੀਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਜਾਬਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਚਾਰੇ 'ਕੂੜ' ਦੀ ਮਸਿਆ ਵਿਚ 'ਸਚੁ ਚੰਦਮਾ' ਕਿਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਆਪਣੀ ਵਿਥਿਆ ਤੁਹਾਡੇ ਹੀ ਬੋਲ ਰਾਹੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ :

ਕੂੜ ਅਮਾਵਸ ਸਚੁ ਚੰਦਮਾ ॥

ਦੀਸੈ ਨਾਹੀ ਕਹ ਚੜ੍ਹਿਆ ॥

ਹਉ ਭਾਲਿ ਵਿਕੁੰਨੀ ਹੋਈ ॥

ਆਧੇਰੇ ਰਾਹੁ ਨ ਕੋਈ ॥

ਵਿਚ ਹਉਮੈ ਕਰਿ ਦੁਖੁ ਹੋਈ ॥

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕਿਨਿ ਬਿਧਿ ਗਤਿ ਹੋਈ ॥

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਬੋਲ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਪਰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅੱਜ ਵੀ ਆਪਣੇ ਉੱਤਰ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਹੈ। ਕਦੀ ਕਦੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ ਦੁਖ ਦਾ ਅੰਤਮ ਦਾਹੂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਨੇ ਦੁਖ ਦੇ ਸੰਗ-ਸਾਥੀ ਵਿਚ ਜੀਣਾ-ਬੀਣਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਆਪਣੇ ਦੁਖ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ, ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ, ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਏਦਾਂ ਦੁਖ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਸੰਗਰਾਮ ਹੀ ਰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਵੀ ਸਚ-ਵਿਰੋਧੀ, ਕੂੜ-ਪੱਖੀ ਸੰਪਰਦਾਇਕਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਤੁਹਾਡੇ ਬੋਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਖੜਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਮੁਰਖਤਾ ਤੇ ਹੱਸੋਗੇ। ਕਹੋਗੇ ਮੈਨੂੰ ਸੁਦਾਅ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੰਪਰਦਾਇਕਤਾ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸ਼ੈਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਆਦਿ-ਜੁਗਾਦਿ ਸਮਿਆਂ ਤੋਂ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਤਾਂ ਰਹਿ ਹੀ ਸੰਪਰਦਾਇ ਵਿਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਪਰਦਾਇਕਤਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਲ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੰਕ ਵਿਚ ਪੰਕਜ, 'ਜਲ ਮਹਿ ਕਮਲੁ ਨਿਰਾਲਮੁ' ਤੁਹਾਡੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਨੁਕਤਾ ਸੀ। ਤੁਹਾਡੀ ਪਹੁੰਚ ਆਪਣਿਆਂ-ਬੇਗਾਨਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਸਭਨਾ ਤਕ ਸੀ। ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਮੁਦੱਈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਣ ਬੈਠੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਉਹੀ ਸਵੈ ਤਕ ਸੁੰਗੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਵੈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ 'ਆਪਣਿਆਂ' ਤੇ ਵਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਕਤੀਵਰਾਂ ਦੇ ਸਦਾ ਸੰਗ-ਸਾਥ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜਿਆਂ, ਮੁਕੱਦਮਾਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੁਸੀਂ ਬਾਬਾ ਜੀ, ਅੱਜ ਰਾਜਿਆਂ, ਮੁਕੱਦਮਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਬਣਾ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹੋ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ ਬਾਣੀ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੁਹਾਡੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਆਪ ਨਵੀਂ ਤਾਲੀਮ ਦਾ ਇਕ ਪੁਰਜਾ ਹਾਂ ਤੇ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਤਾਲੀਮ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਚ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ 'ਸਚ' ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧੀਕ 'ਪ੍ਰਵਚਨ' ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦਾ ਅੰਗ ਹੋ, ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਦਾ-ਵੱਲਦੇ ਸਚ ਨੂੰ ਉਘਾਤਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਉਦਮ ਆਪਣੇ ਹਾਣ-ਮੋਚ ਦੇ ਸਦਾ-ਸੰਗਠੇ ਪ੍ਰਵਚਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲੱਖੇ ਲਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਚ ਸਾਡੇ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਮਿੰਟ ਫੀ ਲੈਕਚਰ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਅਧੀਨ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਅਤੇ ਤੀਹ-ਪੰਤੀ ਮਿੰਟ ਫੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰ ਦੀ ਇਮਤਿਹਾਨੀ ਲੋੜ ਅਧੀਨ ਪਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹੀ। ਅਧਿਆਪਕ ਜਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਪਾਸ ਤੁਹਾਡੇ ਬੋਲ ਦਾ ਸੰਪੂਰਣ ਦੀਦਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਮੌਖਿਕ ਪਰੀਖਿਆ ਸਮੇਂ ਅਧਿਆਪਕ ਜਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਬੋਲ ਹਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਛਿੱਥੇ ਪੈਣ ਵਿਚ ਹੀ ਆਪਣੀ ਜਿੱਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਆਧੁਨਿਕ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੀ ਲੁਕਾਈ ਵਿਚਕਾਰ ਚਲਦਾ ਸਿੱਕਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਬੋਲ ਵਿਸਮ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਵਚਨਾਂ, ਕੁਝ ਰਾਵਾਂ, ਨੂੰ ਥਾਪ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੋਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪੰਗਤੀਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਹੈ। ਖੰਡਣ ਜੋਗ ਜਾਂ ਮੰਡਣ ਜੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਲੋਕ ਤੁਹਾਡੇ ਕਬਨ 'ਜੇ ਕੋ ਪੁਛੇ ਤਾਂ ਪਤਿ ਸੁਣਾਏ' ਨੂੰ ਸਚ ਕਰ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਆਖਿਆਕਾਰਾਂ,

ਪ੍ਰਵਚਨਕਾਰਾਂ ਤੇ ਪੰਗਤੀ-ਪੇਸ਼ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿਚ 'ਹੈਭੀ, ਹੋਸੀ' ਕਿਤੇ ਗੁੰਮ-ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪ੍ਰਗਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣਾ, ਨਿਰਾਕਾਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨ-ਕਾਰਜ ਦਾ ਪ੍ਰਥਮ ਆਧਾਰ ਵੀ ਸੀ ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਵੀ। ਮਾਇਆ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕੇ ਨਾਮ, ਰਚਨਾ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਨੇਮ ਵੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਹੋ ਤੁਹਾਡੀ ਵਿਗਿਆਨ-ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿਧਾਂਤਕਾਰ ਹੋ। ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਦੇ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਖੰਡ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਪਰਮ-ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਜੀਵਨ-ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਗਿਆਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਯੋਗ-ਵਿਹਾਰੇ ਗੀਤ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਦਿਆ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੋ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਬੋਲ-ਖੇਤਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਲਿਖਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦੇ ਦੰਭ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੰਡਣ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਪੜ੍ਹਾਈ-ਲਿਖਾਈ ਦੇ ਮੂਲ ਨੂੰ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। 'ਸਤੀ ਪਹੁੰਚੀ ਸਤੁ ਕਲਾ ਬੀਐ ਪੜ੍ਹਿਆ ਪਾਸਿ' ਜੋਹੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਪਾਪ-ਪੁੰਨ, ਸਚ-ਕੂੜ, ਦੁਖ-ਸੁਖ, ਚੰਦੇ ਖਰੇ ਨੂੰ ਤਾਲੀਮ ਨਾਲ, ਵੀਚਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਇਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੰਕਲਪ ਸੀ ਜਿਸ ਪ੍ਰਤੀ ਤੁਹਾਡੇ 'ਸਿੱਖ' ਦਾ ਧਿਆਨ ਅਜੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ-ਬਿੰਦੂ ਵਾਂਗ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ, ਉਹ 'ਨਿਰਾਕਾਰ' ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਾਕਾਰ ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਨਹੀਂ, ਵਾਸਤ-ਵਿਕਤਾ ਦਾ ਨੇਮ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਸਾਕਾਰ ਰਚਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਨਿਰਾਕਾਰ ਨੇਮ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਇਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਬੋਲਦੇ-ਉਚਾਰਦੇ ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਹਿ ਹੋਣ ਨਿਰਾਕਾਰ ਗਰਾਮਰ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਉਹ ਗਰਾਮਰ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਅਰਥਵਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਵਿਚ ਇਹੋ ਅੰਤਰ ਹੈ ਕਿ ਅਨਪੜ੍ਹ ਵੀ 'ਬੋਲਦਾ' ਹੈ, 'ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ' ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੋਲ ਅਤੇ 'ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ' ਦੀ ਗਰਾਮਰ ਤੋਂ ਵਾਕਫ਼ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਉਹਦਾ ਹਰ ਬੋਲ, ਹਰ ਕਾਰਜ ਕੋਈ ਵਕਤੀ ਲੋੜ ਸਾਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਦਾ ਹੈਭੀ, ਸਦਾ ਹੋਸੀ ਨੇਮ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਤੋਂ ਵਿਛੁਨਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਸਫਲ-ਕਰਮ ਸਮਝੇ, ਉਹ 'ਗਿਆਨ-ਵਿਹਾਰ' ਗਾਵੇ ਗੀਤ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਅਧਿਆਤਮ-ਸਾਧਨਾ ਵਿਚ ਲੀਨ ਤੁਸੀਂ ਜਿਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਵਿਗਿਆਨ-ਸਾਧਨਾ ਦੀ ਰਾਹ ਪ੍ਰਏ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਸੇ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਧਿਆਤਮਕਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਅਨੇਕ ਰੰਗ ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਦੇ ਇਕ ਨੇਮ ਵਲ ਰੁਚਿਤ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਸਾਕਾਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਛਾਂਗਦਾ ਹੋਇਆ ਉਸ ਨਿਰਾਕਾਰ ਸ਼ਕਤੀ ਤਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਹੱਦ ਕਾਰਣ ਸਭ ਕੁਝ ਸਾਕਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਜੀ, ਮੈਨੂੰ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਆਸਤਕ ਧਰਮ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਧਰਮ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਉਂ ਵੇਖੀਏ, ਭਾਵੇਂ ਸਾਇੰਸ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਉਂ, 'ਹੁਕਮ' ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ 'ਸਰਬ-ਨੇਮ' ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਪੱਤਾ ਵੀ ਝੁਲਦਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

ਬਾਬਾ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਹੋ, ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੱਟਰ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕੱਟਰਤਾ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਜੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਂ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨ-ਕਾਲ, ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਮੱਧਕਾਲ, ਬੜਾ ਕੱਟਰ ਕਾਲ ਸੀ। ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਸੰਚਾਰ-ਵਿਧੀ ਵਿਚ ਕੱਟਰਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੁਹਾਡੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਚੋਣ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਰੋਤੇ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਹੋਂਦੀ ਰਹੀ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਵੀ ਦੂਜੇ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਵਿਚ ਕਹਿਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ। ਅੱਜ ਕਦੀ ਕਦੀ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪਾਰ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਵਿਚ ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਹਿਤ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜੋ ਲੇਖਕ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਾਹਿਤ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਪਾਠਕ ਪੜ੍ਹਣ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਰਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਬਾਹਰਲੇ ਬੋਲ ਨੂੰ ਅੰਦਰਲੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਚਮਤਕਾਰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਜਦੋਂ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰ-ਘਰੋਂ ਵਰੋਸਾਇਆ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। 'ਪੂਰ' ਉਪਰ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਪੂਰ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਸਰਮਾਇਆ ਹੈ। ਇਹੋ ਚੇਤਨਾ ਹਉਮੈ ਤੋਂ, ਨਿਜੀ ਕੱਟਰਤਾ ਤੋਂ, ਪਾਰ ਜਾਣ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਹੈ। 'ਪੂਰ' ਹੀ ਐਸਾ ਦੇਸ ਹੈ ਜਿਥੇ 'ਮੈ' ਨਹੀਂ, ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਦੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਸਾਹਿਤ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦੀ ਜਾਤੀ ਵਿੱਲਖਣਤਾ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ, ਸਮੱਗੀ ਲੋਕਾਈ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਏਸ ਬਾ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਤੁਹਾਡੀ ਪੂਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ 'ਪੂਰ' ਵਿਚ ਮੈਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਾਂ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ 'ਪੂਰ ਅਵਚੇਤਨ' ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਲੁਕਾਈ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੰਦਾ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਬੋਲਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਸ ਬਾਣੀ ਪੂਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਬੋਲਦੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਚ ਦੀ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਤੀ ਹੋਂਦੀ ਹੈ। ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੁਸੀਂ ਕਦੀ ਠੇਠ ਪੰਜਾਬੀ, ਕਦੀ ਫ਼ਾਰਸੀ, ਕਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਮਿਲੀ ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਕਦੀ ਡਬਖੱਤਬੀ ਸਾਧਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਬੋਲਦੇ ਰਹੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੋਲੀ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮ-ਲੇਵਾ ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮੁਹਾਂਦਰੇ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਹੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਹੀ ਘਰ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਅਵਗਿਆ ਹੁੰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਮੁਹਾਂਦਰੇ ਵਾਲੇ ਬੋਲ ਤੋਂ ਛੁਟ ਜਿਹੇ ਹੋਰ ਮੁਹਾਂਦਰੇ ਵਾਲੇ ਬੋਲ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣਾ ਹਉਮੈ ਦੀ ਅਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਮਨੁੱਖ ਹਰ ਥਾਂ

ਆਪਣੀ 'ਮੈ' ਦਾ ਪਸਾਰ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੋ 'ਤੂੰ' ਤੇ 'ਉਹ' ਦੀ ਥਾਂ ਵੀ 'ਮੈ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹਦੇ ਬੋਲ ਆਪਣੇ ਸਿਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਣਾ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ 'ਬੋਲੀ' ਨੂੰ ਸਹਿਜੇ ਪਿਆਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੋਲ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਬਾਣੀ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਾ ਕਰਦੇ ਰਹੋ, ਪਰ ਹੁਣ ਆਪਣੀ 'ਬੋਲੀ' ਨੂੰ ਪਿਆਰਣ ਦਾ ਦੰਭ ਸਾਡੀ ਮਜਬੂਰੀ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਿਰਸਕਾਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਥਾਓਂ ਖਾਰਜ ਕਰਕੇ ਨਿਰੋਲ ਮੈਂ—ਮੇਰੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਨੂੰ ਨੁਕੋਲ ਕਦੋਂ ਪਏਗੀ! ਤੁਹਾਡੇ ਅਗੇ ਆਪੋ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਆਦਿ ਬਾਬੇ ਅੱਗੇ ਤੁਹਾਡਾ ਹੀ ਸੁਆਲ ਮੁੜ ਪੇਸ਼ ਹੈ :

ਆਧੇਰੇ ਰਾਹੁ ਨ ਕੋਈ ॥

ਵਿਚ ਹਉਮੈ ਕਰਿ ਦੁਖੁ ਹੋਈ ॥

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕਿਨਿ ਬਿਧਿ ਗਤਿ ਹੋਈ ॥

ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ
ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ

ਸਮੁੰਹ ਸੁਭਚਿੰਤਕਾਂ
ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਮ
ਦਿਨ ਦੀ
ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

ਸਿਵਚਰਨ ਗਿੱਲ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਨਾਉਂ

'ਰਾਜੇ ਸੀ'ਹ ਮੁਕੱਦਮ ਕੁੱਤੇ'

ਇਹ ਬੀਤੇ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਕੋਈ

ਅੱਜ ਵੀ ਸਾਡੇ ਸਿਰ ਦੇ ਉੱਤੇ

ਭੋਂਕ ਰਹੇ ਨੇ ਲੈ ਲੈ ਝੱਲੀਆਂ

ਕ੍ਰਿਤ ਲਾਲੇ ਦੀ ਲੁੱਟਣ ਪੈਂਦੇ

ਲੁੱਟਣ ਇਜ਼ਤਾਂ ਨਜ਼ਰੀਂ ਪਈਆਂ

ਇਕ ਭਾਗੋ ਦਾ ਰੋਣਾ ਕੀ ਹੈ

ਖੁੰਬਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਭਾਗੋ ਉੱਗਦੇ

ਮੂੰਹ ਕਿਰਤ ਦਾ ਪੋਣਾ ਕੀ ਹੈ

ਸੱਜਣ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਿੱਖ ਨਾ ਤੇਰੇ

ਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਲਾਗੀ ਆਖਣ

ਬੁਧਾਂ ਦੇ ਇਹ ਬਣਨ ਜਠੇਰੇ

ਸ਼ਰਮ ਧਰਮ ਤੋਂ ਹਰ ਦਿਲ ਸੱਖਣਾ

ਹੱਕ ਪਰਾਇਆ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਮਾਲ ਮਿਲੇ ਜੋ ਸੋਈ ਆਪਣਾ

ਸੁਭ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਉਂ ਕਰਨੀ

ਵੇਸ ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਸਾਡਾ ਹੋਇਆ,

ਏਸ ਆਸਰੇ ਭਵ-ਜਲ ਤਰਨਾ

'ਜਿਨਿ ਸੋਵਿਆ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ ਮਾਨੁ'

ਸਿੱਖ ਚੋਰਹ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ

ਵੇਟਾਂ ਖਾਤਰ ਲਾਉਂਦੇ ਰਾਣ

ਲਾ ਚੋਰਹ ਦਾ ਲਾਰਾ ਬਾਬਾ

ਇਹ ਤੁਰ ਪੈਂਦੇ ਜੋ ਸੱਚੇ ਮਾਰਗ

ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਬਾਬਾ

ਗੁਰੂ

ਨਾਨਕ

ਸਪਲੀਮੈਂਟ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ
ਅਤੇ ਉਪਦੇਸ਼

ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਭਟੋਆ

ਹਰ ਇਕ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਜਮਾਂ ਕਰਕੇ ਦੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦਿਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਇਹ ਹੀਰੋ ਮੋਤੀਆਂ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਖਜ਼ਾਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਵਰਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਰਾਸ਼ੀ ਹੈ ਚਾਹੁੰਦੇ ਵਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਹੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 1469 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਪਿਤਾ ਕਾਲੂ ਜੀ ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਜੀ ਦੀ ਕੁਖ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲਾਇਆ। ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਜੀ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਾਰ ਪਰੇਮ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਨ। (ਵਿਦਿਆ) ਗੋਪਾਲ ਪੰਡਤ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਲਿਖਣਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਿਖਲਾਇਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਫਾਰਸੀ ਦੇ ਉਸਤਾਦ ਕੁਤਬਦੀਨ ਸਨ ਪਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਵਿਦਿਆ ਨਾਲੋਂ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦਿਆ ਜਾਂ ਪਰਮਾਰਥੀ ਗਿਆਨ ਵਲ ਵਧੇਰੇ ਝੁਕਾਅ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਚ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਧਾਰਮਕ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਤਪੀਆਂ ਵੈਰਾਗੀਆਂ ਤਿਆਗੀਆਂ ਕੋਲ ਵੀ ਪਹੁੰਚੇ (ਜਨੇਊ) ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ 21 9 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਜਨੇਊ ਪਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਆਈ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਮਕ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਮਝਦੇ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸਾਫ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆਖ ਦਿਤਾ ਕਿ ਇਹ ਬਾਹਰਲੇ ਰਸਮੀ ਜਨੇਊ ਵਿਅਰਥ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਚੇ ਸਦਾਚਾਰ ਅਤੇ ਸੰਜਮ ਨੂੰ ਹੀ ਸਚਾ ਜਨੇਊ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। (ਵਿਆਹ) ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਬੀਬੀ ਸੁਲਖਣੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਆਪਜੀ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਲਖਮੀ ਦਾਸ ਜੀ ਹੋਏ। ਪਿਤਾ ਕਾਲੂ ਬੇਦੀ ਜੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤਰ ਸਾਧਾਰਨ ਸੰਸਾਰਕ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰੇ ਪਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਤਾਰ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਹੀ ਵਜਦੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਘਰ ਵਾਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਮਤ ਟਿਕਾਣੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਤਪੀਆਂ ਸਨਿਆਸੀਆਂ ਦੀ ਸੋਹਬਤ ਤੋਂ ਵਰਜ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਪਰ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਜਤਨ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋਇਆ।

ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਦੌਲਤ ਖਾਂ ਲੋਧੀ ਨੇ ਭਾਈਆਂ ਜੈ ਰਾਮ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾਲ ਮੇਦੀ ਖਾਨੇ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਦਿਤੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪੌਦਾ ਸਵੀਕਾਰ ਤਾਂ ਕਰ ਲਿਆ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾ ਆਈ।

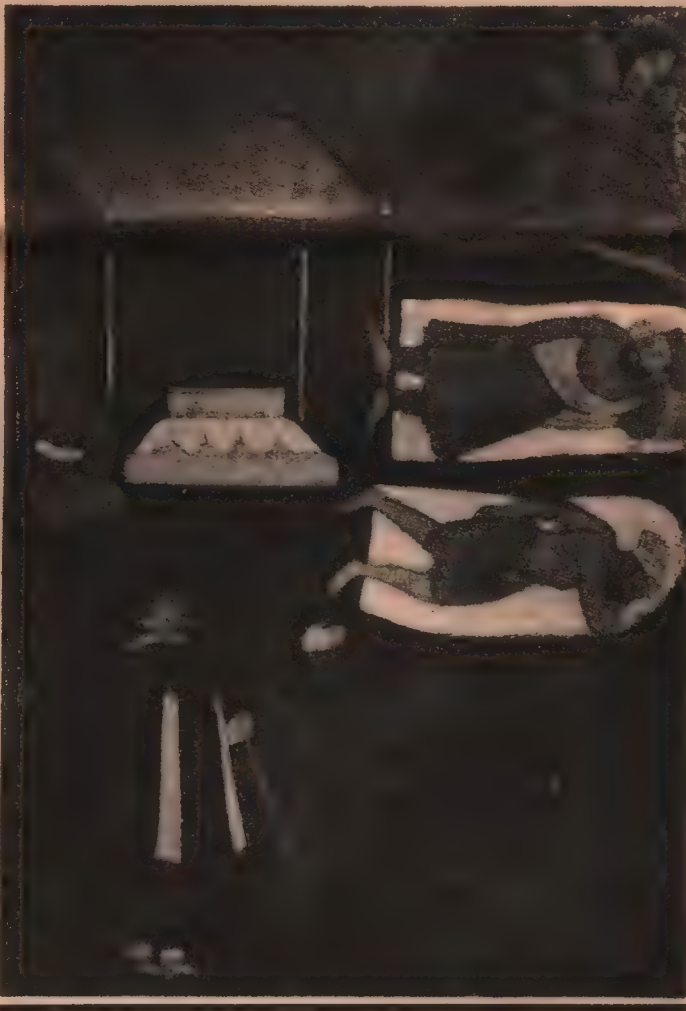
ਅੰਦਰਲਾ ਰੂਹਾਨੀ ਅਨੁਭਵ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਵਗਦੀ ਨਦੀ ਕਾਲੀ ਬੇਈ ਵਿਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਗਏ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਹਰ ਆਏ। ਤਲਵੰਡੀ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਾਰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਮਝੀ ਬੈਠੇ ਸਨ ਕਿ ਆਪ ਬੇਈ ਵਿਚ ਰੁੜ੍ਹ ਗਏ ਹਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਹੋਇਆ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਹੀ ਨਾਨਕ ਤੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਬਣ ਗਏ। ਉਸੀ ਵਕਤ ਹੀ ਉਚੀ ਬਾਂਹ ਕਰਕੇ ਉਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ (ਨਾ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੈ) ਇਸ ਤੋਂ ਹੀ ਸਰਵ ਵਿਆਪੀ ਪਰੇਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੁਰਾ ਮਨਾਇਆ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਫ਼ਕ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਖ ਦਿਤਾ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਦੌਲਤ ਖਾਂ ਪਾਸ ਸ਼ਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਦੌਲਤ ਖਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਕਾਇਤ ਰਦ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਇਕ ਫਕੀਰ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਬਚਨ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਜੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮ ਹੀ ਅੱਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਧੋਖੇ, ਕਪਟ, ਪਾਖੰਡ ਅਤੇ ਵਿਖਾਵੇ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਚੁਕੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਤ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇਸ਼ ਕੌਮ ਦੇ ਸਭ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਬੰਧਨਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਭੰਨੇ ਹੋਏ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣ ਵੀ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਆਪ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜਗਤ ਫੇਰੀ ਤੇ ਹੀ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਜੀ ਨੂੰ ਉਹ ਪ੍ਰਣ ਦਿਤਾ ਜੋ ਕਿ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤਕ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਨੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਅਮੀਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਯਾਦ ਦਿਲਾਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਜਦ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਕਰਤਾ ਇਕ ਹੈ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਮੰਦਾ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਬੇਰਹਿਮ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸਚੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸਚੀ ਕਰਨੀ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਿਖਲਾਇਆ।

ਜਿਤਨਾ ਭੂਮੀ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸੁਖ ਹੈ ਉਹ ਚੋਰਾਂ ਹੀ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਭੋਗਣ ਦਾ ਹੁਕ ਦਲਵਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪਿਆਰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਕੋਈ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਪਰੇਮ ਅਤੇ ਜਿਸਦੀ ਪਰਾਪਤੀ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹਰ ਕੋਈ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਛੋਟੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਿਆ। ਪਰ ਅੱਜ ਇਹ ਸਾਡਿਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਸਲ ਰਾਹ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕਲੋਸ਼ਾਂ ਕਪਟਾਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨਾਲੋਂ ਅਗੇ ਹੀ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਅਸੀਂ ਆਪਜੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ੀ ਹੋਈ ਪੁੰਜੀ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹਾਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੇ ਨਾ ਚਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹਉਮੈ ਵਿਚ ਚਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਭੁਲਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਪਰੇਮ ਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਸੀ ਅਜ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਪਖ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਇਕ ਇਕ ਬਚਨ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤਕ ਦੂਸਰੇ ਦਾ ਦੁਖ ਤੇਰਾ ਦੁਖ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਹੀ ਤੇਰਾ ਸੁਖਨਾ ਸੱਚਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਮਾਜ ਜੀਉ ਜੋ ਸਮਾਜ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਪਰੇਮ ਹਾਲੇ ਅਸਲੀ ਜਾਮਾ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨ ਸਕਿਆ ਉਹ ਸਮਾਜ ਅਜ ਵੀ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਅਸਲੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਪਿਛੇ ਹੀ ਹਨ। ਆਓ ਸਭ ਮਿਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸੁਭ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਨ ਦੇ ਗੁਰ ਪੁਰਖ ਮਲਾਈਐ ਅਤੇ ਦੋਨੋਂ ਹਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀਏ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪ ਆਪਣੇ ਦਿਤੇ ਹੋਏ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੇ ਚਲਣ ਦੀ ਮੋਹਰ ਬਖਸ਼ੋ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਤੇ ਪਰੇਮ ਦਾ ਬਰਦਾਨ ਦੇਵੇ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਖੇਪ ਕਰਕੇ ਲੇਖ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਨਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਉਪਮਾਤਾਂ ਕੋਈ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਲਿਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜੋ ਪਰੇਮ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ ਉਹ ਫੁਲ ਫੁਲ ਦੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਪਰੇਮ ਦੇ ਕੁਰਬਾਨ ਹੀ ਹੋਣ ਨੂੰ ਹਿਰਦਾ ਤੜਫ ਉਠਦਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਨ ਦੇ ਗੁਰ ਪੁਰਖ ਦੀ ਲਖ ਲਖ ਵਧਾਈ ਭੇਜਦਾ ਹਾਂ। ਹਰ ਸਾਲ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰ ਪੁਰਖ ਇਸ ਤਰਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਕਿ ਅਜ ਕਲ ਤਾਜੀ ਹੀ ਗਲ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ (ਕਾਂਗੜਾ)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮੱਕੇ ਵਿਚ (ਕੋਠੜਾ)

ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਸੰਭਾਲਣਾ

ਅਠਾਈ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਵੇਈਂ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਦੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇਸ-ਰਟਨ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਪਏ ਅਤੇ ਸੰਨ 1497 ਤੋਂ 1521 ਈ. ਤਕ ਚਾਰ ਉਦਾਸੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਪਹਿਲੀ ਪੁਰਖ ਵਲ, ਦੂਜੀ ਦਖਣ ਵਲ, ਤੀਜੀ ਉਤਰ ਵਲ, ਚੌਥੀ ਪਛਮ ਵਲ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰਬਾਬੀ ਮਰਦਾਨਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਸੰਗਤ ਕਰ ਕੇ ਸਿਖ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਨ 1521 ਵਿਚ ਜਦ ਗੁਰੂ ਜੀ ਚੌਥੀ ਉਦਾਸੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਮੁੜੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਉਤੇ ਬਾਬਰ ਦਾ ਹੱਲਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੀ ਕੰਦ ਹੋਏ। ਉਹਨਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਬਾਬ ਹੁੰਦੀ ਵੇਖੀ, ਉਸ ਉਤੇ 'ਖੂਨ ਦੇ ਸੋਹਿਲੇ' ਲਿਖੇ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਦੇਸ ਦੇ ਦੁਖੜੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ। (ਪ੍ਰਿਃ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸੁਭ ਜਨਮ
ਦਿਨ ਦੀ ਵਧਾਈਰੋਜ਼ਾਨਾ ਢਾਈ ਤਿੰਨ ਮੀਲ
ਦਾ ਸਫਰ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਦਾਸੀਆਂ ਸਮੇਂ ਰੋਜ਼ ਕਿੰਨੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਤਥਾਂ ਤੋਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੰਨ 1507 ਦੀ 30 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਸੀ ਤੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਸਿੰਘਲਾਦੀਪ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਚਲੇ ਸਨ ਤੇ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਅਖੀਰ ਸੰਨ 1515 ਨੂੰ ਉਹ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਵਾਪਸ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਹ ਸਮਾਂ ਸਵਾ ਅਠ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਸੀ ਵਿਚ 6500 ਮੀਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਫਰ ਕੀਤਾ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਫਰ ਢਾਈ ਤਿੰਨ ਮੀਲ ਦਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। (ਪ੍ਰਿਃ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ)

ਬਗਦਾਦ ਦਾ ਤੁਰਕੀ 'ਕੁਤਬ'

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਬਗਦਾਦ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੀਰ ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਰ ਅਤੇ ਬਹਿਲੱਲ ਅਗੇ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ 'ਰਾਕ' ਹਰਾਮ ਨਹੀਂ। ਬਗਦਾਦ ਨਿਵਾਸੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਝੁਕ ਗਿਆ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਉਹ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਬਣ ਗਏ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਉਥੇ ਆਗਮਨ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਇਕ 'ਕੁਤਬ' ਤੁਰਕੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਜੋ ਹੁਣ ਤਕ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਗਦਾਦ ਤੋਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਡੇਢ ਮੀਲ ਤੇ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਉਸ ਕੁਤਬੇ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਇਉਂ ਹੈ :--

"ਦੇਖੋ, ਹਜ਼ਰਤ ਪਰਵਰਦਗਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਕੇਹੀ ਮੁਰਾਦ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀ ਤਾਅਮੀਰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਬਣ ਗਈ। ਸੱਤ ਵਡੇ ਵਲੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸਹਾ-ਇਤਾ ਕੀਤੀ। ਉਸਦੀ ਤਾਰੀਖ ਇਹ ਨਿਕਲੀ ਕਿ ਨੇੜ-ਬਖ਼ਤ ਮੁਰੀਦ ਨੇ ਪਾਣੀ ਝਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਫੇਰ ਦਾ ਚਸਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ।"

ਬਗਦਾਦ ਦੇ ਖੂਹਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਖਾਰਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ

ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜਿਥੇ ਨਵਾਂ ਖੂਹ ਲਵਾਇਆ ਉਹ ਮਿੱਠਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੂਹ 'ਕੁਤਬ' ਦੇ ਪਾਸ ਹੈ। ਹੁਣ ਭੀ ਸਿਰਫ ਇਸੇ ਦਾ ਪਾਣੀ ਮਿੱਠਾ ਹੈ।

ਮਰਦਾਨਾ

ਮਰਦਾਨਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨਾਲੋਂ ਉਮਰੋਂ ਨੌਂ ਸਾਲ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਗ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਕ ਸੀ। ਮਰਦਾਨਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਜੋਜੇ ਗਿਆ ਤੇ ਮਈ ਸੰਨ 1487 ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਸਾਂਝ ਬਣ ਗਈ। ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 47 ਸਾਲ ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸੁਣੀ ਤੇ ਗਾਈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ 'ਭਾਈ' ਦੀ ਪਦਵੀ ਮਿਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 37 ਰਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ 19 ਰਾਗ ਵਰਤੇ ਤੇ ਗਾਏ। ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 19 ਰਾਗਾਂ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਅਤੇ ਰਬਾਬ ਉਤੇ ਵਜਾਉਣ ਦਾ ਉਚ ਕੋਟੀ ਦਾ ਕਲਾਕਾਰ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

ਗਜ਼ਲ

ਭਗਤ ਸਿੰਘ

ਚੰਨ ਨੂਰੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਕਰਦੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਾਸਤੇ।
ਨੇਰਿਆਂ ਦੇ ਕਹਿਰ ਵੀ ਜਰਦੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਾਸਤੇ।
ਸੱਧਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੈਂ ਸੜਨ ਨਹੀਂ ਹੁਣ ਦੇਣੀਆਂ
ਤੀਲੇ ਸੜਨ ਬੋਲਕ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਾਸਤੇ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰ ਸਾਰੇ ਡੀਕ ਲਾ ਕੇ ਪੀ ਲਵੋ
ਮਹਿਕ ਦੇ ਕਾਸੇ ਚਲੇ ਭਰਦੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਾਸਤੇ।

ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਨੂੰ ਜੋ ਨੇ ਜਗਾ ਕੇ ਟੁਰ ਗਏ
ਸਾਫ ਕਰ ਗਏ ਰਾਹ ਦੇ ਗਰਦੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਾਸਤੇ।

ਸੰਗਰਾਮ ਬਿਨ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹਦਾ ਇਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਹੁਣ ਦੋਸਤੋ
ਕਰੋ ਜਜ਼ਬੇ ਭੇਟ ਜੋ ਸਰਦੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਾਸਤੇ।

ਕਾਲਿਆਂ ਸ਼ਾਹ ਸੂਰਜਾਂ ਨੇ ਭੁਲਸ ਸੁੱਟੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਅੱਜ ਵੀ ਪਏ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਮਰਦੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਾਸਤੇ।

● ਤੁ ਵੱਧ ਕਾਅਬਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਅਬਾ ਨੇ ਕੀਆ ਤੇਰਾ ਤਵਾਫ਼।
ਜ਼ਾਹਿਰ ਓ ਬਾਤਨ ਤੇਰਾ ਮਾਨਿੰਦ ਆਈਨਾ ਸਾਫ਼।

—ਮੁੰਤਜ਼ਿਰ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਵੀ

ਗੁਰੂ

ਨਾਨਕ

ਸਪਲੀਮੈਂਟ

ਖੂਨ ਕੇ ਸੋਹਿਲੇ

(ਪ੍ਰਿ: ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ ਸਰੀ, ਬੀ. ਸੀ.)

ਸਮਾਂ ਉਡਾਣਾਂ ਭਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਮੰਜਲ ਮੁਕਾਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਦੀਵਤਾ ਵੱਲ ਵਧੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਕਰਮ-ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਦਿਨ ਤੇ ਰਾਤਾਂ, ਸਾਲ ਤੇ ਦਹਾਕੇ, ਸਦੀਆਂ ਤੇ ਸਦੀਆਂ ਬੀਤੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਅਨੇਕਾਂ ਕੌਮਾਂ ਤੇ ਭਾਗ ਘੜੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਕਦੀ ਸੁਨਿਹਰੇ ਸਵੇਰੇ ਆਉਂਦੇ ਨੇ ਤੇ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਭਾਗ ਜਗਮਗਾਉਂਦੇ ਨੇ ਤੇ ਕਦੀ ਕਦਾਈਂ ਮੰਦਭਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਕਲੁਹਿਣੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੜੇ ਬਲੇ ਨਸੀਬਾਂ ਤੇ ਅਮਾਣਸ ਵਰਗੇ ਸ਼ਕਟ ਕਾਲੀਆਂ ਕਲੋਟੀਆਂ ਜਿੰਨਾਂ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਨੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮੁਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਅਸਪਾਤੀ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਜਕੜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਜਰਵਾਨੇ ਲੁਟੇਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਲੁੱਟ ਲੈਂਦੇ ਨੇ, ਪੱਤ ਲੁਟ ਲੈਂਦੇ ਨੇ। ਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਰਹੀ, ਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਣ ਰਹੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਮਿਸਮਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਗੱਭਰੂਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਫੁੱਡ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਬਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਵੇਚ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਵਕਾਊ ਵਸਤਾਂ ਹੋਣ - ਭੋਡਾਂ ਹੋਣ, ਬੱਕਰੀਆਂ ਹੋਣ। ਉਸ ਮੰਦਭਾਗੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜੇ ਅੰਸ਼ਵਰਜ ਵਿਚ ਨਿੱਘਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਤੇ ਬੇਸਵਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਚ। ਇਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਿਆ-ਕਰਮ ਦੇ ਘੇਰੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਨ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਖਿਆਲ, ਨਾ ਪਰਜਾ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ। ਮਾਨਵਤਾ ਕੁਰਲਾ ਉਠਦੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਭਾਵੀਆਂ-ਭਰਿਆ ਜਮਾਨਾਸ ਜਦੋਂ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੋਤ, ਇਨਕਲਾਬੀ ਆਤਮਕ ਰਹਿਨੁਮਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਾਵਨ ਧਰਤੀ ਤੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ। ਉਹ ਸੀ ਸੋਹਲਵੀ ਸਦੀ 1469 ਈਸਵੀ ਦਾ ਸਾਲ, ਤੇ ਬਸੰਤ ਰੂਤ ਦੇ ਪਰਮੁਖ ਮਹੀਨੇ, ਅਪਰੈਲ ਦੀ 14 ਤਾਰੀਖ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੂ ਜਾਤੀ ਭਿਆਕਰ ਦੌਰ ਰਾਹੀਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਸੀ। ਨ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਸਵੈਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ; ਨ ਹੀ ਸਵੈ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਸਵੈ ਇਸ਼ਟ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗੱਭਰੂ ਨ ਹੀ ਘੋੜੇ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਨ ਹੀ ਕੋਈ ਜੇਵਰ ਪਹਿਨ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਬੇਅਣਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ। ਨ ਸ਼ਰਮ ਰਹੀ ਸੀ, ਨਾ ਧਰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕੂੜ ਹੀ ਕੂੜ ਸੀ ਉਸ ਸਮੇਂ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੰਬਧੀ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ—

ਸ਼ਰਮ ਧਰਮ ਦੁਇ ਛਪ ਖਲੋਏ, ਕੂੜ ਫਿਰੇ ਪਰਧਾਨ ਵੇ ਲਾਲੇ ॥

(ਖੂਨ ਕੇ ਸੋਹਿਲੇ : ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੧)

ਬਾਬਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਧਾਵਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰਾਜੇ ਐਸ਼ਵਰਜ ਵਿਚ ਝੁੱਬੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਵੈ-ਸੁਰਤ ਨੂੰ ਗਵਾਲਿਆ ਸੀ। ਰੋਗ ਤਮਾਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਚਾਵਾਂ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਸਨ :—

ਸ਼ਾਹਾਂ ਸੁਰਤਿ ਗਵਾਈਆ, ਰੋਗਿ ਤਮਾਸ਼ੇ ਚਾਇ ॥

(ਬਾਬਰ ਬਾਣੀ ਫਿਰ ਰਾਈ : ਰਾਗ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੬ ਅਸ਼ਟਪਦੀ ਘਰ ੩)

ਐਮਨਾਬਾਦ ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਕੁਕਰਮ ਮਚ ਗਿਆ। ਸੁਹਾਗਣਾਂ ਦੇ ਸੁਹਾਗ ਲੁੱਟ ਗਏ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਸਮਤ ਲੁੱਟ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਧੂਰ ਨਾਲ ਅੱਟਿਆਂ ਜੁਲਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਚੀਆਂ ਨਾਲ ਕੁਤਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਗਰਦ ਨਾਲ ਲਥ ਪਥ ਹੋ ਗਏ। ਮਹਿਲਾਂ ਵਿਚ ਵਸੋਂ ਦੀਆਂ ਬੇਰਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਧਰੁਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਉਹ ਕਿਸਮਤ ਦੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹੁਣ ਰੜੇ ਮੈਦਾਨ ਤੋਂ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਗਲਈ ਸ਼ਿਪਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਐਮਨਾਬਾਦ 'ਮਾਸਪੁਰੀ' ਬਣ ਗਿਆ - ਗੋਸ਼ਤ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ, ਵਿਲਕਦੀਆਂ ਲੋਥਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੁਰਲਾ ਉਠੇ ਤੇ ਰੱਬਾਨੀ ਵਿਸਮਾਦ ਵਿਚ ਆਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ —

ਆਦੇਸ਼ ਬਾਬਾ ਆਦੇਸ਼।

ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਤੇਰਾ ਅੰਤ ਨ ਪਾਇਆ।

ਕਰਿ ਕਰਿ ਦੇਖਹਿ ਵੇਸ ॥

(ਬਾਬਰਬਾਣੀ ਫਿਰ ਰਾਈ)

ਉਸ ਬਦਨਸੀਬ ਐਮਨਾਬਾਦ ਦੀ ਦਰਦਾਂ ਭਰੀ ਦਸ਼ਾ ਨੂੰ ਤੱਕ ਕੇ, ਮੇਰੇ ਰੱਬਾਨੀ ਰਹਿਨੁਮਾ ਆਖਣ ਲੱਗੇ :—

ਜੈਸੀ ਮੇ ਆਵੇ ਖਸਮ ਕੀ ਬਾਣੀ ਤੈਸਤਾ ਕਰੀ ਬਿਆਨ ਵੇ ਲਾਲੇ।

ਪਾਪ ਕੀ ਜੇਝ ਲੇ ਕਾਬਲਹੁ ਧਾਇਆ ਜੋਗੀ ਮੰਗੇ ਦਾਨ ਵੇ ਲਾਲੇ ॥

ਸਰਮੁ ਧਰਮੁ ਦੁਇ ਛਪ ਖਲੋਏ, ਕੂੜ ਫਿਰੇ ਪਰਧਾਨ ਵੇ ਲਾਲੇ ॥

ਖੂਨ ਕੇ ਸੋਹਿਲੇ ਗਾਵਈਆ ਨਾਨਕ ਰਤ ਕਾ ਕੁੰਗੁ ਵਾਇ ਵੇ ਲਾਲੇ ॥ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਗੁਣ ਨਾਨਕ ਗਾਵੈ, ਮਾਸਪੁਰੀ ਵਿਚ ਆਖ ਮਸੇਲਾ।

(ਜਿਹੋ ਜਿਹੀ ਅਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਨਾਜਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਮੈਂ, ਤੇ ਭਾਈ ਲਾਲੇ ਤੇਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹਾਂ। ਜਰਵਾਣਾ ਬਾਬਰ ਜਾਲਮਾਨਾ ਵੇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਬਰ ਕਰਕੇ ਕਰਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨ ਸ਼ਰਮ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਨ ਹੀ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਮਾਨ ਹੈ। ਚੁਪਾਸੀਂ ਝੂਠ ਹੀ ਝੂਠ ਪਸਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।)

ਓਅੰਕਾਰ ਇਕ ਪੁਰਖ

ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ [Basic Formula] ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ

ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

‘ੴ’ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਣ ਹੈ ‘ਓਅੰਕਾਰ’। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਓਅੰਕਾਰ ਪਦ ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਦੋ ਸ਼ਬਦ, ਏਕੰਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰ, ਵਰਤੇ ਹੋਏ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

‘ਓ-ਅੰ-ਕਾਰ,’

‘ਏਕ-ਅੰ-ਕਾਰ’

ਅਤੇ

‘ਨਿਰੰ-ਕਾਰ’

ਤਿੰਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ‘ਆਕਾਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ’ ਦਾ ਅਰਥ ਸਾਂਝਾ ਹੈ। ਅੰਤਮ ਸੱਚ ਦੇ ਨਿਰ-ਆਕਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਨੁੱਖੀ ਗਿਆਨ ਵਿਦਿਆ ਨਾਲ, ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਗੁਣਾਂ (ਰੋਗ, ਰੂਪ, ਲੰਬਾਈ, ਚੌੜਾਈ, ਵਜ਼ਨ, ਤਾਪਮਾਨ ਆਦਿ) ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖਾਲੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ, ਅੰਤਮ ਸੱਚ [Ultimate Truth] ਦੇ ਸਭ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਦੀ ‘ਨਿਰ-ਆਕਾਰਤਾ’ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ, ਅੰਤਮ ਸੱਚ ਦੇ ਇਸ ਲੱਛਣ

ਚਿਤਰਕਾਰ ਸ: ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ

(ਮੈਂ ਲਹੂ-ਲਿਖੜੇ ਮਾਤਮੀ ਗੀਤ ਅਲਾਪਦਾ ਹਾਂ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਖੂਨ ਨਾਲ ਓਤ ਪੋਤ ਕੇਸਰ ਰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ (ਨਿੰਪੁਨਤਾ ਦੇ) ਸੁਆਮੀ ਦਾ ਜਸ ਗਾਵਦਾ ਹਾਂ। ‘ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ’ ਵਿਚ ਸਚੀ ਗੱਲ ਆਖਦਾ ਹਾਂ)।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ ਅੰਦਰ ਨਾ ਗੈਰਤ ਸੀ, ਨ ਸਵੈਮਾਣ ਸੀ ਮਰਦਾਉਪਣਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੂਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਛਾਂਦੀ ਮਾਂਦੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਹਸ ਗਵਾ ਬੈਠੇ ਸਨ ਸ਼ਕਤੀ ਗਵਾ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਉਹ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਵੱਗਾਂ ਵਾਂਗ ਸਨ—ਬਲਹੀਣ ਤੇ ਸਾਹਸਹੀਣ ਮੁਗਲਈ ਸਮਰਾਟ ਇਕ ਚਿੱਟੇ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ? ਇਕ ਅਸੰਭਵਤਾਵਾਂ-ਭਰੀ ਹਕਾਇਤ ਸੀ। ਪਰ ਕਾਦਰ ਲਾ ਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਇਹਨੂੰ ਤੱਕੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਤੱਕੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੀ ਇਹ ਭਾਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅਨਿਆ ਦਾ ਪਰਕੋਪ? ਗਲੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਅਣਿਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਚੁਰਾਹੇ ਲੋਥਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਪਏ ਸਨ। ਘਰਾਂ ‘ਚ ਮੁਰਦੇ ਲਿਟੇ ਪਏ ਸਨ ਤੇ ਮੈਦਾਨ? ਆਹ! ‘ਮਾਸ-ਪੁਰੀ’ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਤਰੀਆਂ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਾਂਗ ਜਕੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਇਹ ਸੀ ‘ਸਕਤਾ ਸ਼ੀਰ’ ਤੇ ਉਹ ਸਨ ‘ਵਗ’ ਮੁਗਲਈ ਸੈਨਾ ਜਮ ਹੋ ਨਿਬੜੀ ਸੀ— ਮੌਤ ਦੀ ਪੈਰੀਬਰ, ਮੌਤ ਲਿਆਵਣਹਾਰੀ।

ਇਹ ਸੀ ਦਸ਼ਾ ਜਦ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ ਸੀ। ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਬੜੀ ਨਿਰਭੀਕਤਾ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਨਿੰਦਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰੋਥ ਨੂੰ ਨਿਹੋਰੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਰੋਥ ਦੀ ਇਸ ਖੂਨ ਖਰਾਬੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ—

ਸਕਤਾ ਸ਼ੀਰ ਮਾਰੇ ਪੈ ਵਗੇ ਖਸਮੇ ਸਾ ਪੁਰਸਾਏ।

(ਤੈਂ ਕੀ ਦਰਦ ਨ ਆਇਆ : ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧)

ਪਰ ਕੀ ਰੋਥ ਨੇ ਇਸਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਬੂਲੀ ਜੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਇਸਦਾ ਉਤਰ ਲੱਭਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਮਾਰਗ ਉਲੀਕਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਰਾਹ, ਮਿੱਥੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਖਸ਼ਾ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਆਪਾ ਵਾਰਨ ਦੀ ਰਾਹ। ਇਸ ਪੰਥ ਦੇ ਪੰਧਾਊ ਸਿਰ ਤੇ ਕੱਢਣ ਬੰਨਦੇ ਸਨ ਤੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਤੇ ਸੀਸ ਟਿਕਾਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਸਫਰ ਨੂੰ ਮੁਕਾਂਦੇ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ—

ਸ਼ਕਤੀਹੀਣਾਂ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕਰਨੀ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਨ ਹੋਵੇ।

ਨਿਰਦੋਸ਼ ਮਾਰੇ ਨ ਜਾਣ। ਸੁਹਾਗਣਾਂ ਦੇ ਸੁਹਾਗ ਨ ਲੁੱਟੇ ਜਾਣ। ਸੂਹੀਆਂ ਸੂਹਆਂ, ਸੰਧੂਰਾਂ ਭਰੀਆਂ ਮਾਂਗਾਂ ਨੂੰ ਮੇਟ ਨ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਬਦਨਸੀਬੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਮੁਗਲਾਂ ਦਾ ਕੱਟੜਪਣਾ, ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਸ਼ਾ, ਤੇ ਮਾਨਵੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਅਭਾਵ। ਇਕਬਾਲ

ਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਏਨਾਂ ਅਧਿਕ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ‘ਨਾਨਕ ਨਿਰੰਕਾਰੀ’ ਕਹਿ ਕੇ ਬਲਾਉਣਾ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਓਅੰਕਾਰ ਨੂੰ ‘ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ’ ਕਿਹਾ ਹੈ। ‘ਪੁਰਖ’ ਸ਼ਬਦ, ‘ਪੁਰਸ਼’ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਰੂਪ ਹੈ, ਜੋ ਜਾਨ, ਬੁੱਧੀ, ਭਾਵ (ਜਜ਼ਬਾਤ) ਤੇ ਇੱਛਾ-ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨਰ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ, ਤਿੰਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਨਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਹੋਇਆ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ:-

ੳ. ਸਾਧਾਯਨ ਮਾਨਵ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ

(1) ਨਾਰੀ ਪੁਰਖ ਸਿਰਜਿਐ

ਬਿਧੁ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਪਿਆਰੇ।

(580-10)

(2) ਇਸਤਰੀ ਪੁਰਖ ਹੋਇ ਕੈ

ਕਿਆ ਓਇ ਕਰਮ ਕਮਾਹੀ।

(162-8)

(3) ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਸੇ ਮਹਾਪੁਰਖ ਸੰਸਾਰੇ।

ਆਪਿ ਉਧਰੇ ਕੁਲ ਸਗਲ ਨਿਸਤਾਰੇ।

(161-16)

ਅ. ਗੁਰੂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ

(1) ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਨ ਭੋਇਓ

ਜਿ ਸਚੀ ਬੁਝ ਬੁਝਾਏ।

(430-3)

(2) ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਜੇ ਬੋਲਿਆ

ਗੁਰਸਿਖਾ ਮੰਨਿ ਲਈ ਰਜਾਇ ਜੀਉ।

ਜੀ ਇਸ ਫਿਰਕੂਪੁਣੇ ਤੇ ਕੱਟੜ ਪੁਣੇ ਬਾਬਤ ਆਖਦੇ ਹਨ :—

ਸੁਜਰ ਹੈ ਫਿਰਕਾ ਆਗਾਈ, ਤੁਅੰਸਬ ਹੈ ਸੁਮਰ ਇਸਕਾ

ਯਿਹ ਵਹ ਫਲ ਹੈ ਜੋ ਜਨਤ ਸੀ ਨਿਕਲਵਾਤਾ ਹੈ ਆਦਮ ਕੋ।

(ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਦਰਖਤ ਹੈ, ਕੱਟੜਪੁਣਾ ਇਸ ਦਾ ਫੁਲ ਹੈ। ਇਸ ਇਸ ਫਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਪਹਿਲੇ ਮਨੁੱਖ ਆਦਮ ਨੂੰ ਖੁਦਾਵੰਦ ਨੇ ਸੁਰਗ ‘ਚੋਂ ਨਿਸ਼ਕਾਸਤ ਕੀਤੀ ਸੀ)

ਹੁਣ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਬਰਬਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮਸ਼ਵਰੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਸ ਜਾਗੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਆਪਣੀ ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਮੋਟ ਸੁਟੇਗਾ। ਇਸਦਾ ਨਾਉਂ ਤੀਕਰ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ। ਇਕਬਾਲ ਜੀ ਦਰਦੀਲੇ ਮਨ ਨਾਲ ਏਹੀ ਜੋਗ ਦਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਿਆਨਦੇ ਨੇ—

ਤੇਰੀ ਬਰਬਾਦੀਓਂ ਕੇ ਮਸ਼ਵਰੇ ਹੈ ਆਸਮਾਨੋਂ ਮੇਂ।

ਨ ਸਮਝੋਗੇ ਤੋ ਮਿਟ ਜਾਉਗੇ ਐ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਾਲੇ

ਤੁਮਹਾਰਾ ਦਾਸਤਾਨ ਤਕ ਨ ਹੋਗੀ ਦਾਸਤਾਨ ਮੇਂ

(ਤਸਵੀਰੇ ਦਰਦ)

ਬਦੇਸ਼ੀ ਜਨੂੰਨ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ ਦੇ ਪਰਪਚੇ ਉਡਾਉਣ ਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਹ ਸਿੱਖ ਬਾਣੇ ਪਾ ਕੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਕਤਲ ਕਰਦੇ ਨੇ ਗੋਡੀਆਂ ਨੂੰ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਲਾਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਤੇ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖ ਸ਼ਜ਼ ਫਿਆਲ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਪਰ ਹਾਲੇ ਨ ਕੋਈ ਸਿਆਣਾ ਆਗੂ ਇਸਨੂੰ ਗੱਲਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਲੋਕਾਈ ਵਿਚਾਰੀ ਬਦਹਵਾਸ ਹੈ। ਮਾਨਵਤਾ ਕੰਪਾ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ ਪਿਆਰਾ? ਹਾਏ! ਮਨੁੱਖ ਨ ਰਿਹਾ। ਪਸ਼ੂ ਬਣ ਗਿਆ। ਤਕੜਾ ਮਾੜੇ ਨੂੰ ਮਲੀਆ ਮੋਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਨਵਤਾ ਲਹੂ ਨਾਲ ਲਿਖੜੀ ਪਈ ਹੈ। ਤੇ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਕੰਦਿਆਂ ਤੇ ਬੇਕਸੂਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਮ ਤੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਕਾਸ਼! ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਕ ਵੀ ਬੂੰਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਠੌਰ ਮਨਾਂ ਦੇ ਮਾਰੂਥਲਾਂ ਤੇ ਪਵੇ। ਤੇ ਰੋਗਸਤਾਨ ਨਖਲਸਤਾਨ ਬਣ ਜਾਣ ਜਹਿਮਤ ਰਹਿਮਤ ਹੋ ਨਿਬੜੇ। ਸਿਰਕੇ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਬਣ ਉਠੇ। ਕਹਿਰ ਦੀ ਥਾਂ ਮਿਹਰ ਆ ਜਾਵੇ। ਇਹੀ ਹਰੇਕ ਭਾਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਇੱਛਾ ਹੈ!! ਜੇ ਇਸ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਹੋ ਭਾਗ!! ਆਮੀਨ!

ਮੋਹਰੀ ਪੁਤ੍ਰ ਸਨਮੁਖ ਹੋਇਆ

ਰਾਮ ਦਾਸੇ ਪੈਰੀ ਪਾਇ ਜੀਉ।

(923-19)

(ਏਥੇ ਬਾਬਾ ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਨੇ ‘ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਖ’ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ੲ. ਕਰਤਾਰ ਜਾਂ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ

(1) ਇਸ ਜੁਗ ਮਹਿ ਪੁਰਖੁ ਏਕੁ ਹੈ

ਹੋਰ ਸਗਲੀ ਨਾਰਿ ਸਬਾਈ।

(591-19)

(2) ਜਿਸੁ ਦੇਵੈ ਪੁਰਖੁ ਬਿਧਾਤਾ।

ਹਰਿ ਰਸੁ ਤਿਨ ਹੀ ਜਾਤਾ।

(624-1)

(3) ਆਦੇਸੁ ਬਾਬਾ ਆਦੇਸੁ,

ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਤੇਰਾ ਅੰਤ ਨ ਪਾਇਆ,

ਕਰਿ ਕਰਿ ਦੇਖਹਿ ਵੇਸ।

(417-3)

ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਪੁਰਸ਼, ਗੁਰੂ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਲਈ ਇਕੋ ਹੀ ਪਦ ‘ਪੁਰਖ’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ, ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਾਂਝੇ ਤੱਤ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਜਾਨ, ਬੁੱਧੀ, ਜਜ਼ਬਾਤ ਅਤੇ ਇੱਛਾ-ਸ਼ਕਤੀ [life, intelligence, feelings and volition] ਉਹ ਚਾਰ ਤੱਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਲਈ ‘ਪੁਰਖ’ ਪਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਇਹ ਚਾਰ ਸੁਖਮ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ [whole] ਹੈ ਓਥੇ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। (ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 19 ਤੇ)

(ਪੰਨਾ 15 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਸੀ। 1934 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਨ ਵਾਰਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕਿਊਬਾ ਦਾ ਘੇਰਾਉ ਕੀਤਾ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜੰਗ 'ਚੋਂ ਅੰਨ੍ਹੇ ਮੁਨਾਫੇ ਬਣਾ ਕੇ ਨਿਕਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀਏ ਹੁਣ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਵੀ ਐਵੇਂ ਸਮਝਣ ਲਗ ਪਏ ਸਨ। ਉਪਰ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਲੋਕ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਅਕਤੂਬਰ ਇਨਕਲਾਬ ਤੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਕੌਮੀ ਮੁਕਤੀ ਯੁੱਧ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਦੂਸਰੀ ਅੰਤਰ-ਸਾਮਰਾਜੀ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਦੁਰਾਨ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਤਕੜਾ ਹੋ ਕੇ ਆਇਆ। ਹੋਰ ਕੋਈ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਸਾਮਰਾਜੀ ਤਾਕਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਮੁਖੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਪਰ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਪੱਛਮੀ ਯੂਰਪ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤਾਕਤਵਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਭ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘੱਲ ਅੱਗੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਿਲਿਆ। ਦੂਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜ ਨੇ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠਾਂ ਲੈ ਆਂਦਾ। ਅਮਰੀਕਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਡਾਲਰਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਬਣਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਜਦ ਵੀ ਲੋਕ ਇਸ ਲੁੱਟ ਖਸ਼ਟ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਬੁੱਚੜ ਫੌਜਾਂ ਦਬਾ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਜੇਕਰ ਕਿਤੇ ਪਾਣੀ ਪੁਲਾ ਉਪਰ ਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ।

1953 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਕਾਰਗੂਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਫੌਜੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। 1954 ਵਿਚ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. (ਅਮਰੀਕਨ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ) ਵਲੋਂ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤਾ ਪਹਿਲਾ ਰਾਜ-ਪਲਟਾ ਗੁਆਤੇਮਾਲਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜੈਬੇਬੇ ਅਰਬੇਨਜ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਉਲਟਾਉਣ ਤੇ ਹੋਇਆ। 1961 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਨੇ ਕਿਊਬਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਲਟ-ਇਨਕਲਾਬੀ ਫੌਜ ਰਾਹੀਂ ਹਮਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜੋ ਕਾਮਯਾਬ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ 1965 ਵਿਚ 42,000 ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜੀ ਫੌਜੀ ਫ਼ਿਨਿਕਨ ਰੀਪਬਲਿਕ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਗਏ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 4000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ।

1973 ਵਿਚ ਚਿੱਲੀ ਅੰਦਰ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਨੇ ਫੌਜੀ ਰਾਜ ਪਲਟਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸੋਲਵਾਡੋਰ ਅਲੈਂਡੇ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਫਾਸ਼ਿਸਟ ਪਨੋਡੇ ਦੀ ਫੌਜੀ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਪ੍ਰਾਨ ਅਲੈਂਡੇ ਸਮੇਤ ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀਆਂ ਪਿੱਛੂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾਹ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਭੁੱਖ ਦੇ ਸਤਾਏ ਲੋਕ ਅਜ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਖੋਲ ਲਈ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਘੱਲ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਅਮਰੀਕੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਝੁੰਘਿਪਾਂ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੈਂਕੜੇ ਹੋਰ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਲੇਖ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਇਤਨਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੈ

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਥਿਤੀ

ਅੱਜ ਅਮਰੀਕਨ ਧਾਤਵੀਆਂ ਵਲੋਂ ਗਰੇਨਾਡਾ ਉਪਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਮਲਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਿਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਕੈਂਪ, ਨੇਟੋ ਅਤੇ ਵਾਰਸ਼ਾ ਪੈਕਟ, ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਮੁੜ ਵੰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਅਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਸਮਾਜਿਕ ਸਾਮਰਾਜ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਗਲਬੇ ਥੱਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਡੀ ਚੋਟੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਲੁੱਟ ਖਸ਼ਟ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਾਸ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਮਰਾਜੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨਵੇਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜੰਗ ਦੀ ਭੱਠੀ ਵਿਚ ਝੋਖਣ ਲਈ ਬੜੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਸਾਮਰਾਜੀ ਤਾਕਤਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਝੋਲੀ ਚੁੱਕ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਂ ਰੂਸ ਅਤੇ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਗਲਬੇ ਹੇਠ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹੀ ਕਈ ਮੋਕਾਪ੍ਰਸਤ, ਗਦਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵਦਾਦੀਏ ਗਰੇਨਾਡਾ ਦੇ ਮੁਹੰਸ ਬਿਸ਼ਪ ਅਤੇ ਉਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰਨਾਡਰ ਕੋਰਡ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਖੋਂਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਗਲਬੇ ਹੇਠਾਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੋਕਾ ਪ੍ਰਸਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੂਸ ਥੱਲੇ ਰਹਿਣਾ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਜ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦਿਰਿ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਣ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਲੜਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲਈ ਸਿਰਫ ਅਸਲੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਲੈਨਿਨਵਾਦੀ ਹੀ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੋਕਾ ਪ੍ਰਸਤ, ਗਦਾਰ ਅਤੇ ਪਿਛਾਹਥਿਧੂ ਅਨਸਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲੇਖੇ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਇਕ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੇਸ਼ ਲਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਜ਼ਾਦ ਹਸਤੀ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਖ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਵਦਾਦੀਆਂ ਲਈ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਅਲਬਾਨੀਆਂ ਇਕ ਜਬਰਦਸਤ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਅਲਬਾਨੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਸਾਮਰਾਜੀ ਗੁੱਟਾਂ ਦਾ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਅਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਸਮਾਜਿਕ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਨਾਲ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਸੰਬੰਧ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਅਲਬਾਨੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਕੋਲੋਂ "ਸਹਾਇਤਾ" ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਮਾਰਕਸਵਾਦ-ਲੈਨਿਨਵਾਦ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਵਲੋਂ ਗਰੇਨਾਡਾ ਤੇ ਕੀਤਾ ਧਾਤਵੀ ਹਮਲਾ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੀ ਲੋਕ-ਮਾਰੂ ਨੀਤੀ ਦੀ ਜਿਉਂਦੀ ਜਾਗਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਤੇ ਅਮਰੀਕਨ ਦੌਲਤਾਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬੈਠੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਅਫਗਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰ ਰਹੇ ਰੂਸੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਹਾਕਮ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਲਬੇ ਹੇਠ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਦੋਹੀਂ ਪਾਸੀ ਅੰਨ੍ਹਾ ਕੌਮੀਵਾਦੀ ਜਨੂੰਨ ਪਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਰੂਸ ਵਿਰੁੱਧ ਭੰਡੀ ਪਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਮਰਾਜੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਕਾਇਮ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਹੈ। ਅਤੇ ਰੂਸ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਕੌਮੀਵਾਦੀ ਜਨੂੰਨ ਫਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਇਹ ਹਮਲਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਮਲਿਆਂ ਵੱਲ ਪੁੱਟਿਆ ਇਕ ਹੋਰ ਕਦਮ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਝਾਤੀ ਮਾਰਿਆਂ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅਜਿਹੇ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਹਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿੰਨਾ ਸੰਸਾਰ ਸਾਮਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਅਜਿਹੇ ਹਮਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ

ਚਰਚਾ

ਮਾਓ ਸਿਧਾਂਤੀ ਚੀਨੀ ਤਬਾਹੀ

ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (ਗੁਰਦਿਆ) ਸਰਗੀ ਬੀ. ਸੀ.

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)

ਜਦ ਹੁ ਕਿਆਉ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਰੇਵੋਲੀਊਸ਼ਨ ਉਪਰੰਤ ਮਾਓ ਨੇ ਐਨੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀਆਂ? ਹੁ ਕਹਿੰਦਾ, ਸੋਸ਼ਲਿਜ਼ਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਔਖੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। ਆਗੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਤ-ਭੇਦ ਵਧੇ। 1958 ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਫਾਰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਪੁਰਾਣੇ ਭਰਪਣ ਵਿਚ ਤੋੜ੍ਹਾਂ ਪੈਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਇਹ ਇਕ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਸੀ। ਮਾਓ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵੱਡੀ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਪੁਲਾੜ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਹੈ ਪਰ ਜਦ ਖੋਗਾ ਦੇਹੁ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਫਾਰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਪਾਲਿਸੀ ਤੇ ਟਿਪਣੀ ਕਰ ਚਿਠੀ ਕੱਢ ਵੰਡ ਦਿਤੀ, ਮਾਓ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਉਹਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ-ਅੰਗੂਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖੁਰਕ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਫੇਰ ਕੀ ਸੀ ਉਹਦੇ ਗੁਸੇ ਦਾ ਪਾਰਾ ਤਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ ਤੇ ਮਾਓ ਨੂੰ ਪੋਂਗ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਰੈਡ ਗਾਰਡਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣੀ ਪਈ।

ਮਾਓ ਦਾ ਆਤਮਕ ਬੋਝ ਨਿਰੀ ਉਹਦੀ ਇਕਾਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਰੂਸੀ ਬੇ-ਝੋਲੀ ਨੇ ਉਹਦੇ ਭਾਰ 'ਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ। ਮਾਓ ਦੇ ਰੂਸੀ ਫੇਰੇ ਨਿਰੇ ਛੋਟੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਉਹ ਬੜੇ ਅਨ-ਸੁਖਾਵੇਂ ਵੀ ਸਨ। ਮਾਓ ਦਾ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਰੂਸੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਵੋਲੀਊਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰੀ ਜਤਾਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਰਕਸਿਜ਼ਮ ਨਾਲ ਧਰੋਹ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਦੇ ਵੀ ਗੱਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇ ਰੂਸੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਸਾਹਵੇਂ ਹਾਰ ਮੰਨ ਗਏ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਚੀਨ ਵਿਚ ਵੀ ਨਾ ਆ ਵਾਪਰੇ। ਏਸ ਲਈ ਕਿ ਵਿਚਲੇ ਦੁਸ਼ਮਣ, ਦੇਸ਼ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਕਰਨ, ਮਾਓ ਦੀ ਸ਼ੰਕਾ ਹੋਰ ਵਧਦੀ ਹੀ ਗਈ ਤੇ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਭਰਮੀ ਹੋ ਗਿਆ (ਵਹਿਮੀ)। ਮਾਓ ਜਦ ਜਵਾਨ ਅਵਸਥਾ ਪੀਕਿੰਗ ਵਿਚ 30 ਡਾਲਰ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਲਾਇਬਰੇਰੀਅਨ ਸੀ ਉਦੋਂ ਦਾ ਹੀ ਬੁਧੀਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਨਫਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮਾਓ ਦਾ ਖਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਵਧੇਰੇ ਗਿਆਨ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਓਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਪਿਛੇ ਪਾਓਗੇ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲੋਕੀ ਪੜ੍ਹਨਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤੇ ਮੁਰਖ ਉਹ ਬਣਨਗੇ। ਸੋ ਮਾਓ ਨੇ ਸਭੱਯਕ ਰੇਵੋਲੀਊਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿਤਾ।

ਹੁ ਕਿਆਉ ਕਹਿੰਦਾ, ਪੋਂਗ ਬੜਾ ਮਗਰੂਰ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦੀ ਸੀ, ਲਿਨ ਬਿਆਓ ਬੜਾ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ ਤੇ ਸੁਆਰਥੀ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਮਾਓ ਨੂੰ ਚੁਸਟਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ - ਆਖਰ ਉਹ ਜੀਆਂਗ ਕਿੰਗ ਕੋਲ ਆਇਆ। ਏਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੁ ਕਿਆਉ ਗੁਸੇ 'ਚ ਪਾਟ ਗਿਆ ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ, "ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮਾਓ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਲਿਖੋ, ਉਹ ਲੋਡੀ ਉਹਦਾ ਸ਼ੋਕਮਈ ਨਾਟਕ ਹੋਵੇਗੀ।" ਫੇਰ, ਜੀਆਂਗ ਕਿੰਗ ਦਾ ਜਦ ਉਹ ਫਿਲਪਾਈਨ ਦੀ ਫਸਟ ਲੇਡੀ ਇਮੇਲਡਾ ਮਾਰਕੋਸ ਨੂੰ (ਉਹਦੀ ਚੀਨ ਫੇਰੀ ਸਮੇਂ) ਤੀਆਨਜਿੰਨ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਸੀ, ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਚਲਿਆ। ਸਰਕਾਰੀ ਘੋੜ ਸਵਾਰਾਂ ਦਾ ਦਸਤਾ ਜਦ ਲੰਘਿਆ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ੂਮ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਕਿਸਾਨ ਪੱਕੇ ਨਾਲ ਡਿਗਕੇ ਦਰੜਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਮਰ ਗਿਆ। ਇਮੇਲਡਾ ਮਾਰਕੋਸ ਉਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਕਹਿੰਦੀ, "ਰੁਕ ਜਾਓ" ਤੇ ਫੇਰਨ ਜੀਆਂਗ ਕਿੰਗ ਗੜਕੇ ਨਾਲ ਬੋਲੀ, "ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਤੁਰੋ ਚਲੋ", ਤੇ ਘੋੜਸਵਾਰ ਦਸਤਾ ਚਲਦਾ ਗਿਆ।

(ਚਲਦਾ)

ਤੁਫਾਨ 'ਚ ਉਹ ਤਰਦਾ ਰਿਹਾ ਇਸ਼ਕ ਝਨਾਵਾਂ
ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਦਾ ਉਸ ਖੋਭ ਨਹੀਂ ਕਦੀ ਕੀਤਾ ਜ਼ਰਾ ਨਾ।

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦੇ

ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ

SUBSCRIPTION FORM

To

The Canada Darpan
P.O.Box. 67344, STN. 'O'
VANCOUVER, B.C.
CANADA V5W 3T1

Phone

321-6360

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as my
Subscription for the year(s).....I may be sent the
newspaper at the following address :

Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

One Year20 dollars
Two Year35 dollars
Three year50 dollars
Life membership.....200 dollars
ASIA.....80 dollars(a year)
U.S.A.25 dollars(a year)
Europe80 dollars(a year)
Africa80 dollars(a year)

ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਰਾਹ ਹੈ ਸਮਾਜਵਾਦ। ਹਰ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੁਟੇਰੇ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਅੰਤ ਪੁਲੇਤਾਰੀ ਇਨਕਲਾਬ ਨਾਲ ਕਰਨ। ਸਮਾਜਵਾਦ ਹੀ ਅਮਨ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਨ ਹੁ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, ਕੀ ਮਾਓ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੈ-ਭੀਤਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਪੋਂਗ ਦੇਹੁ ਅਤੇ ਲੀਊ ਸ਼ਾਓਕੀ ਦੋਵੇਂ ਮਾਓ ਦੇ ਐਨਾਂ ਨੇੜੇ, ਛਾਜੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ, ਯਾਨਾਂਨ ਦੇ ਖਜੂਰਾਂ ਦੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ ਉਹਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰੇ ਕਿਉਂ ਜਾਣ ਦਿਤਾ? ਹੁ ਕਿਆਉ ਨੇ ਬੜੀ ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਤ ਵਿਚ, ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਗਲ ਚਗੋਲਦੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕਲੰਕਤ ਉਤਰ ਦਿਤਾ, ਨਹੀਂ ਮਾਓ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੋਂਗ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਹਦੀ ਥਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਾਮ ਲਿਖਵਾਇਆ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹਦੇ ਅਸਲ ਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਚਉ ਨੇ ਪਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੋਂਗ ਨਾਲ ਕੀ ਬੀਤ ਰਹੀ ਹੈ? ਪਰ ਉਹ ਕੁਝ ਨਾ ਲੱਭ ਸਕਿਆ। ਇਹ ਚਉ ਐਨ ਲਾਈ ਤੋਂ ਵੀ ਖੁਫੀਆ ਸੀ। ਮਾਓ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਤੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ।

ਹੁ ਕਿਆਉ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਓ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਖਦਾ ਪਰ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸ਼ਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਰਖਦਾ ਸੀ। ਮਾਓ ਨੇ ਯਾਨਾਂਨ ਦੇ ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਮਰੇਡ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਤਸੀਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ, "ਇਹ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਨਹੀਂ, ਫੈਸਿਜ਼ਮ (ਅਤਿ-ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ) ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਥੀ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ-ਸਜ਼ਾ ਘਟਾ ਕੇ ਘਰ-ਕੈਦ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿਤੀ।

ਅਮਰੀਕਨ ਨੇ ਹੁ ਕਿਆਉ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਗਲਤੀਆਂ ਕਬੂਲਣ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਹੁ ਕਹਿੰਦਾ, ਅਭਚਿਨ ਤੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਓ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਕਸੂਰਵਾਰ ਕਿਵੇਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ? ਸੈਂਟਰਲ ਕਮੇਟੀ ਜਿਹੜੀ ਚੀਨੀਆਂ ਦੀ ਸੋਚਣੀ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਆਪਣੀਆਂ ਤਿੰਨ ਬੈਠਕਾਂ ਉਪਰੰਤ ਏਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਉਪੜ ਚੁਕੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਨਾਹ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਗਲਤੀ ਵੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਗੱਲਾਂ ਵਖ ਵੱਖ ਹਨ। ਮਾਓ ਅਪਰਾਧੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ, ਉਹਨੇ, "ਮਾਓ ਸੋਚਣੀ" ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਘਾਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਹੀ ਮੁਖਾਲਫਤ ਕੀਤੀ। ਉਹਦੇ ਗੁਣ ਉਹਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੇ ਹਾਵੀ (ਪ੍ਰਭਾਵਤ) ਹੋਏ। ਇਹ ਹੈ ਭੈ-ਭੀਤ ਸੰਕਟ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਤਵਾਰੀਖ ਜਿਹਨੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਗੱਦੀਓਂ ਹੇਠਾਂ ਲਾਹ ਮਾਰਿਆ।

ਕੀ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਡਰ-ਭੋ ਦਾ ਬਲਬਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ? ਹੁ ਬੜੇ ਠਹੱਸੇ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ, ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਵਰਤਮਾਨ ਨਵੀਨ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਇੰਸਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬੁਧੀਮਾਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਡੋਂਗ ਸ਼ਾਉ ਦਾ ਵੀ ਇਹੋ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਨਵੀਨਤਾ ਸੋਚਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀਰ ਕਿਵੇਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਮਰੀਕਨ ਨੇ ਫੇਰ ਪੁਛਿਆ ਕੀ ਇਹ ਫੇਰ ਦੋਬਾਰਾ ਵਾਪਰ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਤੇ ਉਤਰ ਸੀ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਵੇਂ ਵਿਧਾਨ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਦਲੀ ਕਾਰਨ, ਬਲਕਿ ਏਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਉਂਗਲ ਬਲਦੇ ਸਟੇਵ ਤੇ ਸੜ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਦੋਬਾਰਾ ਉਹਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੇੜਦਾ। ਭੈ-ਭੀਤ ਸਮਾਂ ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਜਨਤਾ ਉਹਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

ਏਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਲਗੇ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਜਰਨੈਲਾਂ ਸਫਾਈ ਕਰਕੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਢਾਲਿਆ। 1978 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤੇ ਡੋਂਗ ਸ਼ਾਓਪਿੰਗ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬੜਾ ਨਿਪੁੰਨ ਨੀਤੀਵਾਨ ਹੈ, ਮੁੜ ਮਾਣ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦਾ। 1978 ਦੇ ਅਖੀਰ ਤਕ ਨਵੀਂ ਤਰਤੀਬ-ਸ਼ੁਦਾ ਸੈਂਟਰਲ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਡੋਂਗ ਸ਼ਾਓ ਦੀ ਲੀਡਰੀ ਹੇਠ ਕਲਚਰਲ ਰੇਵੋਲੀਊਸ਼ਨ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤਲਾਜਲੀ ਦੇਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲੇ ਚੌਂਹ ਦੇ ਟੋਲੇ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀ ਠਹਿਰਾਇਆਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਦੋ ਹੋਰ ਸਾਲ ਲਗਣਗੇ ਅਤੇ 1981 ਵਿਚ ਸੈਂਟਰਲ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਭੁਲ ਮੰਨ ਲਈ ਹੈ। 1982 ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਜੋਂਗਯਾਂਗ ਦੀ ਚੌਥੀ ਚੋਣ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਦਾ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਵਿਧਾਨ ਬਣ ਚੁਕਿਆ ਹੈ

ਆਤਮਦਾਹ ਦਾ ਇਕੋ ਰਾਹ

ਬੰਬਈ—10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਬੇਕਾਰੀ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆਏ 29 ਸਾਲ ਦੇ ਨੇਤਰਹੀਣ ਪੇਸਟ ਗਰੇਜੂਏਟ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ 1 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ ਅਗੇ ਆਤਮਦਾਹ ਕਰ ਲੈਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਦੋਂ ਤਕ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਮਿਲਿਆ।

ਨੇਤਰਹੀਣ ਨੌਜਵਾਨ ਗੋਬਿੰਦ ਗਨਪਤ ਰਾਓ ਏਕੁਰਗੇ ਆਪਣੇ ਗਲ ਵਿਚ ਤਖਤੀ ਲਿਖ ਕੇ ਲਟਕਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। "8 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਕੋ ਇਕ ਕਮਾਉ ਜੀ ਹਾਂ।" ਏਕੁਰਗੇ ਕੋਲ ਐਮ. ਏ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਨੇ ਹਾਈ ਸੈਕਿੰਡ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਉਹ ਇਸ ਮਹਾਨਗਰੀ ਵਿਚ ਪਟੜੀਆਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨਗਰੀ ਵਿਚ ਇਹ ਆਸ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਧਨਾਢ ਲੋਕ ਉਸਦੀ ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਦੇਣਗੇ। ਪਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀ ਲੱਭਣ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤਕ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿ ਸੱਚ ਹੋਵੇ ਵੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ
ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਲੱਗਦੇ ਇਕ ਦਰਦੀਲਾ ਫਸਾਨਾ।

ਮੁਫਤ ਐਸਟੀਮੇਟ

ਸਾਈਲੀਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕਸ (SYLIE ELECTRONICS)

ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ :

- ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰੰਗਦਾਰ ਟੀ. ਵੀ. ਠੀਕ ਕਰਾਉਣ ਲਈ
- ਵੀਡੀਓ ਟੇਪਾਂ
- ਸਟੀਰੀਓ ਸਿਸਟਮ
- ਵੀਡੀਓ ਗੇਮਜ਼
- ਕੰਮ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ

ਸੈਮੀ ਮੁਹੰਮਦ

ਫੋਨ : 438-8509

ਸੰਸਾਰ

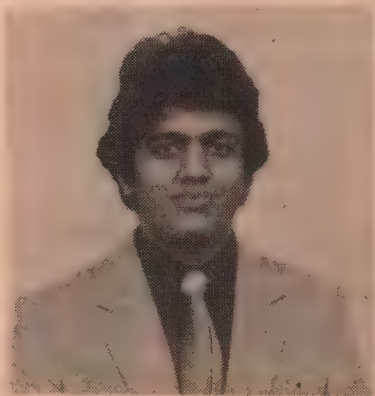
ਦਰਪਣ

ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ
ਗਰਨੇਡਾ ਤੇ ਧਾੜਵੀਂ ਹਮਲਾ

ਸ਼ਿੰਦਰ ਪੁਰੇਵਾਲ

25 ਅਕਤੂਬਰ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ 5 ਵੱਜ ਕੇ 36 ਮਿੰਟ ਤੇ ਕੈਰੀਬੀਅਨ ਦੇ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਮੁਲਕ ਗਰਨੇਡਾ (ਜਿਸਦਾ ਕੁੱਲ ਏਰੀਆ 133 ਸ਼ੁਕਰਾ ਮੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ ਇਕ ਲੱਖ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ) ਦੇ ਲੋਕ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦਿਓ ਤਾਕਤ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਬੁੱਝੜ ਫੌਜ ਦੇ ਫਾਸ਼ੀ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਸਾਮਰਾਜੀ ਮੀਡੀਏ ਨੇ ਇਕ ਦਮ ਇਸ ਖੁਲੇ ਫਾਸ਼ੀ ਹਮਲੇ ਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦੇ ਮੁਹਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰ ਕੇ ਰੋਡੀਓ, ਟੀ. ਵੀ. ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ। ਅਮਰੀਕੀ ਬੁੱਝੜ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਮੁਖੀ ਗੈਰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਹਮਲਾ ਗਰਨੇਡਾ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ "ਬੇਨਤੀ" ਉਪਰ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ "ਖਤਰੇ" ਭਰੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ 'ਚੋਂ "ਬਾਹਰ" ਕੱਢਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੂਝ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਬੁੱਝੜ ਰੋਗਨ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ਰੇਆਮ ਬਕਵਾਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮਿਲਟਰੀ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਇਉਂ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤਾਂ ਹਰ ਇਕ ਮੁਲਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਕ ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਪੰਜ ਲਾ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਕਨੇਡਾ ਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲ ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਤਾਕਤਵਰ ਮੁਲਕ ਦੂਸਰੇ ਮਾੜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਹੜੱਪ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਇਸ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਤਿਆਚਾਰਕ ਹਮਲੇ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤਕ ਅੱਪੜਨ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਗਰਨੇਡਾ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇ, ਇਸਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਬਾਰੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇ।

ਗਰਨੇਡਾ :- 1498 ਵਿਚ ਇਟਲੀ ਦੇ ਇਕ ਲਾਲਚੀ ਵਿਉਪਾਰੀ ਕਰਿਸਟੋਫਰ ਕੋਲੰਬਸ ਨੇ ਇਸ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਟਾਪੂ ਨੂੰ ਯੂਰਪੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲੱਭਿਆ ਸੀ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ 200 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 7 ਫਰਵਰੀ 1974 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਝੋਲੀਚੁਕ ਗਦਾਰ, ਮੋਕਾਪੁਸਤ ਅਤੇ ਬੁੱਝੜ ਅੱਰਕ ਗੋਰੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਚੁੰਡਲੀ ਨੂੰ "ਅਜ਼ਾਦ" ਗਰਨੇਡਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਾਪ ਦਿੱਤਾ। ਗਰਨੇਡਾ ਨੂੰ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਗਰਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਰਾਣੀ ਅਲੈਕਸੈਂਡਰ ਦੇ ਰੂਲ ਥੱਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਗੋਰੀ ਨੇ ਗੱਦੀ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਅਤਿਆਚਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗਰਨੇਡਾ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਗੋਰੀ ਦੇ ਫਾਸ਼ੀ ਰਾਜ ਵਿਰੁਧ ਆਪਣਾ ਘੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗਰਨੇਡੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲ ਗੋਰੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਸਹਿ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਗੱਦੀ ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਰਿਹਾ। 1975 ਵਿਚ ਗਰਨੇਡਾ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਕਨਪਤਲੀ ਜਥੇਬੰਦੀ "ਆਰਗਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਆਫ ਅਮੈਰੀਕਨ ਸਟੇਟਸ" ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਗੋਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਚਾਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਫਾਸ਼ੀ ਚੁੰਡਲੀ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਨਖੜ ਦਿਤਾ। ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਵਮੈਂਟ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਗਰਨੇਡੀਅਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਸ ਮੁਵਮੈਂਟ ਵਿਚ ਕਿਊਬਾ ਪੱਖੀ ਧੜੀ ਕਾਫੀ ਭਾਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿੱਕ-ਬੁਰਜ਼ੁਆ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਅੰਤ 13 ਮਾਰਚ 1979 ਨੂੰ "ਨਿਊ ਜੀਊਲ ਮੁਵਮੈਂਟ" ਦੇ ਨੇਤਾ ਮੁਰੀਸ ਬਿਸ਼ਪ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਾਂ ਗਰਨੇਡੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲੋਕ-ਦੁਸ਼ਮਣ ਗੋਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਤਖਤਾ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ। (ਗੋਰੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਥੀ ਬਚਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਗਏ। ਜੇ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ) ਇਸ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਕਿਊਬਾ ਵੱਲ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਗਲ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀਏ ਚਿੜ ਗਏ ਅਤੇ ਗਰਨੇਡਾ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ ਧਮਕਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਰੀਸ ਬਿਸ਼ਪ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲਗ ਗਿਆ। ਪਰ ਗੋਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਚੋਧਰ ਥੱਲੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਮੀਨੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਬਿਸ਼ਪ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਕ ਭਾਰੀ ਧੜੇ ਨੇ ਗਰਨੇਡਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਅਤੇ ਕਿਊਬਾ ਅਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਤਕੜੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਧੜੇ ਦਾ ਮੁਖੀ ਡਿਪਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਰਨਾਡਰ ਕੋਰਡ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਰਨੇਡਾ ਅੰਦਰ ਹੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕੋਰਡ ਪੜਾ ਹਕੂਮਤ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। (ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੁਰੀਸ ਬਿਸ਼ਪ ਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਮਾਰਿਆ ਹੈ?) ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਇਸ ਗਲ ਤੋਂ ਚਿੰਤਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਕੈਰੀਬੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਵਾਂਗ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਰੁਧ ਇਨਕਲਾਬ ਨਾ ਲੈ ਆਉਣ। ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅੰਨੀ ਲੁੱਟ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਸ਼ਰੇਆਮ ਫਾਸ਼ੀ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਹਰ ਵਕਤ ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਫਾਸ਼ੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ

ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਗਰਨੇਡਾ ਤੇ ਕੀਤਾ ਹਮਲਾ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸੌ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਤੇ ਸ਼ਰੇਆਮ ਹਮਲੇ ਕਰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕਾਂ ਤੇ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਜੁਰਮਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਣ ਲਈ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਪਰ ਇਥੇ ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਅਤੇ ਐਸ ਸਦੀ ਦੇ ਕੁੱਝ ਇਕ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੀ ਲਿਖਾਂਗਾ।

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਿਆਂ ਹੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪਸਾਰਵਾਦੀ, ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਹਰ ਭੁਲੇਖਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸਟੇਟਾਂ ਕੋਲੋਰਾਡੋ, ਟੈਕਸਸ, ਅਰਜੋਨਾ, ਨਿਊ ਮੈਕਸੀਕੋ, ਯੂਟਾਹ, ਨੇਵਾਡਾ ਇਤਾਹੇ ਅਤੇ ਵਾਇੰਗ ਅਤੇ ਮੰਨਟਾਨਾ ਸਟੇਟਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਕੀਤੇ ਧਾੜਵੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਖੋਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਲੱਗਭਗ ਅੱਧਾ ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਗਲਬੇ ਹੇਠ ਹੈ। 1801 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਘੱਲੇ ਹੋਏ ਫੌਜੀ ਗੱਧੂਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਲਪ ਨੋਲਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੇ ਨੀਊ ਸਪੇਨ (ਮੈਕਸੀਕੋ) ਤੇ ਆਪਣਾ ਧਾੜਵੀ ਹਮਲਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹ ਦੀ ਖਾਣੀ ਪਈ। 1806 ਅਤੇ 1808 ਵਿਚ ਫਿਰ ਅਮਰੀਕੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ। 1812 ਅਤੇ 1813 ਨੂੰ ਜਦ ਕਿ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੇ ਲੋਕ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੱਲ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ ਅਮਰੀਕੀ ਧਾੜਵੀਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਟੈਕਸਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕੇ ਹੜੱਪ ਲਏ।

ਆਪਣੇ ਹਰ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ 1823 ਨੂੰ "ਮਨਰੋ ਡਾਕਟਰਿਨ" ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਅਮਰੀਕਨ ਮਹਾਂਦੀਪ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ 'ਸਾਡਾ' ਅਮਰੀਕਾ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 1828 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਏਜੰਟ ਵਿਲੀਅਮ ਹੈਰੀਸਨ ਨੇ ਕਲੰਬੀਆ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਤਖਤਾ ਉਲਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹੀ ਏਜੰਟ ਕੁੱਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ "ਚੁਣਿਆ" ਗਿਆ ਸੀ। 1844 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਹਨ ਟੇਲਰ ਨੇ ਪੋਰਟੋ ਰੀਕੋ ਨੂੰ ਹੜੱਪ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। 1846 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਪਸਾਰਵਾਦੀਆਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 1847 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਤੇ ਹਮਲਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ। 1854 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਦੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਸੈਨ ਜੁਆਨ ਨਾਰਤੇ ਨੂੰ ਤੋਪ ਬਰੂਦ ਨਾਲ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 1855 ਨੂੰ ਇਕ ਅਮਰੀਕੀ ਫਾਸ਼ੀ ਦਸਤਾ ਵਿਲੀਅਮ ਵਾਲਕਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਲਗ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਵਿਲੀਅਮ ਵਾਲਕਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਾਪ ਲਿਆ ਅਤੇ 1857 ਵਿਚ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬੁੱਝੜ ਦੀਆਂ ਪੂੰਝਾਂ ਚੁਕਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਸਾਲ ਹੀ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜਾਂ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਦੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਨਾਰਤੇ ਤੇ ਉਤਰੀਆਂ। 1858 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੇਮਸ ਬੁਕਾਨਨ ਨੇ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਤੋਂ ਜਬਰੀ ਪੈਸੇ ਉਗਰਾਏ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਗਲਬੇ ਹੇਠ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ੰਧੀ ਦੇ ਦਸਖਤ ਕਰਵਾਏ। ਇਸ ਸ਼ੰਧੀ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਫੌਟ ਮਿਲ ਗਈ।

19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ "ਅਜ਼ਾਦ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ" ਚੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅੰਦਰ ਬਣੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੰਡੀਆਂ ਤੇ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਮੁਲਕ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਮੰਡੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸੋ ਅਮਰੀਕੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਧੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਵਸਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਟੈਕਸ ਦਿੱਤੇ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਣ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫੌਜੀ ਤਾਕਤ ਸ਼ਰੇਆਮ ਵਰਤੀ

ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦਿਤੀ ਵਿਚ ਹੀ 1865 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਪੈਨਾਮਾ ਤੇ ਫੌਜੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। 1873 ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੈਨਾਮਾ ਤੇ ਧਾੜਵੀ ਹਮਲਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1885 ਨੂੰ ਫਿਰ ਪੈਨਾਮਾ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1891 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈਰੀਸਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਹੇਠ ਹਾਈਟੀ ਤੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1898 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਨ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਕਿਊਬਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਊਬਾ ਦੇ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੱਲ ਨੂੰ ਕੁਚਲ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਬਸਤੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। 1899 ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸ਼ਰੇਆਮ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਅਤੇ 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਮੁਲਕਾਂ ਅੰਦਰ ਇਕ ਤਕੜਾ ਬਦਲ ਆਇਆ। ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਇਕ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਇਜ਼ਾਰੇਦਾਰੀ ਕਾਇਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਕਰੋੜਾਂ ਡਾਲਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਲਕ ਬੈਂਕਾਂ ਨੇ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਇਜ਼ਾਰੇਦਾਰੀ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਈ। ਹੁਣ ਸਾਮਰਾਜੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਸਿਰਫ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਸਤਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮੰਡੀਆਂ ਉਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰਦੀਆਂ ਸਗੋਂ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਵੀ ਸਿਖਰਾਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਸਾਮਰਾਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ "ਗੁਲਾਮ" ਮੁਲਕਾਂ ਅੰਦਰ ਪੂੰਜੀ ਲਗਾਉਣ ਲਗ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਸਾਮਰਾਜੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫਾ ਮੁਨਾਫਾ ਪੁਕਾਰਦੇ ਰਾਖ਼ ਚੇਹਰੇ ਅੰਤਰ-ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਦੁਸ਼ਮਣੀ 1914 ਨੂੰ ਸਿਖਰਾਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਵਜੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅੰਤਰ-ਸਾਮਰਾਜੀ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਜੰਗ 'ਚੋਂ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਹੋਇਆ। 1904 ਵਿਚ ਹੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੂਸਵੈਲਟ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਪੂਰੇ ਕੰਟਰੋਲ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵੇਖਣ ਲਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਤਕ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਅੱਧਾ ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਪੂਰਤੋ ਰੀਕੋ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਕਰ ਲਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਊਬਾ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਝੋਲੀਚੁਕਾਂ ਨੂੰ ਹਕੂਮਤੀ ਗੱਦੀਆਂ ਤੇ ਬਠਾਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 1912 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਲੀਅਮ ਟਾਫਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਹਮਲਾ ਅਮਰੀਕਨ ਸਰਮਾਏ ਅਤੇ ਮੰਡੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਠੀਕ ਹੈ। ਇਸ ਗਲ ਉਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

ਪਨਾਮਾ ਨਹਿਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕਨ ਫਾਸ਼ੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਏਰੀਏ ਉਪਰ ਹੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਨ ਤੋਪਾਂ ਦੀ ਸ਼ਤਰ ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੋਂ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਇਹ ਨਹਿਰ ਖੁਦਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। (ਇਹ ਨਹਿਰ ਅਜ ਵੀ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਧੀਨ ਹੈ)। 1906 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਨ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਕਿਊਬਾ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਅੰਨਾ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਇਆ ਜਿਥੇ ਉਹ 1909 ਤੱਕ ਰਹੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਗੁਆਤੇਮਾਲਾ ਅਤੇ ਐਲ ਸੈਲਵਾਡੋਰ ਦੇ ਆਪਸੀ ਝਗੜੇ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਨ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੇ ਧਾੜਵੀ ਹਮਲਾ ਬੋਲ ਕੇ "ਕੈਨੇਨੀਆ ਕਾਪਰ ਮਾਈਨ" ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। 1909 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਨ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਫ਼ਿਨਿਕਨ ਰੀਪਬਲਿਕ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਾਲ ਹੀ ਹਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਉਥੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੇਸ ਮੈਡਰਿਜ਼ ਦਾ ਤਖਤਾ ਉਲਟਾਇਆ ਸੀ। 1910-11 ਵਿਚ ਜੈਕੋ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਹੰਡੁਰਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਿਗੁਲ ਡਾਵੀਲਾ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਆਪਣਾ ਝੋਲੀ ਚੁੱਕ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਮੁਖੀ ਬਣਾਇਆ ਜਿਸਨੇ ਅਮਰੀਕਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। 1912 ਵਿਚ ਪੈਨਾਮਾ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਮਰੀਕਨ ਫੌਜਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਸਾਲ ਹੀ ਕਿਊਬਾ ਵਿਚ ਹਕੂਮਤ ਵਲੋਂ ਕਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਕੀਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿ ਦੇਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਨ ਫੌਜਾਂ ਕਿਊਬਾ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਕਾਹਿਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੰਡੁਰਾਸ ਵਿਚ ਜੈਕੋ ਬੁੱਝੜ ਰਾਏ ਸਨ। 28 ਜੁਲਾਈ 1915 ਨੂੰ ਹਾਈਟੀ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤੀ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਅਮਰੀਕਨ ਫੌਜਾਂ ਅਗਲੇ 19 ਸਾਲ ਤੱਕ ਰਹੀਆਂ। 1916 ਵਿਚ ਫ਼ਿਨਿਕਨ ਰੀਪਬਲਿਕ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜੋ 1924 ਤਕ ਰਿਹਾ। 1917 ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜੀ ਫੌਜਾਂ ਕਿਊਬਾ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਪਿੰਨੂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੈਰੀਚੋ ਮੋਕਾਲ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ। 1918 ਤੋਂ 1920 ਤਕ ਲਗਾਤਾਰ ਜੈਕੋ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਨੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੈਨਾਮਾ ਹੰਡੁਰਾਸ ਅਤੇ ਗੁਆਤੇਮਾਲਾ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। 1921 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਰੇਆਮ ਗੁਆਤੇਮਾਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਾਰਲੋਸ ਹਰੇਗ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ। 1925 ਨੂੰ "ਯੂਨਾਈਟਡ ਫ਼ੂਡ ਕੰਪਨੀ" (ਜੋ ਕਿ ਅਮਰੀਕਨ ਕੰਪਨੀ ਹੈ) ਨੇ ਹੰਡੁਰਾਸ ਵਿਚ ਸਿਵਲ ਵਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। 1926 ਵਿਚ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਨ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਇਕ ਧਾੜਵੀ ਹੱਲਾ ਬੋਲਿਆ। ਪਰ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਦੇ ਬਹਾਦਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਸਾਲ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਯੁੱਧ ਪਿਛੋਂ 1933 ਵਿਚ ਜੈਕੋ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। 1932 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਨ ਵਾਰਸ਼ਿਪਸ ਐਲ ਸੈਲਵਾਡੋਰ ਦੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਤੇ ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ ਮੈਕਸੀਮੀਲਾਨੋ ਹਰਨਾਡੇਜ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਸ ਬੁੱਝੜ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਕੀਤਾ (ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 12 ਤੇ)

NARWAL INSURANCE
AGENCY LTD.

ALL KINDS OF INSURANCE:

*Renewals
*Financing
*Safe Driving Discounts
*Cars, Trucks, Vans Etc..
PLATES & DECALS

Open Monday to Saturday from 9 A.M. - 5 P.M.

OFF: 324-4944 RES: 325-4744
6415 MAIN ST., (at 48th Ave.) VANCOUVER, B.C.

PRITHPAL NARWAL,
B.A. LL.B.

PRITHPAL SINGH NARWAL

NOTARY PUBLIC

B.A. (PU) LL.B. (KUK)

FORMER - (ADVOCATE & OATH COMMISSIONER)
(Punjab & Haryana Highcourt)

PREFERRED AREA OF PRACTISE:

*All Conveyancing Deed & Transfer Documents	*To prepare Power of Attorney
*To prepare Mortgage & Cancel Mortgages	*Authorized to Administer Oaths
*To prepare Leases	*Attest Signatures
*To prepare Commercial Contracts	*Authenticate Copies
*To prepare Statutory Declarations	*Passport *Change of Name

Also Help on Immigration Matters

BUS: 324-4944 RES: 325-4744 9:00 a.m. to 5:00 p.m. (Monday to Saturday)
6415 MAIN ST., (At 48th Ave.) VANCOUVER, B.C. V2W 2V5

ਪ੍ਰਸਤਾਵਤ ਸਿਖ ਪਰਸਨਲ ਲਾ

—ਜਸਵੇਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਦਿਲੀ—

ਜਦ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਘੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਸਲਿਆਂ ਦੀ ਛਾਣ-ਬੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਮਸਲਾ ਸਿਖ ਪਰਸਨਲ ਲਾ ਦਾ ਉਠਿਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਸਲਮ ਪਰਸਨਲ ਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਜੇ ਸਿਖ ਪਰਸਨਲ ਲਾ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀ-ਮੈਂਟ ਪਾਸ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਕੁਛ ਹੱਦ ਤਕ ਤਸਲੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਕਾਲੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸ: ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਸਰਗਰਮ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਖ ਪਰਸਨਲ ਲਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਦਿਤੀ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦਾਂ ਉੱਤੇ ਸਿਖ ਪਰਸਨਲ ਲਾ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਨੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਉੱਤੇ ਜੋ ਕੁਛ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਤਾਂ ਸਿਖ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੀ ਚਿੰਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਜਾਪਣ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਇਤ-ਹਾਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਘੁਮਾ-ਉਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਿਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਔਰਤ ਦਾ ਦਰਜਾ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਕੁਛ ਇਸ਼ਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਖ ਇਤਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕੁਛ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਇਸ ਉੱਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ 'ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ' 'ਚ ਘਰੇਲੂ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਜੀਵਨ ਅੰਦਰ ਔਰਤ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹੈ। ਔਰਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜੀ ਉਨਤਰ ਬਣਤਰ ਤੋਂ ਅੱਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸੇ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਆਖਿਆ। ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਰਾਜਸੀ ਤੇ ਸਮਾਜੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਘੋਲ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ—ਉਹ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਸਮਾਜੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਔਰਤ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਗਲ ਕਹੀ ਤੇ ਸੋਚੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਸਮਾਜੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਭਰਪੂਰ ਜਤਨ ਕੀਤਾ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਤੀਜੇ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹੇ ਮੂੰਹ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਤੇ ਘੁੰਡ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿਤੀ। ਇਹੋ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੇਵਾ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦਾ ਵੀ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਤੀ ਦੀ ਰਸਮ ਦੀ ਡਾ ਕੇ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪਰਚਾਰ ਵਾਸਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਡੇ ਅੱਡੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅੱਲਾਯਾਰਖਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕ ਔਰਤ ਭਾਗਭਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪਰਚਾਰ ਵਾਸਤੇ ਸਰਗਰਮ ਸੀ। ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਮਿਸਾਲ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ।

ਮਾਤਾ ਭਾਨੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਆਉਣ ਤੇ ਤੇ ਪੱਖਾ ਝਲਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੁੱਢੇ ਅਤੇ ਬੀਮਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਾਕੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਤਾਂ ਜਿਥੇ ਵੀ ਗਏ ਆਮ ਹਾਲਤਾਂ ਅੰਦਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਬਣਾਇਆ।

1699 ਵਿਚ ਜਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵੇਲੇ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਨੇ ਉਸ ਵਿਚ ਪਤਾਥੇ ਪਾਏ ਤਾਂ ਜੋ ਬੁਹਾਰੀ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਪਰੇਮ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਵੀ ਖਾਲਸੇ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਰਹੇ।

ਇਹੋ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਿੱਖ ਵਿਸ਼ਵਾਨ ਤੇ ਬਹਾਦਰ ਆਗੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਦ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਮਨਦਾ ਸੀ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਇਤਹਾਸ ਅੰਦਰ ਔਰਤ ਦਾ ਜੋ ਦਰਜਾ ਸਾਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਔਰਤ ਘਟ ਦਰਜਾ ਤੇ ਹੇਠੀਅਤ ਦੀ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਦਰਜੇ ਉੱਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਥ ਪਰਦਰਸ਼ਕ ਦੀ ਹੋਸ਼ੀਅਤ ਵੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਤਕ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਅਮਲੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਿਲ ਸੀ। ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਮਫ਼ਰੂਰੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਰਦਾਂ, ਪਿਉ, ਭਰਾ, ਪਤੀ ਤੇ ਪੁਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਰਹੀ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਘੋਲ ਅਤੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਰਹੀਆਂ। ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸਿਧੇ ਜਾਂ ਟੇਢੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਰਗਰਮ ਰਹੀਆਂ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਅੰਦਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਰਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਤੇ ਹੋਸ਼ੀਅਤ ਦਿਤੀ ਗਈ, ਔਰਤਾਂ ਅਸੰਬਲੀ ਤੇ ਪਾਲੀਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਮੈਂਬਰ, ਵਜ਼ੀਰ ਤੇ ਰਾਜਦੂਤ ਵੀ ਬਣੀਆਂ।

ਅਜ ਸ੍ਰੀ ਜਦ ਯੂਰਪ ਅੰਦਰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰ ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਕੁਝ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ੁਲਮ ਸਿਹਤ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜਵੇਬੰਦੀਆਂ ਘੋਲ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਪਸੰਦ ਮਰਦ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦੇ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਗੇੜਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬੀ

ਮਿਲਣਾ ਬੜਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਜਗੀਰ-ਦਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਹੁਣ ਗਲਬਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੁਝ ਬਕੀਏ ਅਜੇ ਤਕ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋਣ। ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਦਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲਿਜ਼ਮ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਨੂਰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰ: ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪਰਸਨਲ ਲਾ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਪਰ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮਦਾਂ ਉਹ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਰਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਿਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ।

ਤੀਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਔਰਤ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰੇਗੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਅੱਧ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਦੂਜਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਤੇ ਜਦ ਤਕ ਉਹ ਸ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰ: ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤਕ ਫਟਕਣ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਕੋਡ ਬਿੱਲ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤਲਾਕ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਉਹ ਪਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਖਰਚਾ ਹੀ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਖਰਚ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਖਾਣ ਪਹਿਨਣ ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸ਼ਾਦਿ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇਕ ਪਸ਼ੂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਸ਼ਾਸੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜੀ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਤੇ ਸਮਾਜੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੋਰੇ ਘਬ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਦੇਵਰ ਜਾਂ ਜੇਠ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜੀ ਸ਼ਾਦੀ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਚਾਹ ਦਾ ਕੋਈ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੇਵਰ ਜਾਂ ਜੇਠ ਭ ਵੇਂ ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਹੋਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ੍ਰ: ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਖਾਸ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਮਰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮੁਦਈ ਵੀ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇਹ ਹੱਕ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਨ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇਸ ਬਣਵਾਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਉਹ ਜਿਤਨੀਆਂ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਔਰਤ ਉੱਤੇ ਲਾ ਸਕਣ, ਲਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸੋਕਣ ਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੋਕਣ ਬਣਨਾ ਪੈ ਜਾਵੇ। ਪਤੀ ਦੀ ਬਦ-ਚਲਨੀ, ਜ਼ੁਲਮ, ਅਤਿਆਚਾਰ, ਅਤੇ ਹੋਰਨੂਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਹੀ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਨੂੰ ਦੁਖ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੀ ਆਰਥਕਤਾ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕੋਡ ਬਿੱਲ ਨੇ ਤਬਾਹ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਚੁੱਕਿ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਕਿਉਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਸਿੱਖ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜਦ ਤੇ ਗੈਰ ਜਟ ਅੱਡ ਗਰੋਹਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੰਡ ਪੱਕਾ

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਚ ਬੇਰੀ ਫਾਰਮ ਜਾਂ ਮਕਾਨ ਖ਼ੀਦਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਿਲੇ—

TOP SALESMAN SINCE 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983

PAUL GILL

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

ਦਾ ਸ਼ੁਭ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਵਧਾਈ

Bus. 853-0493

Off. 853-6411 Or 524-2215

Block Bros. Realty Ltd.

32641 SOUTH FRASERWAY ABBOTSFORD, B.C.

FORMS FOR SALE :-

1. 15 Acres for \$98000
2. 37 Acres for \$220000
3. 25 Acres HOG BARNs and HOUSE in ALDERGROVE asking \$155000
4. Chicken Farm

123 Case Egg quote

and more farm

in 5,8,9,20,30,60,80 Acres parcel

Try Trading

ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਜਾਵੇਗੀ। ਡਾਕਟਰ ਅੰਤਰ ਸਿੰਘ ਐਸਾ ਖਰਚਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਘਟ ਵਧ ਲੈਂਡ ਲਾਰਡਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਗੇ। ਕੇਂਦਰੀ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਪਲੀਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਫਤਰੀਸ਼ਾਹੀ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਸਰਦਾਰ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਜਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਿਹਨਾਂ ਖਿਆਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਸ਼ੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੇਰ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੇ ਖਿਆਲਾਂ ਦੀ ਜਾਣ-ਕਾਰੀ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਮੱਦ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਪਿਛਾਂਹ-ਖਿੱਚੂ, ਗੈਰ-ਜਮਹੂਰੀ ਤੇ ਔਰਤ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ।

ਮਨਜ਼ੂਰ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਸੀ ਸੁਲੀ ਦਾ ਉਪਾਸ਼ਕ ਪਿਆਰਾਂ ਦਾ ਪੈਗੰਬਰ ਸੀ ਉਹ ਪਿਆਰ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ।

Sunlife

OF CANADA

Get Your Life in Shape

Mohinder Singh Gill
B.Comm., M.B.A., C.G.A.

Life Under Writer

700 Royal Center (Box 11112)
1055 W. Georgia St., Vancouver,
B.C.
V6E 3P3

Do You Have a Key-Person in Your Business ?

What would happen if you lost that person ? Insure your reco. very

Call: Off.682-8441

Res.433-1684

ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਵਾਰਤਕ

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)
ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਗਵਰਨਿੰਟ

ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨਾਵਲਿਸਟ
ਸੁਤੇਆ ਤੂੰ ਜਾਗ ਸ਼ੇਰਾ, ਸੁਤੇਆ ਤੂੰ
ਜਾਗ ਓ!

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਧਨ ਮਾਲ ਹੈ ਹੜਪ ਕਰ ਜਾਵੇ। ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਲਕੀਤ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਮਸੀਤ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਮੰਦਰ ਜਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ। ਕੁਝ ਹੀ ਹੋਵੇ ਜਗਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ, ਬਸ ਆਪਣਾ ਹਥ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਬਸ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਗਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਹੁਤਾ ਮੂੰਹ ਖੋਲਣ ਤੋਂ ਮਖੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਏਸ ਦੀ ਖਬਰ ਦੇਈਏ ਅਤੇ ਏਨਾਂ ਦਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਮੂੰਹ ਜਿਹੜਾ ਧਨ ਮਾਲ ਨਾਲ ਭਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ - ਜਲਦੇ ਜਲਦੇ ਕੋਲਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀਏ। ਤਾਂ ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁਖ ਦੇਣ ਜੋਗ ਨਾ ਰਹਿਣ।

ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਦਿਖਾ ਦਿਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਜੇ ਕੋਈ ਹਥ ਪਾਵੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੜੇ ਹੋਣਗੇ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ ਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਪੁਛਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਦੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਲ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਸਾਡੀ ਇਜ਼ਤ ਵੀ ਹੈ। ਕੀ ਕੀ ਕਸ਼ਟ ਸਾਡੇ ਉਪਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਕੌਮੀ ਅਸਥਾਨ, ਕਾਲਜ ਤੇ ਮਲਕੀਤ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਲਾਲਚੀ, ਬਦਮਾਸ਼, ਦਗਾਬਾਜ਼ ਆਗੂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਐ ਸਿੱਖ ਭਾਈਓ, ਕਦੇ ਤੁਸੀਂ ਏਹ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੇਲ ਦੇ ਛੱਡਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਏਨਾ ਨੇ ਸਾਡਾ ਮੁਲਕ ਖੋਲ੍ਹ ਲਿਆ। ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਏਨਾ ਏਹ ਫਾਇਦਾ ਪੁਜਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਗੇ ਆ ਕੇ ਨੌਕਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ ਉਹ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕੁਲੀ ਬਣੇ ਮਿਲਕਣ ਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਜੇਦਾਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਆਪ (ਅੰਗਰੇਜ਼) ਬਣ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਅਫ਼ਾ ਤਲਾ ਜੇਦਾਤ ਦਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਏਹੋ ਹਾਲ ਹੈ ਪਰ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਿਦਿਆ ਅਸਥਾਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ-ਅਸਥਾਨ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਖੋਹੇ ਨੇ। ਦੇਖੋ 1907 ਵਿਚ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਜਿਹੜਾ ਸਾਡਾ ਬੜਾ ਹਮੇਤੀ ਸੀ ਏਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਥ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾਉਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਪਰ ਅਖਤਿਆਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ।

ਇਕ ਬਾਤ ਹੋਰ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਘਟ ਵੱਧ ਸਾਡੇ ਭਾਈ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਏਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਪਵਿਤਰ ਅਸਥਾਨ ਹਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਥੀ ਟੋਕਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਬਦਮਾਸ਼, ਬੇਈਮਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਹਮੇਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਕੋ ਆਪਣੇ ਹਥ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਹੁਣ ਦਸੇ ਸਾਡਾ ਹੁਕ ਕਿਥੇ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਸਾਡਾ ਨਾਉਂ ਕਦ ਤਕ ਰਹੇਗਾ। ਇਕ ਈਸਾਈ ਨੇ ਜਿਸਨੇ ਸਾਡੇ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਹਜ਼ਮ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਭਾਈ ਇਕ ਸ਼ਰਾਬੀ ਤੇ ਬੇਈਮਾਨ, ਦਗਾਬਾਜ਼ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪਵਿਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਹੈ? ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਲਗ ਪਾਣੀ ਹੋ ਕੇ ਬਣਵਾਇਆ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬੀ ਰੰਗੇਰਾਜ ਕੁਟੋਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਖਾ ਜਾਣ। ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਤਨਾ ਪੈਸਾ ਹਜ਼ਮ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਦ ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਖ਼ਬਰ ਜਾਂ ਆਮਦਨ ਦੀ ਰਪੋਰਟ ਹੀ ਨਹੀਂ ਛਪਦੀ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਕਹਾਉਣ ਦੇ ਲਾਇਕ ਹਾਂ। ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਈਸਾਈ ਹਾਂ। ਜਦ ਇਕ ਈਸਾਈ ਸਾਡਿਆਂ ਗੁਰੂ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਮੁਖਤਿਆਰ ਬਣਿਆ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਈਸਾਈ ਬਣਨ ਦੀ ਕੀ ਕਸ਼ਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕੌਮ ਦੀ ਏਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀ

ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਗੁਰੂ ਅਸਥਾਨ ਵਿਦਿਆ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਕੁਲ ਮਲਕੀਤ ਦੁਨਿਆਂ ਦੇ ਹਥ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਕਰਨ ਇਹ ਮੌਤ ਦੇ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧੀਕ ਹੈ।

ਉਸ ਕੌਮ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਜੁਤੀਆਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਪੈਣ ਜਿਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਇਹ ਹਾਲ ਹੋਵੇ। ਕੀ ਉਸ ਕੌਮ ਨੂੰ ਏਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਜੀਉਂਦਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਜਿਹੜਾ ਸਵਾ ਸਵਾ ਲਖ ਨਾਲ ਦਾਅਵੇ ਰਖਦਾ ਸੀ ਸਿੱਖ ਕਹਾਨੇ ਦੇ ਲਾਇਕ ਹਨ? ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਜਦ ਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲਕ ਰਿਹਾ ਨਾ ਧਰਮ। ਕੀ ਅੱਜ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅਜੇ ਵੇਰ ਉਮੇਦ ਰਖਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਹ ਆ ਕੇ ਤੁਸਾਡੇ ਦੁਖਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਗੇ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਏਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੀ ਕਦੇ ਮਦਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਜਦ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਟੇਝਰੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋ ਕੇ ਦਿਖਾ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਵਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਏਹ ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੋ। ਜਦ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

ਓ ਸਿੱਖ ਭਾਈਓ। ਜੇਤਾਂ ਵਿਚ ਆ ਮਿਲੋ ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਲੋਕ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਦੁਨਿਆਂ ਖਾਤਰ ਕੁਰਬਾਨ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅੱਜ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੇਡਾਂ ਵਾਂਗ ਖਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼ਰਮ। ਸ਼ਰਮ। ਵੀਰੋ। ਅਜੇ ਵੀ ਆ ਜਾਓ। ਏਸ ਫੁਟ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿਓ। ਤਲਵਾਰ ਪਕੜਕੇ ਜ਼ਾਲਮ ਨੂੰ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਸਵਾਦ ਦਿਖਾਓ। ਅਸੀਂ ਸ਼ੇਰ ਹਾਂ। ਸ਼ੇਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਾਂਗੇ। ਆਓ। ਗਦਰ ਵਿਚ ਮਿਲ ਜਾਈਏ। ਗਦਰ ਬਿਨਾਂ ਸਾਡਾ ਫੁਟਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਲੇਖਕ ਸਿੰਘ)

ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਬਚਤ

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਏਨੀ ਲਾਲਚੀ ਤੇ ਲੁਟਨਹਾਰ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੁਟਾ ਕੇ ਵੀ ਹਰ ਸਾਲ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੇ ਵਿਚ ਬਚਤ ਰਖਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੀ ਬਚਤ ਤੋਂ ਏਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਜਾ ਤੋਂ ਏਨਾ ਰੁਪਿਆ ਲੁਟਿਆ ਕਿ ਬਦ-ਹਜ਼ਮੀ ਹੋ ਗਈ। ਸਾਰਾ ਲੁਟ ਦਾ ਮਾਲ ਪਚਾ ਵੀ ਨਾ ਸਕੀ। ਜ਼ਰਾ ਸੋਚਣ ਦੀ ਥਾਂ ਹੋ ਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅਫਸਰਾਂ ਤੇ ਪਿਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਕਰਜ਼ਾ ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਵੀ 1908 ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਚਤ ਰਹੀ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਪਰਜਾ ਗਰੀਬ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਸੋਨੇ ਦਾ ਹੜ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 1901 ਤੋਂ 1903 ਤਕ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਕਾਲ ਸੀ। ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਚਤ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਅਘੋਰ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਛੇਤੀ ਗਦਰ ਕਰਵਾਏਗਾ।

ਜਦ ਸੱਪ ਮੋਟਾ ਚੂਹਾ ਖਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੇ ਦਸ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਕਿਤਨਾ ਕਸੂਰੀ ਹੈ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਫਿਸੀ ਹੋਈ ਕੰਧ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਮੀਂਹ ਨਾਲ ਇੱਟ ਇੱਟ ਹੋ ਕੇ ਡਿਗ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਟਰੱਸਟ ਦੁਡੀਕੇ ਵਲੋਂ ਐਵਾਰਡ

ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਟਰੱਸਟ ਦੁਡੀਕੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਏਸ ਵਰ੍ਹੇ ਦਾ ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਇਨਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਰਾਮਪੁਰੀ ਅਤੇ ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਵਲਕਾਰ ਤੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਣਖੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਸੰਬਰ ਵਿਚ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਗਮ ਸੈਂਟਰਲ ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ।

ਏਸ਼ੀਆ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਲੋਂ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ

1. ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰ — ਲੇਖਕ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਤੂ
2. ਖਾਲੀ ਖਾਲੀ ਮਨ (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) — ਲੇਖਕ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਤੂ

ਸ਼ੇਅਰ ਅਤੇ ਸੁਰ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਇਕ ਅਦੁਤੀ ਕਲਾਤਮਕ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਅਤੇ ਗੀਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਜਗਜੀਤ ਜ਼ੀਰਵੀ, ਡੌਲੀ ਦੀਆਂ ਮਧੁਰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ

ਟੇਪ ਮਿਲਣ ਦਾ ਪਤਾ :—

- * ਪਾਬਲਾ, ਕਲਾਬ ਹਾਊਸ 6496 ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ ਵੈਨਕੂਵਰ
- * ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਸੈਂਟਰ 6512 ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ ਵੈਨਕੂਵਰ ਪੈਰਾਮਾਉਂਟ ਵੀਡੀਓ ਸ਼ਾਪ 9538-120 ਸਟਰੀਟ
- * ਪਾਇਲ ਸਾਡੀਜ਼ 9379 ਸਕਾਟ ਰੋਡ ਡੇਲਟਾ ਪਟੇਲ ਸੁਪਰਮਾਰਕਿਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਟੋਰ ਸਰੀ

'ਇਸ਼ਕ ਠੰਕਰ ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਂਦਾ ਹੈ'

GURCHARN RAMPURI

SURINDER KAUR

JAGJIT ZIRVI

DOLLY GOLARIA

Vote for a Better Surrey For Alderman

CHARAN GILL

Winner--Human Rights Person of the Year, 1983

Election Day Nov.19, 1983

Space donated by Jagdish Singh B.A. LL.B. Notary Public

ਖੇਡ ਦਰਪਣ

ਵਧੀਆ ਖੇਡ ਪਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਨਤੀਜੇ

(ਅਗਸਟ) ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਮੁਤਾਬਕ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਟਰਾਫੀ ਜਿਤ ਲਈ ਪਰ ਇਹ ਜਿਤ ਪੱਕੀ ਅੰਤਲੇ ਮੈਚ ਵਿਚ ਮੈਸ਼ਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਾਲੇਂਡ ਹਥੋਂ 2-3 ਨਾਲ ਹਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੋਈ।

ਭਾਵੇਂ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਏਸ਼ੀਆ ਕਪ ਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਪੰਜ-ਦੇਸ਼ੀ ਕੁਆਲਾਲਪੁਰ ਕਪ ਜਿਤ ਚੁਕਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਿਤ ਕਲ ਹੀ ਅਮਲ ਵਿਚ ਆਈ। ਉਹ ਉਲੰਪਿਕ ਦੇ ਫਾਈਨਲ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁਕਾ ਹੈ ਪਰ ਸੋਨਤਮਗਾ ਨਹੀਂ ਜਿਤ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਕਦੀ ਸੰਸਾਰ ਕਪ ਜਿਤਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿਚ ਹੋਈ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਟਰਾਫੀ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਟਰਾਫੀ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਹ ਹਜ਼ੀਕਤ ਉਭਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਫੇ ਵਡੀਆਂ ਹਾਕੀ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਫਤਹ ਨਹੀਂ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਜੇਤੂ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਪਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਤੇ ਹਿੰਦ ਨੇ ਸਾਰੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਖੇਡ ਦਿਖਾਈ। ਕੇਵਲ ਪਿਛਲੇ ਚੈਂਪੀਅਨ ਤੇ ਯੂਰਪੀਨ ਚੈਂਪੀਅਨ ਹਾਲੇਂਡ ਹੀ ਢਿਲਾ ਰਿਹਾ।

ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਭਾਵੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰਿਹਾ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਚੈਂਪੀਅਨ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਨਾਲ ਮੈਚ ਬਰਾਬਰ ਰਖਕੇ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀਤੀ। ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਤਕਨੀਕ ਤੇ ਹੁਨਰ ਦਾ ਕਮਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਏ ਮੈਚ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੁਬੀਆਂ ਦੀ ਹੱਦ ਸੀ। ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਰਿਹਾ ਮੈਚ 15 ਮੈਚਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮੈਚ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ 3-3 ਗੋਲ ਕੀਤੇ।

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਟੀਮ ਹੁਣ ਕਾਫੀ ਤਾਕਤਵਰ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ।

1981 ਵਿਚ ਬੰਬਈ ਸੰਸਾਰ ਕਪ ਦੌਰਾਨ ਆਸਟਰੇਲੀਆਈ ਟੀਮ ਨੇ ਸੋਮੀਡਾਈਨਲ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਕਪਤਾਨ ਚਾਰਲਸਵਰਥ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਨੰਬਰ ਇਕ ਕਪਤਾਨ ਹੈ। ਉਹ 152 ਮੈਚ ਖੇਡ ਚੁਕਾ ਹੈ।

ਚਾਰਲਸਵਰਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਸਲਹਰਟ, ਟੈਰੀਵਾਸ਼ ਤੇ ਲੀਸ ਦੀ ਫਾਰਵਰਡ ਤ੍ਰਿਕਤੀ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਚਾਰਲਸਵਰਥ ਵਿਚ-ਕਾਰਲੇ ਸੰਦਾਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਖੇਡਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੀਆਂ ਮੁਵਜ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਰਖਿਆ ਪੱਕਤੀ ਵਿਚ ਇਰਵਿਨ ਤੇ ਬੈਲ ਕਾਫੀ ਤਕੜੇ ਹਨ ਤੇ ਗਰੇਗ ਡੇਵਿਸ ਪੈਨਾਲਟੀ ਕਾਰਨਰ ਲਾਉਣ ਵਿਚ ਮਾਹਰ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੀਮ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਡਣੇ ਘੋੜੇ ਸਮੀਉਲਾ, ਜਖਮੀ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰਵਰਡ ਹਸਨ ਸਰਦਾਰ, ਚਾਈਟ ਇਨ ਮਨਜ਼ੂਤ (ਜੂਨੀਅਰ) ਤੇ ਫੁਲ ਬੇਕ ਮਨਜ਼ੂਰ (ਸੀਨੀਅਰ) ਦੀ ਥਾਂ ਨਵੇਂ ਖਿਡਾਰੀ ਪਾਉਣੇ ਪਏ ਹਨ।

ਜਦਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮੁਸ਼ਤਾਕ ਅਹਿਮਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲੇਫਟ ਆਊਟ ਲੱਭ ਲਿਆ ਹੈ। ਸੈਂਟਰ ਫਾਰਵਰਡ ਮੁਸ਼ਤਾਕ ਹੋਦਰ ਤੇ ਖਾਲਿਦ ਹਮੀਦ ਇਨੋ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਖਿਆ ਪੱਕਤੀ ਏਨੀ ਤਕੜੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਗੋਲਕੀਪਰ ਸ਼ਹਿਦ ਅਲੀ ਖਾਨ ਜਿਸਨੇ ਪਹਿਲਾ ਫੰਡਾ ਮੈਚ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦ ਵਿਰੁਧ ਫਾਈਨਲ ਖੇਡਿਆ ਸੀ, ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਗੋਲਕੀਪਰ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ।

ਜਰਮਨੀ ਨੇ ਬਹੁਤਾ ਟੁਟੀਆਂ-ਭਜੀਆਂ ਮੁਵਜ਼ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਮੈਚ ਵਿਚ ਹਿੰਦ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਵਿਚ ਲਾਭ ਮਿਲਿਆ। ਬਲੇਸਰ ਅਤੇ ਡੋਪ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਫਾਰਵਰਡ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਪੀਡ ਤੇ ਦਮ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਫਿਸ਼ਰ, ਓਪਰ ਸਮਿਟ ਅਤੇ ਕਪਤਾਨ ਮਾਈਕਲ ਪੀਟਰ ਢਕੜੇ ਰਖਿਅਕ ਹਨ।

ਹਿੰਦ ਨੇ ਮੌਕੇ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੁਰਾਣੀ ਕਹਾਣੀ ਦੁਹਰਾਈ। ਕੋਚ ਬਲਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਹਿਮ ਪਖ ਵਲ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਦੇਣਗੇ। ਉਸ ਟੀਮ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਹਾਕੀ ਖੇਡੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰਹੀ। ਦੋ ਹਾਫਥੇਕ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਹਾਇਤ ਵਧੀਆ ਖੇਡੇ ਤੇ ਉਹ ਦੋ ਸਥਾਪਤ ਹਾਫ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਸੋਮਾਯਾ ਤੇ ਕਾਰਵਾਲਹੋ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਟੀਮ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਬੰਮ ਸਨ।

ਪਰ ਪਿਛਲੀ ਰਖਿਆ ਪੱਕਤੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ। ਵਿਨੀਤ ਕੁਮਾਰ ਬਿਨਾ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਹਿੱਟਾਂ ਲਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦ ਕਿ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿਰੁਧ ਮੈਚ ਵਿਚ ਮਨੋਹਰ ਟੋਪਨੇ ਸਤ-ਰਿਆ ਬਹੁਤਰਿਆ ਰਿਹਾ। ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਅਕਸਰ ਪਿਛੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਟੀਮ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੀਤਾ। ਗੋਲਕੀਪਰ ਰੋਮੀਓ ਜੇਮਜ਼ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਵਧੀਆ ਗੋਲ ਬਚਾਏ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਐਵੇਂ ਗੋਲ ਕਰਵਾ ਲਏ।

ਫਾਰਵਰਡ ਲਾਈਨ ਲੇਫਟ ਆਊਟ ਜ਼ਫਰ ਇਕਬਾਲ (ਕਪਤਾਨ) ਤੇ ਲੇਫਟ ਇਨ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਹਿਦ, ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮੁਵਜ਼ ਤੇ ਡ੍ਰਿਬਲਿੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ, ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ। ਰਾਈਟ ਇਨ ਮੈਰਵਿਨ

ਫਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਕੋਲੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੇਡ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਰਾਈਟ ਆਊਟ ਚਰਨਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਕੇਵਲ ਇਕ ਮੈਚ ਵਿਚ ਹੀ ਵਧੀਆ ਖੇਡਿਆ, ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੁਸਤ ਰਿਹਾ।

4-4-2 ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਖੇਡੀ ਟੀਮ ਦੇ ਚਾਰੇ ਹਾਫ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਦਾ ਸਾਥ ਦਿੰਦੇ ਸੀ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਟੀਮ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਸਾਬਤ ਹੋਏ। ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟੀਮ ਲਈ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਅਹਿਮ ਲੋੜ ਫਾਰਵਰਡ ਲਾਈਨ ਵਿਚ ਗੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀ ਦੀ ਹੈ।

ਹੁਨਰ ਤੇ ਸਟਿਕ ਵਰਕ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸੀ। ਵਿਨੀਤਕੁਮਾਰ ਨੇ ਪੈਨਾਲਟੀਕਾਰਨਰ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਗੋਲਤ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਹਿੱਟਾਂ ਲਾਈਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਗੋਲਕੀਪਰਾਂ ਦੇ ਪੇਡਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਵਜਦੀਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਅੰਡਰਕਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਹਿੰਦ ਨੇ 39 ਪੈਨਾਲਟੀ ਕਾਰਨਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਹੀ ਗੋਲ ਵਿਚ ਬਦਲੇ, ਪੈਨਾਲਟੀ ਸਟਰੋਕ ਇਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹੀ ਗੋਲਾਂ ਵਿਚ ਪਾਏ।

ਹਿੰਦ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਵਾਰ ਪੀਲੇ ਕਾਰਡ ਦਿਖਾਏ 5-5 ਮਿੰਟ ਲਈ ਬਾਹਰ ਕੁਢਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਪੰਜ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੀ। ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੈਡੀਆਂ ਨੇ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ (ਹਰਾ ਕਾਰਡ ਦਿਖਾਇਆ)।

ਰਜ਼ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੈਚਾਂ ਤੇ ਹਿੰਦ-ਪਾਕ ਟੱਕਰ ਸਮੇਂ ਪਿਆ। ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਮੈਚ ਨੂੰ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ।

ਆਸਟਰੇਲੀਆ-ਜਰਮਨੀ ਤੇ ਹਾਲੇਂਡ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮੈਚ ਦੇਖਣ ਵੀ ਕਾਫੀ ਦਰਸ਼ਕ ਆਏ। ਹਿੰਦ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਮੈਚ ਸੁਨੇ ਵੀ ਚੰਗਾ ਰਸ਼ ਸੀ। ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਨੇ ਪਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਨੂੰ 3-1 ਨਾਲ ਤੇ ਹਾਲੇਂਡ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ 3-2 ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ।

ਕਰਾਂਚੀ—ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਟਰਾਫੀ ਹਾਕੀ ਵਿਚ ਵਖ ਵਖ ਟੀਮਾਂ ਦੀ ਅੰਤਮ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਇਹ ਰਹੀ।

ਮੈਚ ਖੇਡੇ	ਜਿੱਤੇ	ਬਰਾਬਰ	ਹਾਰੇ	ਗੋਲ ਲਏ	ਦਿੱਤੇ	ਅੰਕ
ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ	5	3	2	0	14	7
ਪਾਕਿਸਤਾਨ	5	3	0	2	10	6
ਪਛਮੀ ਜਰਮਨੀ	5	3	0	2	9	6
ਭਾਰਤ	5	2	1	2	8	5
ਹਾਲੇਂਡ	5	2	0	3	11	13
ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ	5	0	1	4	5	13

ਮੇਰੀ ਜਾਂ ਮਿੰਬਰ ਬਣਨਾ

ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ (ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ) ਦਿਤੇ ਜਾਣ (ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ.)— ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ 'ਜਮਹੂਰੀ' ਖੁਸ਼ਰਿਆਂ (ਹੀਜ਼ਿਆਂ) ਨੇ ਮੰਗ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਹਥਿਆਉਣ ਵਿਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਤੇ ਤੋਂ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਤੇ ਸੂਬਾ ਅਸੇ- ਸਭਾ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਬਲੀਆਂ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹੀਜ਼- ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਦੀ ਕੁਲ ਹਿੰਦ ਜਥੇਬੰਦੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਮੰਗ ਦਿਲੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਂਕੜੇ ਹੀਜ਼ਾ ਸਮਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਇਕ ਖੁਸ਼ਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਇਸ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਖਤ ਕਲ੍ਹ ਇਥੇ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਲਿਖ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਹੀਜ਼ਿਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵਲ ਨੂੰ ਆਇਡੈਂਟਿਟੀ ਕਾਰਡ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ।

ਸੁਨੀਲ ਗਵਾਸਕਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਨੰਬਰ ਇਕ ਸਕੋਰਰ

ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ—13 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਵੈਸਟ ਇੰਡੀਜ਼ ਵਿਰੁਧ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚ ਖੇਲਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੁਨੀਲ ਗਵਾਸਕਰ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਰੀਕਾਰਡ ਮਾਰ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਗਵਾਸਕਰ ਹੁਣ ਤਕ ਦੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 2800 ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ. ਅਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਐਫ. ਵਲੋਂ 2800 ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ 700 ਤੋਂ ਉਪਰ ਵਿਅਕਤੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਗੈਰ ਸਮਾਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਸਮਗਲਰ ਹਨ। 1800 ਵਿਅਕਤੀ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਪੂਰਥਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ ? East West Travel Ltd.

ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ

ਸਾਥੋਂ ਹਰ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀਆਂ
ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

International and Domestic
Special for India, Pakistan, Fiji
and West Indies.

Mike Brar

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਜਾਣ
ਵਾਸਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਈਸਟ ਵੈਸਟ
ਟਰੇਵਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਜਿਥੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਭ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ
ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਲਕੀਤ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Ph.(403)235-3661

#206-3517, 17 Ave. S.E. Calgary, Alta
T2A 0R5

Member—President's Club

ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ—ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰੈਜੀਡੈਂਟ ਕਲੱਬ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਵਧਾਈ

- Group Insurance
- Life Insurance
- Mortgage Insurance
- Children's educational Plans
- R R S P
- Family indexed inflation Plans

ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ, ਮਾਰਗੇਜ਼ ਬੀਮਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਕੀਮ
ਬੀਮਾ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਰੀਟਾਇਰਡ ਸੇਵਿੰਗਜ਼ ਪਲੈਨ....ਥਾਰੇ
ਪ੍ਰੋਵਿਡਨਲ ਸਲਾਹ

Bus. 685-1041

Res. 321-6360

Harcharan S. Sanghera

B.A.,(Hons.)B.T.

We wish to let everybody know, that Harry, top
salesman has rejoined our firm, and is eager to help
in matters of real estate.

Call 274-9586

COMMISSIONER

FOR

OATHS

HEIN

REAL ESTATE
CORPORATION 272-3382

ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸੰਘੋੜਾ

ਸਿੰਧੂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਛੇਤੀ ਹੱਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ—ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸੀ. ਸ. ਸਿੰਧੂ ਨੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਉਤਸੁਕ ਹਨ ਅਤੇ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਸਲਾ ਛੇਤੀ ਹੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਅਮਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਐਸ. ਸਿੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਜ-ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਪਕੜਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਵਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੜੇ ਫੜੀ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਤੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਜਨਤ ਨਤੀਜੇ ਹਾਸਲ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਵਿਚਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਥੇ ਗਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਸਾਹਸ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਰ ਤਕ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਆਮ ਵਰਗੀ ਹਾਲਤ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲਗੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਹਾਲਤ ਠੀਕ ਠਾਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਦੂ ਦੀ ਛਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਧੂ ਨੇ ਇਸ ਗੜਬੜ ਗਰਸਤ ਜ਼ਿਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਧੂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਵਲੋਂ ਤਾਜ਼ਾ ਫੜੇ ਫੜੀ ਦੌਰਾਨ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਾਂ ਵੀ ਆਮ ਕਰਕੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੰਗ ਨਾ ਕਰਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਗਵਰਨਰ-ਇਨ-ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਅਤੇ ਸੁਯੋਗ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਧੂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਗੜਬੜ ਕਾਰਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਵਪਾਰ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਿਆ।

ਇੱਕਾ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਚੋਣ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਠੋਸਣ ਦੇ ਯਤਨ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸੰਭਵ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸਿਖਰਾਂ ਤੇ ਹਨ। ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਾਂਗਰਸ ਆਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਨਿਖਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦੇ ਅਤੇ ਮੁੜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਹਥਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਵੀ. ਸੀ. ਸ਼ੁਕਲਾ ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਅਜ਼ਾਦ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਰੱਠ ਨੂੰ ਰਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਇਹ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਨਵੇਂ ਨਾਅਰਿਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਜੋ ਇੱਕਾ ਨੂੰ 1971 ਅਤੇ 1980 ਵਰਗੀ ਜਿਤ ਦਿਵਾ ਸਕਣ। ਇਹਨਾਂ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਇੱਕਾ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਬਾਰੇ ਤਿੰਨ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਚੋਣਾਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਕਰਾਈਆਂ ਜਾਣ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ 1984 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਕਰਾਈਆਂ ਜਾਣ ਜਾਂ ਫੇਰ ਮੌਜੂਦਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਸਾਲ ਤਕ ਵਧਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਇੱਕਾ ਦੀ ਹਲਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

10ਵੀਂ ਸਰਬ ਹਿੰਦ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਲਈ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸਿਖਰਾਂ ਤੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—ਏਥੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲੇਖਕਾਂ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ, ਨਾਗਰਿਕਾਂ, ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕੱਠਰਤਾ ਡਾ: ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਇਕੱਠਰਤਾ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੀ ਦਸਵੀਂ ਸਰਬ ਹਿੰਦ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਜੋ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ 25, 26, 27 ਨਵੰਬਰ 1983 ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀ, ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਵਿਆਪਕ ਸੁਆਗਤੀ ਕਮੇਟੀ ਚੁਣੀ ਜਿਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਿਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਚੌਧਰੀ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਡਾ: ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਵ ਸ੍ਰੀ ਪਰੇਮ ਸਿੰਘ ਪਰੇਮ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼, ਐਚ. ਐਸ. ਭੱਟੀ, ਪ੍ਰੋ: ਮਨਮੋਹਨ ਦੀਪਕ ਅਤੇ ਡਾ: ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਨੂੰ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਹਲਵਾਰਵੀ, ਸਹਾਇਕ ਸੰਪਾਦਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਨੂੰ ਸੁਆਗਤੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਵੀਨਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਫੰਡ ਹਿਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—ਗਵਰਨਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ 8 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 118 ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਆਰੰਭ ਹੈ। ਸਰਪੰਚਾਂ, ਪੰਚਾਂ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਹਨਾਂ ਸੰਮਤੀਆਂ ਲਈ 19 ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਕੰਮ 30 ਦਸੰਬਰ ਤਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 3 ਪੜਾਵੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਕੰਮ ਆਰੰਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ ਤੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦੌਰ ਵਿਚ 10953 ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਸਾਰੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਪੰਚਾਂ ਸਰਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਗਈ। ਜਿਥੇ ਵੀ ਮਹਿਲਾਂ ਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ 3 ਨਵੰਬਰ 1983 ਤਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਰਵ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਚੁਣੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 2810 ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 185 ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ 210 ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪੰਚ ਵੀ ਸਰਵ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 786 ਹਰੀਜਨ ਅਤੇ 93 ਔਰਤਾਂ ਬਤੌਰ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਦੋ ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਜੰਮੂ—ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਜੰਮੂ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕੇ ਬਿਸ਼ਨਾਹ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਫੜੇ ਗਏ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਦੱਸੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਇਕ ਗਸ਼ਤ ਲਾ ਰਹੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਗਿਫ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਦੱਸਣ ਉੱਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਇਕ ਸੁੰਨਸਾਨ ਇਲਾਕੇ ਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ। ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਜਿਸ ਉਜਾੜ ਇਲਾਕੇ ਚੋਂ ਮਿਲੀ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਤਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਜੰਮੂ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਥਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਹਵਾਈ ਔਡਿਆਂ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਟਾਫ਼ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੱਧੀ ਬੋਤਲ ਨਾਲ ਪਥਰੀ ਨੂੰ ਭਜਾਓ

ਲੰਦਨ, ਬਰਤਾਨਵੀ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅੱਧੀ ਬੋਤਲ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਨਾਲ ਪੱਥਰੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਹੁਤੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਨਾਲ ਸਿਹਤ

ਤੇ ਦੁਜਾ ਮਾਰੂ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਮ੍ਰੀਕਾ 'ਚ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਸ਼ਬ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ ਵੀ

ਘਟ ਹੀ ਲਗਦੇ ਹਨ।

ਮੋਗੇ ਨੇੜੇ ਕਤਲ

ਮੋਗਾ—ਮੋਗੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਿੰਡ ਲੰਡੇਆਣਾ ਵਿਚ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਐਤਵਾਰ ਇਕ ਆਦਮੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋ ਭੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਖਮੀ ਹੋਏ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

Canada to India. Direct.

No matter where you live in Canada, the fastest, most logical way to India is with us. Air-India flies comfortable 747 aircraft direct from Montreal's Mirabel Airport to New Delhi and Bombay every Wednesday and Saturday evenings. There are many convenient connecting flights to Montreal.

On Air-India, you're allowed two pieces of luggage. And since you fly direct to India, there are no en route airport taxes or overnight stops. All of which helps to make us the most economical way to India.

On board your airline, you'll enjoy world famous Maharajah Service including complimentary Indian movies, free use of headsets for our four channels of Indian music as well as delicious Indian cuisine, vegetarian and non-vegetarian.

Or you may choose one of our exciting continental meals.

Just call your travel agent, or Air-India's general sales agent at the phone numbers below.

AIR-INDIA

We're your airline.

Montréal: 842-1805 or toll-free: 1 (800) 361-2813

Toronto: 865-1033 or toll-free: 1 (800) 268-9582

Vancouver: 879-0271 or toll-free: 1 (800) 663-3433

ਕਟ ਹੀ ਗਈ ਜੁਦਾਈ ਭੀ, ਕਬ ਯੇ ਹੂਆ ਕਿ ਮਰ ਗਏ।
ਤੇਰੇ ਭੀ ਦਿਨ ਗੁਜ਼ਰ ਗਏ, ਮੇਰੇ ਭੀ ਦਿਨ ਗੁਜ਼ਰ ਗਏ।
ਤੂ ਭੀ ਕੁਛ ਔਰ ਔਰ ਹੈ, ਹਮ ਭੀ ਕੁਛ ਔਰ ਔਰ ਹੈ,
ਜਾਨੇ ਵੇ ਤੂ ਕਿਧਰ ਗਯਾ, ਜਾਨੇ ਵੇ ਹਮ ਕਿਧਰ ਗਏ?

ਫਿਲਮ

ਦਰਪਣ

ਫਿਲਮ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ ਤੇ ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ

ਇਕ ਬਹੁ ਚਰਚਤ ਬਦੇਸ਼ੀ ਫਿਲਮ :

“ਹੀਟ ਐਂਡ ਡਸਟ”

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਲੇਖਕ ਤੇ ਲਿਟਰੇਰੀ ਇਨਾਮ ਵੀ 1975 ਕਲਾਕਾਰ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਮਿਲਿਆਸੀ. ਇਸ ਨਾਵਲ ਵਿਚ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਲੇਖਣੀ ਤੇ ਕਲਾ ਰੂਪ ਨੇ 1920 ਦੇ ਕਰੀਬ ਭਾਰਤੀ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਮੰਨਵਾ ਸਮਾਜ, ਰਾਜੇ ਰਜਵਾੜਿਆਂ ਦੇ ਲਿਆ ਹੈ. ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਕਲਾ ਰੂਪ ਪਵਾਰ ਝੁਝਾਲਾਹੋਇਹਨਾਂ ਇਕ ਚਿੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, “ਹੀਟ ਇਸ ਨਾਵਲ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇਕ ਐਂਡ ਡਸਟ” ਜਿਸ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਫਿਲਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ. ਬਰਤਾਨੀਆ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ “ਬੁਕਰ” ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮੀ ਕਪੂਰ,

ਕ੍ਰਿਸਟੋਫਰ ਦੋਜਨੇਵ, ਤੇ ਐਂਕਟਰਸ ਜੈਨੀਫਰ ਨੇ ਮੁਖ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ. ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਮੁਖਸੂਟਿੰਗ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ, ਹੋਦਰਾਬਾਦ ਤੇ ਲੰਡਨ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ.

ਇਹ ਫਿਲਮ ਦਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਨੇਮੇ ਚਾਣਕਿਆ ਵਿਚ 14 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ. ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਨੁਮਾਨਿਸ਼ ਦਾ ਕੰਮ ਤਾਜ਼ ਹੋਟਲ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਰਲਕੇ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਫੰਡ ਲਈ ਦਿਤੀ ਗਈ.

ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸਮਾਰੋਹ ਮਗਰੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ, ਫਿਲਮੀ ਅਲੱਚਕਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੇ ਸਭ ਗਾਹਕਾਂ

ਨੂੰ

ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਕ ਐਂਡ ਵੀਡੀਓ ਅਤੇ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

6512 MAIN ST. (at 49th. Ave.) VANCOUVER, B.C.

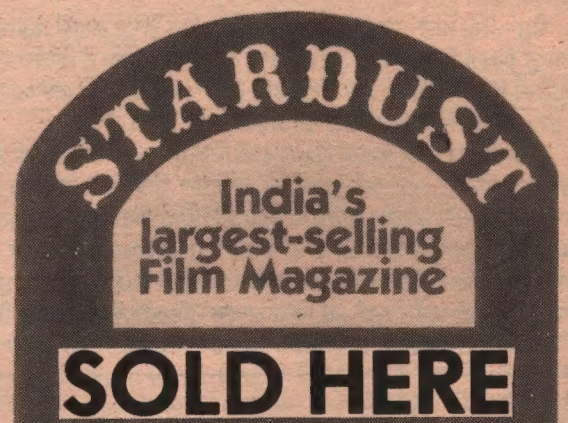
MAIL ORDERS
ACCEPTED

Phone (604)321-6667

ਵਲੋਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਇਸ
ਭੰਡਾਰ ਵਿਚੋਂ ਖਰੀਦੋ —ਸ਼ਬਦ, ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ, ਲੋਕ ਗੀਤ, ਫਿਲਮੀ
ਹਿੰਦੀ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ, ਗਜ਼ਲਾਂ, ਕਵਾਲੀਆਂ
ਡਿਸਕੋ ਗੀਤ ਆਦਿ।(ਨੋਟ:- ਸਾਡੀਆਂ ਟੋਪਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ
ਰੀਕਾਰਡਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਸੋਨੀ ਦੀ ਟੇਪ ਹੋਵੇਗੀ)ਆਪਣੀ ਮਨ ਪਸੰਦ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਟੇਪ ਬਣਵਾਓ ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਕ
ਤੋਂਘਰ ਬੈਠੇ ਬਿਠਾਏ ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਗਾਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੋਪਾਂ ਜਾਂ ਵੀਡੀਓ
ਫਿਲਮਾਂ ਦੇਖੋ।ਵਿਆਹ ਦੇ ਲਈ ਵੀਡੀਓ ਮੁਵੀ
ਬਣਵਾਓ

Professional ਕੰਮ

ਨਾਲ ਗਾਣੇ ਵੀ ਭਰਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ।ਤੁੰਬੀਆਂ, ਇੰਡੀਆਂ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਤੇ
ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਰੇਡੀਓ, ਟੇਪ
ਰਿਕਾਰਡਰ, ਪਰੈਸ, ਬਲੈਂਡਰ ਬਗੈਰਾ
ਖਰੀਦੋ।ਹਰ ਹਫਤੇ ਵਧੀਆ ਕਲੀਅਰ ਪ੍ਰਿੰਟਸ
ਵਿਚ ਹਿੰਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁਵੀਆਂ
ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

(ਪੰਨਾ ਦੀ ਬਾਕੀ)
ਸ਼ਾਤਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜ-ਭੋਤਿਕ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਪੁਰਖ ਦਾ ਆਵੇਸ਼ਕ ਅੰਸ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ।

ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਮਿੱਤਰ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਯਾਸ ਕਰੋ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਬੁੱਤ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਸੇ ਚੋਰਾਹੇ ਤੇ ਖੜਾ ਹੋਇਆ ਵੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਨੁੱਖੀ ਬੁੱਤ ਦੇ ਖਿਆਲੀ ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਚਿੱਤਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੋ। ਹੁਣ ਦੋਨਾਂ ਕਲਪਿਤ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਟਾਕਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ ਕਿ ਦੋਨਾਂ ਵਿਚ:-

1. ਕੋਹੜੇ ਤੱਤ ਸਾਂਝੇ ਹਨ ?

2. ਕੋਹੜੇ ਤੱਤ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵਖਰੇ ਹਨ ?

ਕਲਪਿਤ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਨਾਂ ਦੇ ਨੱਕ, ਕੰਨ, ਅੱਖਾਂ, ਹੱਥ ਆਦਿ ਸਰੀਰਕ ਅੰਗ ਹਨ। ਫਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਿੱਤਰ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਕਹਿ ਵੰਗ ਨਾਲ ਪਿਆਰ, ਮੁਸਕਾਨ, ਚਾਹ, ਇੱਛਾ, ਸੁਝ, ਸੁਖਝੜਾ, ਚੁਸਤੀ ਅਤੇ ਬਲ ਜੇਹੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਝਲਕ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਦੂਜੇ ਚਿੱਤਰ 'ਚ' ਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਪੁਰਖੀ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਬੁੱਤ ਦੇ ਖਿਆਲੀ ਚਿੱਤਰ ਵਿਚ ਸਭ ਸਰੀਰਕ ਅੰਗ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ, ਮਨ ਉਸਨੂੰ ਅਸਲੀ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਏਸੇ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਇਉਂ ਵੀ ਦਰਸਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰੀਰ ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਅੰਗ, ਪੁਰਖ ਜਾਂ ਪੁਰਖ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਆਵੇਸ਼ਕ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕੇਵਲ ਜਜ਼ਬਾਤ, ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਬਲ, ਜੇਹੇ ਸੂਖਮ ਅੰਸ਼ ਹੀ, ਉਸ ਦੇ ਆਵੇਸ਼ਕ ਤੱਤ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਾਤਰ ਨੂੰ ਇਹ ਗਲ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੁਝ ਗੰਭੀਰ ਕਠਨਾਈਆਂ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੁਰਾਣੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ 'ਪੁਰਖ' ਪਦ, 'ਵਿਆਪਕ' ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਓਅੰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਥਾਂ ਥਾਂ ਤੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਣ-ਪੁਰਖੀ (impersonal) 'ਵਿਆਪਕ' ਭਾਵ ਵਿਚ 'ਪੁਰਖ' ਪਦ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਵਰਤੋਂ, ਕਿਤੇ ਵੀ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਜਿਥੇ ਜਿਥੇ ਵੀ ਇਸ ਪਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਓਅੰਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਪੁਰਖੀ (personal) ਪੱਖ ਨੂੰ ਹੀ ਜਤਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਦੇ ਅਣ-ਮਨੁੱਖੀ ਗੁਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਚਲ ਕੇ ਵੇਖਾਂਗੇ, ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਇਸ ਆਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੀ ਗਲ ਨਹੀਂ। ਓਅੰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਪਸਰਿਆ ਹੋਇਆ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਏਥੇ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ ਦੀ ਸਚਾਈ ਦਾ ਇਕ ਸੰਜੀਵ, ਬੁੱਧੀਮਾਨ, ਭਾਵੁਕ ਅਤੇ ਇੱਛਾ-ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਏਕੀਕਰਨ ਕਰਨਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆ-ਗੀਣ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਲ ਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਹੀ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਸਿਖਅਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰਥਾ ਅਤੇ ਬੇਵਸੀ ਦਾ ਪਰਗਟਾਵਾ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਚ-ਕੋਟੀ ਦੀ ਲੌਕਿਕ ਵਿਦਿਆ (secular education) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਨਸਾਨ ਵੀ, ਕਰਤਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਜੀਵਤ ਹਸਤੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਬੇ-ਜਾਨ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਕ ਨਿਯਮ (physical principle) ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ: "ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਨੇੜੇ ਰੱਬ ਇਕ ਪੁਰਖ ਜੇਹੀ ਹਸਤੀ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਇਕ (ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਕ) ਨਿਯਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਭ ਕਾਰ ਵਿਵਹਾਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

ਐਸੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਲੌਕਿਕ ਵਿਦਿਆ, ਕਰਤਾਰ ਦਾ, ਆਕਰਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ (law of gravitation) ਜੇਹੇ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਕ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ, ਏਕੀਕਰਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਾਧਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਏਸੇ ਹੀ ਸ਼ਰੇਣੀ ਦੀ ਵਾਕ-ਪੰਡਿਤ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਅਤੇ ਵਾਕ-ਚਤੁਰਤਾ ਦੇ ਬਲ ਦੁਆਰਾ ਜਗ-ਜੀਵਨ (life of the world) ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਇਕ ਨਿਰਜਿੰਦ ਵਸਤ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਦੇ ਜਤਨ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁਝ ਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਸੁੰਨ ਜਾਂ ਸਿਫਰ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇਕੇ, ਉਸਦੇ ਪੁਰਖੀ-ਅਸਤਿਤਵ (personality) ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਮੱਧਮ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਉਪਰ ਕੁਹਾੜਾ ਮਾਰਨ ਦਾ ਕਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ, ਇਹਨਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹਾਂ: "ਜੇ ਜਿੰਦ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਅੰਸ਼, ਕਰਤਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਕੀ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਿਆ? ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇੱਛਾ-ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸਮਝ ਲਿਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਫੇਰ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਕੀ ਅਰਥ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?"

ਓਅੰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਅਣ-ਪੁਰਖੀ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਕ ਹੋਂਦ ਮੰਨਣ ਦੀ ਮਾਰੂ ਮਨੋ-ਵਿਰਤੀ ਦਾ ਨਿਰੋਪ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਲਈ ਆਦਿ ਪੁਰਖ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ, ਆਲਖ ਪੁਰਖ, ਅਭੇਵ ਪੁਰਖ, ਅਚਰਜ ਪੁਰਖ, ਅਬਿਨਾਸੀ ਪੁਰਖ, ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਪੁਰਖ, ਸਤਿ ਪੁਰਖ, ਸੁੰਦਰ ਪੁਰਖ, ਸੁਜਾਣ ਪੁਰਖ, ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਪੁਰਖ, ਦਿਆਲ ਪੁਰਖ, ਪੂਰਾ ਪੁਰਖ, ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ, ਪਰਮ ਪੁਰਖ, ਪ੍ਰਭ ਪੁਰਖ, ਪੁਰਖ ਨਿਰੰਜਨ, ਪੁਰਖ ਬਿਧਾਤਾ, ਪੁਰਖ ਪਰਧਾਨ ਅਤੇ ਪੁਰਖ ਭਗਵਾਨ ਆਦਿ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਰਤ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਸੱਚ ਦੇ ਜਿਉਂਦਾ-ਜਾਗਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ (person) ਹੋਣ ਦਾ ਪਾਠ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਅੰਤਮ ਸੱਚ (ultimate truth) ਇਕ ਪੁਰਖ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਸੰਜੀਵ, ਬੁੱਧੀਮਾਨ, ਭਾਵਿਕ ਅਤੇ ਇੱਛਾ-ਬਲ ਦੇ ਸੁਆਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਪਿੱਛੇ ਦੱਸ ਆਏ ਹਾਂ, ਪੁਰਖ ਲਈ ਪੰਜ ਭੋਤਿਕ ਸਰੀਰ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

'ਸੁਜਾਣ', 'ਪਰਬੀਨ', 'ਜਾਨਨਹਾਰ', 'ਅੰਤਰਜਾਮੀ', ਆਦਿ ਦੇ ਪਦ, ਜੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਓਅੰਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਸੂਚਕ ਹਨ। 'ਆਨੰਦ ਸਰੂਪ', 'ਆਨੰਦ ਮੂਲ', 'ਪਰਮ ਅਨੰਦ', 'ਕਿਰਪਾਲ', 'ਦਿਆਲ', ਆਦਿ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਦੇ ਭਾਵੁਕ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਬੋਧਕ ਹਨ। 'ਕਰਤਾ', 'ਕਰਣੀਹਾਰ', 'ਅਪੁਨੇ ਚਲਿਤ ਆਪਿ ਕਰਣੀਹਾਰ', 'ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਸਰਬ ਕੋ ਨਾਥ', ਆਦਿ ਦੇ ਪਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼, ਉਸ ਮਹਾਨ ਹੋਂਦ ਦੀ ਇੱਛਾ-ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਬੁੱਧੀ, ਭਾਵ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਇਕ ਸੰਜੀਵ ਹੋਂਦ ਦੇ ਲੱਛਣ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਓਅੰਕਾਰ ਇਕ ਜਿੰਦ-ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਕ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਪੁਰਖ (person) ਹੈ। ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮਿੱਤਰ ('ਸੱਜਣ ਸੁਆਮੀ', 'ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰਾ'), ਗਰੀਬ ਦਾ ਸੱਚਾ ਹਮਦਰਦ ('ਦੀਨ ਦਿਆਲ') ਬੇ-ਆਸਰੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ('ਅਨਾਥ ਕੋ ਨਾਥ'), ਪਾਪੀ ਰੂਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਧੋਣ ਵਾਲਾ ('ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣ') ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ('ਸਰਬ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ', 'ਪ੍ਰਭ ਪਾਲਨਹਾਰ') ਹੈ।

ਓਅੰਕਾਰ ਦੇ ਪੁਰਖੀ-ਅਸਤਿਤਵ (personality) ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ,

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਇੱਕਾ ਅਕਾਲੀ ਕਲੀਸ਼ਨ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀਆਂ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ—ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸੀ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜ ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ(ਆਈ) ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਕ ਧੜੇ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਵੀ ਇਕ ਧੜੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਰਾਬਰ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਧੜਾ ਚਿਰ ਤੋਂ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਜਦਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਗਵਰਨਰ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬੀਤੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿੱਖ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਗੁਪਤ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਆਈ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਰਾਮ ਜਾਖੜ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰ. ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਧੜੇ ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸਮੇਤ ਗਰਮ ਧੜੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੀਡਰ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹਨ। ਇਥੇ ਇਹ ਗਲ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ(ਆਈ) ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਲੀਡਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ 'ਚੋਂ ਦੋਨਾਂ ਪਾਸੇ ਤਿੰਨ ਆਗੂ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਹਨ।

ਏਸ਼ੀਆ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ (ਪਾਬਲਾ ਕਲਾਥ ਹਾਊਸ ਦੇ ਵਿੱਚ)

ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਏਸ਼ੀਆ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਾਵਲ, ਕਹਾਣੀਆਂ, ਕਵਿਤਾ, ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ। ਤੁਸੀਂ ਮੇਲ ਆਰਡਰ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਲਈ ਸਸਤੇ ਭਾਅ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਏਸ਼ੀਆ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚੋ।

ਏਸ਼ੀਆ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ 6496 ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ ਵੈਨਕੂਵਰ ਮੇਲ ਆਰਡਰ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਲਿਖੋ:—

ASIA BOOK CO.

BOX 67344, STN 'O'

Vancouver, B.C. V5W 3T1 ਜਾਂ

ਫੋਨ ਕਰੋ:—

321-6360

Ganesh Jewellers Ltd. Specialists In East Indian Ornaments & Repairs

JITENDRA Ph.: 321-1315

5081 Victoria Dr. Vancouver, B.C. V5P 3T9

Ph.: 321-1994

6570 Main St. Vancouver, B.C. V5X 3G9

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਮੂਵ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ?
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੱਸੋ।

ਚਿੱਟ ਨੰਬਰ—

ਪੁਰਾਣਾ ਪਤਾ—

ਨਵਾਂ ਪਤਾ ਸਟਰੀਟ/ਐਵੇਨਿਊ—

ਟਾਊਨ—

ਸਟੇਟ—

ਪੋਸਟਲ ਕੋਡ—

ਫੋਨ ਨੰਬਰ—

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਤਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਾਠ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਏਥੇ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਏਸੇ ਪਾਠ ਦਾ ਦੂਜਾ ਭਾਗ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਚਲਦਾ)

CLASSIFIED

ਸ਼ੇਅਰ ਵਿਕਾਊ

ਰਿਚਮੰਡ ਪਲਾਈ ਵੁਡ ਸ਼ੇਅਰ ਵਿਕਾਊ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ, ਤੇ 15 ਡਾਲਰ ਘੰਟੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਨਾਲ ਬੋਨਸ ਵੀ ਹੈ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ:—

941-7591

ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਖਾਲੀ

2 ਬੈਡ ਰੂਮ ਸਵੀਟ ਬੇਸਮੈਂਟ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਖਾਲੀ ਹੈ। ਇਹ 33 ਐਵੇਨਿਊ ਫਰੇਜ਼ਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ — 733-6720

MATRIMONIAL

ਦੇ ਉਚ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਕਿ 'ਬਰਾਰ' ਪ੍ਰਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਵਾਸਤੇ ਦੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਲੜਕੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਭਰਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ:—

204-633-3130

ਬੇਸਮਿੰਟ ਸਵੀਟ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਖਾਲੀ ਹੈ

ਇਕ ਬੈੱਡ ਰੂਮ ਬੇਸਮਿੰਟ ਸਵੀਟ ਕਿਰਾਏ ਖਾਲੀ ਹੈ। Carpet wall to wall. ਕਿਰਾਇਆ 250 ਡਾਲਰ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਗੈਸ ਨਾਲ। ਇਹ ਕਿੰਗਜ਼ਵੇ ਅਤੇ 12 ਐਵੇਨਿਊ ਤੇ ਬਰਨਬੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :- 522-9519

ਗੋਰੇ ਕਨੇਡੀਅਨ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਗਏ। ਇਸ ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :- 278-5389 ਜਾਂ 324-5221।

ਘ

ਰ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਐਲਬਮ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਪੁਤਰ ਨੇ ਮਾਂ ਤੋਂ ਪੁਛਿਆ, "ਮੰਮੀ! ਇਸ ਫੋਟੋ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਹਥ ਰਖੀ ਇਹ ਸਮਾਰਟ ਜਿਹਾ ਲੜਕਾ ਕੌਣ ਖੜਾ ਹੈ?"

"ਬੇਟਾ, ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਭੰਡੀ ਨੇ।" ਮਾਂ ਨੇ ਉਤਰ ਦਿਤਾ।

"ਭੰਡੀ ਨੇ? ਤਾਂ ਫਿਰ...ਇਹ ਬਦਮਿਜਾਜ਼ ਜੋ ਸਾਡੇ ਘਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਏ, ਕੌਣ ਹੈ?" ਪੁਤਰ ਨੇ ਫਿਰ ਪੁਛਿਆ।

SUPER STAR Plumbing & Electrical Heating Supply Ltd.

Free Estimates on all types of Plumbing and Electrical Works
Phone. Bus. 874-0511
Pager : 669-6500 — 992

Gurdial Singh
(Gadey) 874-0712

4354 Fraser St. at E. 28th Ave. Vancouver, B.C. V5V 4G3

GOYAL : THE VIDEO KING

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

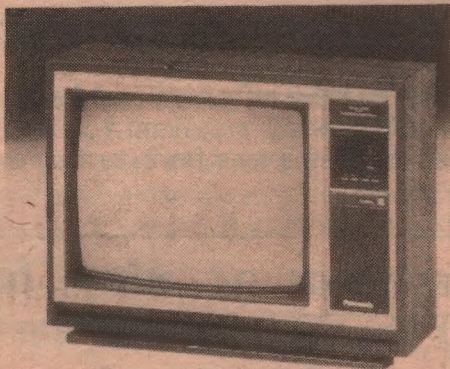
ਦੇ ਸੁਭ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਵਧਾਈ

4160 FRASER ST.

VANCOUVER, B.C. V5V 4E8

Announces a

Grand Pre Xmas PANASONIC SALE

MAIL ORDERS
ACCEPTED

World's most advance
Portable Video Machine

Now **\$1375.00**

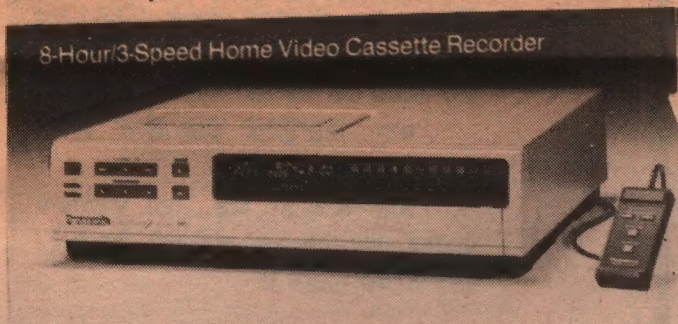
PV-6500K Omnivision VHS

8-Hour/3-Speed Portable Video Cassette Recorder with Tech-4 Video Head System, Dolby Stereo Sound and Wireless Remote Control

Released or Releasing :

Guaranteed Price in Vancouver
20" T.V. PC-2043 3 Years Warrenty

Now **\$699.00** only

PV-1220K Omnivision VHS

8-Hour/3-Speed Home Video Cassette Recorder with Electronic Tuning

Best Selling Machine in B.C.

\$599.00 (limited Quantites)

VERY SOON :— KALAKAR, PUKAR(new),
MANTHAN, DIL E NADAAN (old), COOLIE,
VIJETA and many more new and old movies.

Ramanand Sagar's
ROMANCE

Sunil Dutt and Feroze Khan in
LAHU PUKAREGA

Smita Patil and Nassuridin Shah in
SUBAH

Jeetendra in and as
MAWALI

Rajesh Khana, Rekha and Raj Babbar in

Agar Tum Na Hotey

Muslim Social

MEERA SALAM

Old is Gold

Dev Anend and Medhubala in

SHARABI

Exclusive Interview of

HEMA MALINI on Video

Dherminder and Shatrughan in
KAYAMAT

We Sell & Rent and Exchange Excellent Print of
Video Movies at Very Low Price

Arrived a Huge Shipment of Simsonite
Luggage

We have the biggest selection of Hindi, Panjabi, Gujrati,
Urdu Video Movies from India, Pakistan and North
America

(Phone for Confirmation)

(604)873-8308

Rajendra Goyal